

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr VII/46/24
Rady Miejskiej w Rychno
z dnia 30 października 2024 r.

Przedsięwzięcie dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w ramach umowy dotacji numer 976/U/400/1803/2023 z dnia 30 stycznia 2024 roku

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RYCHWAŁ NA LATA 2024- 2028 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2032”

Autor prognozy:

Data sporządzenia:

Podpis autora:

Kamil Nabagło

08.10.2024 r.

(wersja poprawiona)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA GMINY RYCHWAŁ NA LATA 2024-
2028 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY
DO ROKU 2032”

Rychwał, 2024 r.

SPIS TREŚCI

1	WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
2	WSTĘP	5
2.1	PODSTAWA PRAWNA.....	5
2.2	POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA	5
2.3	OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY.....	5
3	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	7
4	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
5	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	32
6	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	39
7	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	40
7.1	PODSTAWOWE DANE O GMINIE RYCHWAŁ	40
7.2	JAKOŚĆ POWIETRZA	41
7.3	POZIOM HAŁASU / STAN TECHNICZNY DRÓG.....	44
7.4	POZIOM PÓL ELEKTROMAGENTYCZNYCH.....	48
7.5	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH	50
7.6	JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH	57
7.7	OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO	58
7.8	OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ.....	59
7.9	STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ.....	62
7.10	ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA.....	65
7.11	JAKOŚĆ I ZAGROŻENIA GLEB.....	68
7.12	GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	72
7.13	WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST	77
7.14	SKŁADOWISKA ODPADÓW.....	78
7.15	FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	79
7.16	KORYTARZE EKOLOGICZNE	79
7.17	TERENY ZIELENI I ZADRZEWIENIA.....	81
7.18	GOSPODARKA LEŚNA.....	82
7.19	OCENA RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII.....	85
7.20	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	86
7.21	POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	86
8	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	87
9	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.	88
10	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	90
11	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU	

	NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANAMI NA TE ELEMENTY.....	94
11.1	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	117
11.2	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD	122
11.3	ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	126
11.4	IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA.....	127
11.5	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIENSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI	129
12	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	130
13	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	138
14	SPIS TABEL.....	139
15	SPIS RYSUNKÓW.....	139
16	SPIS WYKRESÓW	140

1 WYKAZ SKRÓTÓW

BDL	Bank Danych Lokalnych	PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna
BTS	ang. base transceiver station – stacje bazowe telefonii komórkowej	PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody	PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
GPR	Generalny Pomiar Ruchu	SUW	Stacja Uzdatniania Wody
GUS	Główny Urząd Statystyczny	SWOT	technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych): S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia
JCW	jednolita część wód	t.j.	tekst jednolity
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych	UE	Unia Europejska
JCWPd	jednolita część wód podziemnych	ustawa ooś	ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	WIOŚ	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ZDR	Zakład Dużego Ryzyka
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza	ZZR	Zakład Zwiększonego Ryzyka
OZE	odnawialne źródła energii		
PEM	pola elektromagnetyczne		
PGW	Państwowe Gospodarstwo Wodne		
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy		
PM10	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 10 µm		
PM2,5	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 2,5 µm		
POŚ	Program Ochrony Środowiska		
PSG	Polska Spółka Gazownictwa		

2 WSTĘP

2.1 PODSTAWA PRAWNA

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” (zwanego dalej „POŚ” lub „projekt Programu”) została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112), zwana dalej ustawą ooś. Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 6 maja 2024 r. (znak: WOO-III.411.98.2024.PW.1) uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych

w prognozie oddziaływania na środowisko projektu dokumentu. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 5 kwietnia 2024 r. (znak: DN-NS.9011.419.2024) również uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”.

Celem procedury jest zatem przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 6 maja 2024 r. (znak: WOO-III.411.98.2024.PW.1) oraz zgodnie z pismem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2024 r. (znak: DN-NS.9011.419.2024).

2.2 POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu POŚ oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko.

2.3 OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
 - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów
2. określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy
3. przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań

alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

3 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112). Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy. Jest to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną.

Program POŚ został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA,
7. PODSUMOWANIE ZREALIZOWANYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE RYCHWAŁ W RAMACH DOTYCHCZAS OBOWIĄZUJĄCEGO PROGRAMU,
8. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
9. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
10. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
11. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
12. SPIS TABEL,
13. SPIS WYKRESÓW,
14. SPIS RYSUNKÓW.

Gmina Rychwał jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie konińskim. Siedziba władz gminy – miasto Rychwał położone jest w odległości ok. 20 km od Konina, 40 km od Kalisza i ok. 110 km od Poznania. Jednostka sąsiaduje

z następującymi gminami: Stare Miasto (powiat koniński), Tuliszków (powiat turecki), Mycielin (powiat kaliski), Stawiszyn (powiat kaliski), Grodziec (powiat koniński), Rzgów (powiat koniński). Całkowita powierzchnia omawianej jednostki wynosi 118 km², przy czym ponad 80% jej powierzchni pokrywają grunty orne, a około 15% stanowią lasy, w związku z czym jest to gmina o przeważającej funkcji rolniczej. Miasto Rychwał stanowi jej główny ośrodek lokalny, zapewniający podstawowe funkcje administracyjno-usługowe dla mieszkańców. Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca opisywany teren według stanu na 30.06.2023 r. wynosiła 7 982 osób. Prognozy demograficzne do roku 2040 zakładają stopniowy spadek liczby mieszkańców.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawalne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [benzo(a)piren oraz ozon],
- dominacja indywidualnych systemów grzewczych,
- zły stan techniczny niektórych odcinków dróg,
- przebieg odcinka drogi (DK nr 25) o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), którego eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- obecność nadajników telefonii komórkowej oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia wytwarzających pola elektromagnetyczne,
- zły stan wód powierzchniowych,
- silne zagrożenie suszą (w tym ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą),
- dla wszystkich JCWP i JCWPd ryzyko niespełnienia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry,
- niski stopień skanalizowania,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- obecność wyrobisk piasków eksploatowanych bez koncesji,
- niska jakość gleb,
- utrzymująca się nadal wysoka ilość wyrobów zawierających azbest kwalifikujących się do usunięcia,
- nieosiągnięcie wszystkich poziomów recyklingu i ograniczania ilości odpadów komunalnych,
- mała lesistość,
- monokultura sosnowa,

- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja wyżej wymienionych problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym. Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych.

Burmistrz Rychwała zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Rychwale, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu Konińskiego.

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji

w ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych. Projekt POŚ dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Rychwał np. zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych źródeł

komunalno-bytowych, pogorszenie stanu technicznego dróg, pogłębienie problemu suszy czy degradacja gleb i powierzchni ziemi (rozdział 7.21).

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie często przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Gminy Rychwał, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został z uwzględnieniem celów zawartych

w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na

lata

2024-2028

z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego zawarte są

ROZDZIALE

4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI – w tabeli 1.

Przewidywane znaczące oddziaływania przedstawiono w tabeli 17 w rozdziale 11. Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000 – we wszystkich przypadkach brak oddziaływań negatywnych z uwagi na brak obszarów Natura 2000 na terenie gminy Rychwał,
2. Pomniki przyrody,
3. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
4. Ludzie,
5. Woda,
6. Powietrze i klimat,
7. Powierzchnia ziemi,
8. Krajobraz,
9. Zasoby naturalne,
10. Zabytki i dobra materialne.

Podsumowując tabelę należy zaznaczyć, że działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji

może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera również dodatkowo:

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także cele ochrony wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
- analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmuje analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania na zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu,
- identyfikację istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska oraz wskazuje planowane działania mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady,
- identyfikuje obszary, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 3 pkt 5a. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Prognoza przedstawia również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na

braku realizacji „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy Rychwał). Dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest „Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”. W związku z upływem okresu obowiązywania dotychczas obowiązującego Programu ochrony środowiska zaszła konieczność opracowania tego strategicznego dokumentu na nową perspektywę czasową, zgodnie z obecnie obowiązującymi dokumentacjami strategicznymi i operacyjnymi. Program został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Sporządzony Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA,
7. PODSUMOWANIE ZREALIZOWANYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE RYCHWAŁ W RAMACH DOTYCHCZAS OBOWIĄZUJĄCEGO PROGRAMU,
8. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
9. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
10. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
11. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
12. SPIS TABEL,
13. SPIS WYKRESÓW,
14. SPIS RYSUNKÓW.

Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. W ramach opracowania POŚ konieczne było wyznaczenie szczegółowych zadań w poszczególnych

obszarach interwencji, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany. Zaplanowano konkretne zadania ekologiczne, czyli przedsięwzięcia bądź czynności organizacyjno-administracyjne prowadzące do realizacji wyznaczonych celów ekologicznych i kierunków interwencji.

Poprzez realizację tych działań ekologicznych można będzie osiągnąć wymierną poprawę środowiska przyrodniczego w wyznaczonych obszarach interwencji, mierzoną za pomocą wskaźników środowiskowych (mierników realizacji).

Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych. Analiza zgodności celów dokumentu z dokumentami nadrzędnymi przedstawiona została w tabeli 1.

Tabela 1. Analiza zgodności celów „Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
DOKUMENTY SZCZEBLA KRAJOWEGO			
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji):	Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych, Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał
	Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale), Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej
	Ochrona gleb przed degradacją	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym
	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (podniesienie skuteczności ochrony przestrzeni szczególnie cennej ze względów przyrodniczych i krajobrazowych)	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Ochrona zadrzewień śródpolnych, Inwentaryzacja przyrodnicza gminy
	Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż)	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ	np. Ujęcie złóż węgla brunatnego w MPZP
	Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta i gminy Rychwał

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM oraz UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	np. Przebudowa dróg gminnych, w tym wykonanie nawierzchni asfaltowej, Kontrola instalacji emitujących PEM
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
	CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej
	CEL SZCZEGÓŁOWY 8. Poprawa efektywności energetycznej	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale)
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")
	Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych
	Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Uwzględnienie w MPZP przepisów dotyczących dotrzymania standardów akustycznych dla poszczególnych terenów z uwzględnieniem ich funkcji
	Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał
	Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving)
Krajowy plan gospodarki odpadami 2028	Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – szeroko pojęte zapobieganie powstawaniu odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem żywności, – wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu, – dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw 	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta i gminy Rychwał, Promowanie budowy przydomowych kompostowników, Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<p>sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r., – utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r., – zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, – osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych, – dokończenie likwidacji mogilników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne, – zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku, – zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami. 		
ciąg dalszy na następnej stronie			

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	<ol style="list-style-type: none"> utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ, ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego, ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego, ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska, edukacja ekologiczna, zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań w obszarze sektora bytowo-komunalnego na obszarach wiejskich. 	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale)</p> <p>Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")</p> <p>Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej</p> <p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych</p> <p>Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne</p> <p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving)</p>

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	<ol style="list-style-type: none"> 1. przywrócenie drożności rzek dla migracji ryb, 2. przywrócenie połączenia pomiędzy korytami rzeki, a terenami zalewowymi w ich dolinach, 3. poprawa warunków morfologicznych (siedliskowych) w korytach rzek oraz przepływu wód celem polepszania warunków bytowania dla organizmów wodnych, 4. poprawa jakości wód i ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa, ścieków komunalnych i przemysłowych, 5. spełnienie wymagań koniecznych dla przyrodniczych obszarów chronionych. 	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych, Utrzymanie pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	<ol style="list-style-type: none"> 1. budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych, 2. realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji, 3. realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia i odtwarzania naturalnej retencji, 4. zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych, 5. zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych, 6. retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych. 	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania
	Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)		

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)		
DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO			
Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")
	Adaptacja do zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej
	Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. Tworzenie pasów zieleni oraz sadzenie drzew wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu
	Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. Uwzględnienie w MPZP przepisów dotyczących dotrzymania standardów akustycznych dla poszczególnych terenów z uwzględnieniem ich funkcji
	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTRO-MAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	np. Monitoring poziomów PEM w środowisku, Kontrola instalacji emitujących PEM

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Zwiększenie retencji wodnej województwa	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał
	Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Złotkowy, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jaroszewice Rychwalskie
	Przeciwdziałanie skutkom suszy	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał
	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Rychwale: ul. Milewo, ul. Józefów, ul. Sokołów, ul. Złotkowska, osiedle przy ul. Polnej, osiedle przy ul. Sportowej
	Poprawa jakości wody	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Złotkowy
	Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ	wszystkie zadania tego celu ekologicznego
	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalin	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁOŻ	np. Ujęcie złóż węgla brunatnego w MPZP
	Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. Identyfikacja i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów
	Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w Woli Rychwalskiej
	Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Promowanie budowy przydomowych kompostowników, Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Promowanie budowy przydomowych kompostowników
	Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami
	Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Zalesianie nowych terenów
	Zachowanie różnorodności biologicznej	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Ochrona zadrzewień śródpolnych, Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa
	Brak incydentów o znamionach poważnej awarii	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII	np. Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska
	Świadome ekologicznie społeczeństwo	np. OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving), Promowanie budowy przydomowych kompostowników
	Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska	np. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB, OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM, RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo, Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu, Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	<p>W kontekście polityki ochrony środowiska szczególnie istotne są następujące cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa, – Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski, – Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej. 	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	<p>Omawiany obszar jest objęty „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjętym uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, do poziomów nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, – zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, – inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego, – kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, – termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, 	<p>przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</p>	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale)</p> <p>Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")</p> <p>Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej</p> <p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych</p> <p>Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne</p>

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<ul style="list-style-type: none"> – obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich, – ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, – edukacja ekologiczna, – zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego. 		<p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving)</p>
<p>uchwała antysmogowa – uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw</p>	<p>Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie wielkopolskim.</p>	<p>OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</p>	<p>np. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale), Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"), Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej</p>

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020 +	<p>W ramach dokumentu określono 8 następujących celów polityki przestrzennej, dla których określono kierunki zagospodarowania przestrzennego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej, 2. Ochrona walorów przyrodniczych, 3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, 4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, 5. Zrównoważony rozwój rolnictwa, 6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa, 7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej, 8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom. 	wszystkie cele	wszystkie zadania
DOKUMENTY POWIATOWE			
Program ochrony środowiska dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028	<p>W ramach Programu przyjęto do realizacji następujące kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie powierzchniowej (niskiej) emisji zanieczyszczeń, – Zmniejszenie liniowej emisji zanieczyszczeń, – Zmniejszenie punktowej emisji zanieczyszczeń, – Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego, 	Zaproponowane w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” cele są w pełni komplementarne	wszystkie zadania

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<ul style="list-style-type: none"> – Ograniczenie zasięgu i skutków zjawisk ekstremalnych (podtopień, powodzi oraz suszy), – Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń i poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód, – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, – Ograniczenie presji środowiskowej związanej z wydobyciem kopalin, – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa, – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem innych sektorów gospodarki, – Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi, – Racjonalna gospodarka odpadami innymi niż komunalne, – Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym, – Ochrona zasobów leśnych i wzrost lesistości powiatu, – Ochrona walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych, – Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii oraz zagrożeń miejscowych. 		

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021-2030	Zdefiniowano 4 cele strategiczne: <ul style="list-style-type: none"> – Cel strategiczny 1. Transformacja gospodarcza, – Cel strategiczny 2. Transformacja środowiskowa, – Cel strategiczny 3. Aktywni mieszkańcy, – Cel strategiczny 4. Profesjonalne instytucje. 	„Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” w największym stopniu odnosi się do celu strategicznego 2, a priorytety takie jak np. realizacja programu usuwania azbestu w powiecie konińskim, wspieranie spółek wodnych działających na terenie powiatu czy promowanie idei proekologicznych wśród mieszkańców powiatu, w tym podnoszenie świadomości ekologicznej oraz przynależności lokalnej w oparciu o Strategię na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 wprost wpisują się założenia programowe niniejszego Programu Ochrony Środowiska.	
DOKUMENTY GMINNE			

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Program Ochrony Środowiska dla gminy Rychwał na lata 2017-2021 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025	<p>Program wyznaczył następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu, – Ochrona przed ponadnormatywnym poziomem hałasu, – Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym, – Racjonalizacja zużycia wody, – Ochrona wód przed zanieczyszczeniem, – Ochrona przed podtopieniami, – Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, – Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, – Ochrona złóż kopalin, – Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi, – Racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, – Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest, – Minimalizacja składowanych odpadów, – Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, – Ochrona zasobów leśnych, – Przeciwdziałanie awariom. 	<p>Wyznaczone w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” cele i kierunki działań mają tematyczną i programową kontynuację, gdyż ważnym aspektem prowadzenia właściwej polityki ochrony środowiska na danym terenie jest przewidywalność i spójność.</p>	
Strategia Rozwoju Gminy Rychwał na lata 2023 - 2030	<p>Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Rychwał, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele</p>	<p>Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał w największym stopniu odnosi się i jest spójnie tematyczny z celem I. Kierunki działań takie jak: rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej i kanalizacji deszczowej oraz rozwój usług świadczonych na jej bazie, współpraca</p>	

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	strategiczne, które osiągnięte zostaną poprzez realizację celów operacyjnych: <ol style="list-style-type: none"> 1. GMINA RYCHWAŁ Z ROZWINIĘTĄ INFRASTRUKTURĄ, REALIZUJĄCA SPÓJNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO I DBAJĄCA O ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, 2. WZROST GOSPODARCZY GMINY RYCHWAŁ BAZUJĄCY NA BOGATEJ OFERCIE INWESTYCYJNEJ I DZIEDZICTWIE KULTUROWYM GMINY JAKO FUNDAMENT PODNIESIENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, 3. ROZWINIĘTA OFERTA SPOŁECZNO-EDUKACYJNA ZAPEWNIAJĄCA ROZWÓJ I WYSOKI POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW 	z Zarządem Powiatowym Dróg w Koninie i Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg o znaczeniu lokalnym i ponadregionalnym przebiegających przez teren Gminy Rychwał czy rozbudowa i modernizacja sieci dróg i ścieżek pieszo-rowerowych wraz z rozbudową infrastruktury towarzyszącej, w tym odpowiedniego oświetlenia, sygnalizacji świetlnej, oznaczeń drogowe, itp. wpisują się wprost z założenia programowe niniejszego Programu.	
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Rychwał na lata 2021 – 2027	Nadrzędnym celem opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy, której towarzyszy rozwój gospodarczy wiążący się z niskoemisyjnością realizowanych działań i występujących procesów.	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	wszystkie zadania tego celu ekologicznego
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Rychwał na lata 2023-2038	W ramach „Projektu...” w wyniku przeprowadzonej charakterystyki i dokonanego opisu aktualnego stanu i rozwoju poszczególnych systemów i urządzeń służących wytwarzaniu i zaopatrzeniu w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe przyjmuje się do realizacji następujące strategiczne kierunki zadań: <ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych, w tym wymiana 	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"), Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej czy Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving)

Nadrzędny dokument strategiczny		Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<p>przestarzałych urządzeń grzewczych opalanych paliwami stałymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemu elektroenergetycznego w celu zapewnienia jego bezawaryjnego funkcjonowania oraz umożliwienia przyłączenia nowych odbiorco w oraz instalacji OZE, – Budowa dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie gminy w celu umożliwienia mieszkańcom oraz podmiotom gospodarczym korzystania z gazu ziemnego jako niskoemisyjnego nośnika energii, – Wzrost produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (OZE). 		
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rychwał na lata 2013 – 2032	Głównym celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy i miasta Rychwał	Celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie gminy i miasta Rychwał, opieka nad zwierzętami bezdomnymi, ograniczenie populacji zwierząt bezdomnych oraz promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt.	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Źródło: opracowanie własne

5 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112) informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony również przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 6 maja 2024 roku (znak: WOO-III.411.98.2024.PW.1) oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu pismem z dnia 5 kwietnia 2024 roku, znak: DN-NS.9011.419.2024.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy POŚ. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości. Zebrano materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska. Pozyskano dane i informacje z następujących jednostek:

1. Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale,
2. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu,
3. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu,
4. Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Koninie,
5. Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,

6. Starostwa Powiatowego w Koninie (w tym do Zarządu Dróg Powiatowych w Koninie),
7. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (oddział w Poznaniu),
8. Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,
9. ENERGA OPERATOR SA (Oddział w Kaliszu),
10. Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (oddział Zakład Gazowniczy w Poznaniu),
11. Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej I Mieszkaniowej w Rychwale Spółka
12. z ograniczoną odpowiedzialnością,
13. Nadleśnictwa Konin,
14. Nadleśnictwa Grodziec,
15. Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Poznaniu,
16. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koninie,
17. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB). Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, które priorytetowo wymagały podjęcia działań naprawczych/zapobiegawczych w ramach POŚ. Analiza SWOT stanowiła podstawowe narzędzie w zdefiniowaniu problemów środowiskowych obszaru gminy.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień, dlatego inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko kładzie nacisk w szczególności na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania dla projektu „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” obejmowała etapy przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
USTALENIE KONTEKSTU I CELÓW, OKREŚLENIE AKTUALNEGO STANU, ZDECYDOWANIE O ZAKRESIE	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOŚ
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOŚ	Zapewnienie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
OKREŚLENIE I DOPRECYZOWANIE ALTERNATYW I OSZACOWANIE ODDZIAŁYWAŃ	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
PRZYGOTOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
KONSULTACJA PROJEKTU PROGRAMU I PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących z SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
MONITORING ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WDROŻENIA PLANU LUB PROGRAMU	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

Źródło: na podstawie Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

W celu weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

W dokumencie „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” przedstawiono system realizacji POŚ, na który składa się:

- a) wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiągnięcie zamierzonych celów,
- b) ewaluacja – czyli monitoring prowadzony przez Referat Gospodarki – opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji Programu ochrony środowiska
- c) działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele,
- d) aktualizacja – opracowanie dokumentu Programu na kolejne lata – następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym.

Warunkiem koniecznym do skutecznej współpracy jest również aktywny udział interesariuszy. Główni interesariusze w ramach opracowania POŚ to:

- Urząd Gminy i Miasta w Rychwale – redakcja, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, opiniowanie, realizacja, sprawozdawczość,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu – opiniowanie,
- Starostwo Powiatowe w Koninie – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- mieszkańcy gminy Rychwał (w tym przedsiębiorcy, inwestorzy i organizacje pozarządowe) – konsultacje społeczne, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- operatorzy sieci świadczący swe usługi na terenie gminy – opis stanu infrastruktury technicznej, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja.

Zarządzanie niniejszym dokumentem należy do obowiązku Burmistrza Rychwała jako organu wykonawczemu w gminie Rychwał, który jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z

Programu Ochrony Środowiska spoczywa również w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Nadzór oraz koordynację nad wdrażaniem zaplanowanych zadań w ramach Programu oraz ocenę stanu ich wykonania realizować będzie Referat Gospodarki funkcjonujący w strukturze Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale.

Na każdym etapie prac bardzo istotna jest współpraca pomiędzy interesariuszami Programu, np. poprzez zawiązanie grupy roboczej mającej wpływ na planowanie nowych zadań w aktualizacji Programu. Współpraca ta jest szczególnie istotna na etapie ewaluacji przy sporządzaniu sprawozdań z wykonanych zadań. Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim.

Burmistrz Rychwała zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Rychwale, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu Konińskiego.

Brak jakichkolwiek wytycznych co do kształtu i zakresu merytorycznego raportu, wymusza na podmiocie sporządzającym raport opracowanie własnego zakresu, formy oraz struktury. Zaleca się, aby minimum było następujące:

- opis stanu środowiska za lata, które obejmuje raport (wskazanie zmian i tendencji zachodzących w środowisku w poszczególnych latach poddanych ocenie),
- wykaz zrealizowanych zadań i celów wynikających z Programu (wraz z określeniem uzyskanych efektów ekologicznych),
- przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacje na przyszłość).

Najistotniejsze wskaźniki opisujące stan obecny prezentuje tabela 3. Zawarto w niej także docelowe wartości albo oczekiwane tendencje. Należy nadmienić również, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być modyfikowana. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Na podstawie sporządzanych raportów z realizacji będzie można na bieżąco monitorować stan realizacji Programu i w przypadku, gdyby zaszła taka konieczność, zmienić go. Aktualizacja Programu ochrony środowiska następuje w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie programu.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”

Obszar interwencji	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	poziom stężeń B(a)P (benzo(a)pirenu) w strefie wielkopolskiej	GIOŚ	Klasa C (2023 rok)	Klasa A
	poziom stężeń O ₃ dt (ozon – poziom długoterminowy) w strefie wielkopolskiej –	GIOŚ	Klasa D2 (2023 rok)	klasa D1

Obszar interwencji	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
	ochrona zdrowia ludzi oraz ochrona roślin			
	średnia roczna stężenie B(a)P w pylenie zawieszonym PM10 w gminie Rychwał	GIOŚ	0,29 ng/m ³ (2023 rok)	<0,29 ng/m ³
	zainstalowana moc mikroinstalacji OZE	ENERGA OPERATOR SA	6455 kW (2024 rok)	>6456 kW
	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	GUS	81% (2022 rok)	>81%
	długość dróg dla rowerów	GUS	2,5 km (2022 rok)	>2,5 km
ZAGROŻENIA HAŁASEM	drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	GUS	100,00 km (2022 rok)	>100,00 km
	drogi gminne o nawierzchni gruntowej	GUS	29,9 km (2022 rok)	<29,9 km
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	wyniki pomiarów wartości promieniowania elektromagnetycznego	GIOŚ	brak przekroczeń (2023 rok)	brak przekroczeń (utrzymanie stanu)
GOSPODAROWANIE WODAMI	ocena jakości wody	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Koninie	woda przydatna do spożycia (2023 r.)	woda przydatna do spożycia
	jakość wód powierzchniowych	GIOŚ	zła jakość wód powierzchniowych (ocena ogólna) ¹	dobra jakość wód powierzchniowych (ocena ogólna)
	jakość wód podziemnych	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy	dobry ogólny stan JCWPd nr 71 (2022 rok)	dobry ogólny stan JCWPd nr 71
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	długość sieci wodociągowej	GUS	188,4 km (2023 rok)	>188,4 km

¹ na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Obszar interwencji	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
	korzystający z sieci wodociągowej (w %)	GUS	93% (2022 rok)	>93%
	długość sieci kanalizacyjnej	GUS	20,1 km (2023 rok)	>20,1 km
	korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %)	GUS	25% (2022 rok)	>25%
	liczba zbiorników bezodpływowych	GUS	1412 szt. (2022 rok)	<1412 szt.
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	GUS	131 szt. (2022 rok)	>132 szt.
	ZASOBY GEOLOGICZNE	powierzchnia zrehabilitowanych gruntów	Starostwo Powiatowe w Koninie	w każdym roku może być inna, w zależności od konieczności przeprowadzenia rekultywacji
GLEBY	liczba obowiązujących MPZP	GUS	17 szt. (2022 rok)	>17 szt.
	jakość gleb (badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania)	OSCHR w Poznaniu	umiarkowana jakość gleb (wyniki badań z lat 2022-2023)	poprawa jakości gleb (wskaźnik opisowy)
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAOPIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	gmina Rychwał	31,47% (2023 rok)	każdego roku jest inny, osiągnięcie wymaganego poziomu
	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	gmina Rychwał	0,00% (2023 rok)	max. 35,0%
	poziom składowania	gmina Rychwał	17,96% (2023 rok)	max. 30,0%
	ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Baza Azbestowa	5,95 tys. ton (2024 rok)	<5,95 tys. ton
ZASOBY PRZYRODNICZE	powierzchnia terenów zieleni miejskiej	gmina Rychwał	3,53 ha (2023 rok)	>3,53 ha
	liczba pomników przyrody	GUS	1 szt. (2024 r.)	>1 szt.

Obszar interwencji	Wskaźnik			
	Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
	lesistość	GUS	14,6% (2023 rok)	>14,6%
POWAŻNE AWARIE	liczba poważnych awarii na terenie gminy	GIOŚ	0 (2023 rok)	0 (utrzymanie stanu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie POŚ

Ocena realizacji prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych ze źródeł służących opracowaniu POŚ, czyli np. danych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz na podstawie ankietyzacji jednostek realizujących zadania na terenie gminy Rychwał.

6 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko

w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

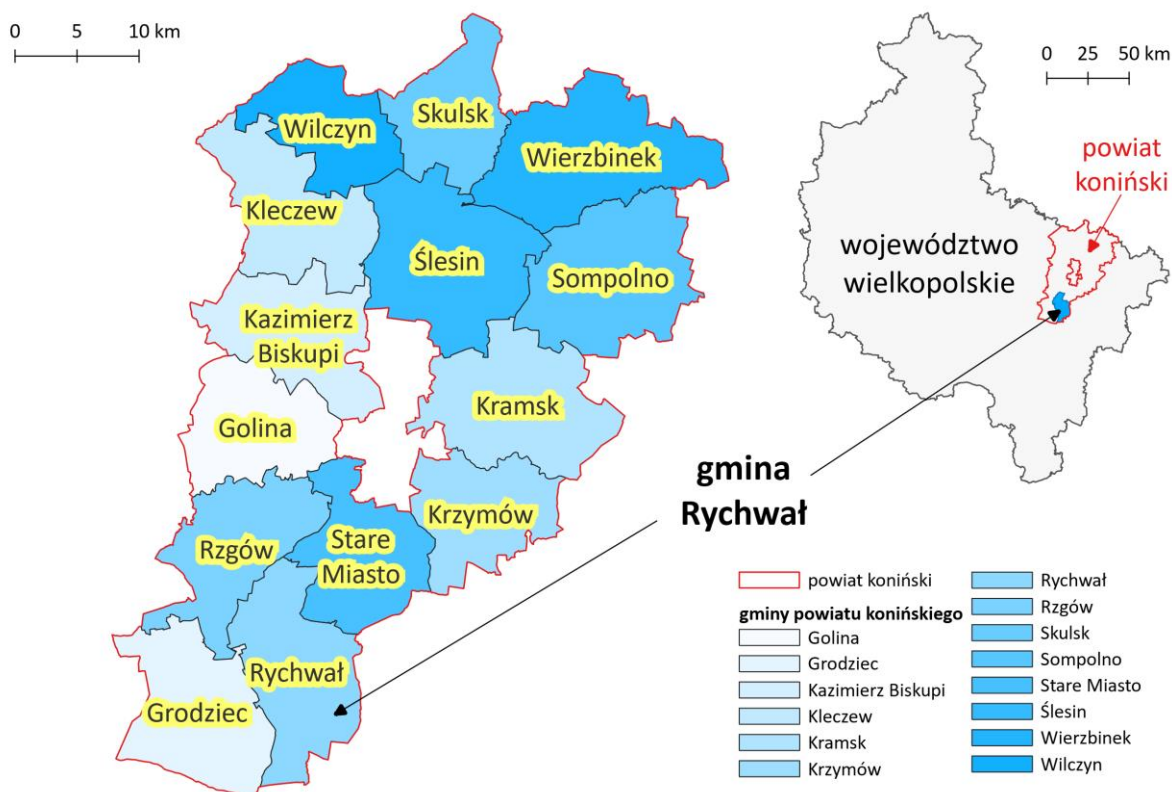
Zaplanowane w ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” przedsięwzięcia będą oddziaływać lokalnie. Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych. Projekt Programu dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem (ok. 200 km do granicy z Republiką Czeską i 230 km do granicy z Republiką Federalną Niemiec). Gmina Rychwał jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie konińskim, w centralnej części Polski. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

7 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

7.1 PODSTAWOWE DANE O GMINIE RYCHWAŁ

Gmina Rychwał jest gminą miejsko-wiejską położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie konińskim. Siedziba władz gminy – miasto Rychwał jest położone w odległości ok. 20 km od Konina, 40 km od Kalisza i ok. 110 km od Poznania. Jednostka sąsiaduje

z następującymi gminami: Stare Miasto (powiat koniński), Tuliszków (powiat turecki), Mycielin (powiat kaliski), Stawiszyn (powiat kaliski), Grodziec (powiat koniński), Rzgów (powiat koniński). Całkowita powierzchnia omawianej jednostki wynosi 118 km², przy czym ponad 80% jej powierzchni pokrywają grunty orne, a około 15% stanowią lasy, w związku z czym jest to gmina o przeważającej funkcji rolniczej. Miasto Rychwał stanowi jej główny ośrodek lokalny, zapewniający podstawowe funkcje administracyjno-usługowe dla mieszkańców. Główny ciąg komunikacyjny gminy tworzą DK nr 25 położona na osi północ-południe, która stanowi połączenie z miastami: Kalisz, Konin i Inowrocław oraz DW nr 443 położona na osi wschód-zachód prowadząca do Jarocina. Sieć osadniczą gminy oprócz miasta Rychwał stanowią 23 sołectwa. Położenie omawianej jednostki na tle województwa wielkopolskiego, powiatu konińskiego i gmin powiatu konińskiego przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy Rychwał

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca opisywany teren według stanu na 30.06.2023 r. wynosiła 7 982 osób. Porównując dane z lat poprzednich, należy zauważyć tendencję zmniejszającą się liczby mieszkańców gminy. Prognozy demograficzne do roku 2040² zakładają stopniowy spadek liczby mieszkańców. Przewidywana liczba mieszkańców na koniec 2040 roku to 6 907 osób (spadek o około 14% w stosunku do 2022 roku). Zmiany demograficzne na omawianym obszarze w najbliższych latach dotyczyć będą nie tylko spadku ogólnej liczby mieszkańców, ale również związane będą z przebudową struktury ekonomicznej. Według stanu na 2022 rok ludność w wieku poprodukcyjnym (60+/65+ lat) stanowiła około 21% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast w 2040 roku przewiduje się, że osoby takie stanowiąc będą już blisko 33% mieszkańców. Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym do końca przyszłej dekady zmniejszy się natomiast do poziomu około 12% (w 2022 roku – 19%).

Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej wg stanu na koniec 2023 roku,

na omawianym terenie zarejestrowanych było 937 podmiotów gospodarczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły mikro-przedsiębiorstwa (915 podmiotów). Wyraźnie dominują podmioty związane z budownictwem (sekcja „F” Polskiej Klasyfikacji Działalności [PKD] – 352 podmioty). Następne w kolejności są podmioty związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (sekcja „G” PKD – 152 podmioty), budownictwem (sekcja „F” PKD – 1 211 podmiotów) oraz przetwórstwem przemysłowym (sekcja „C” PKD – 68 podmiotów). Do największych zakładów przemysłowych w gminie można zaliczyć m.in. firmy Jaro-Meble INSTAL KРАН Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. w Rychwale, PPHU STOLPIN – Jacek Pinciak w Święci czy Plastics Group Sp. z o.o. w Dąbroszynie.

7.2 JAKOŚĆ POWIETRZA

Zgodnie z przepisami, na terenie województwa wielkopolskiego wydzielono 3 strefy oceny jakości powietrza – aglomeracja poznańska (PL3001), miasto Kalisz (PL3002) oraz strefa wielkopolska (PL3003). Obszar gminy Rychwał zlokalizowany jest w strefie wielkopolskiej. Na obszarze nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej jakości powietrza, z której wyniki są wykorzystywane w rocznej ocenie jakości powietrza w całej strefie. Najbliżej granic gminy (w województwie wielkopolskim) zlokalizowana jest stacja w Koninie przy ulicy Wyszyńskiego.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

W latach 2022-2023 w strefie wielkopolskiej stwierdzono klasę C tylko dla jednego zanieczyszczenia, tj. benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Norma (poziom docelowy) wynosi $D_{dc}=1 \text{ ng/m}^3$. W oparciu o wyniki modelowania matematycznego wykonanego przez IOŚ-PIB (Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy) w rocznych ocenach jakości powietrza

² publikacja GUS pn. „Prognoza ludności dla gmin 2023-2040”, dostępna pod adresem internetowym <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>

w województwie wielkopolskim przedstawione są przestrzenne rozkłady średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2022-2023 nie obejmował gminy Rychwał świadcząc o tym, że na obszarze nie doszło do przekroczenia normy

Ogólnie, główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w całej strefie jest wciąż nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana opalaniem węglem kamiennym. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu mogą być występujące niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru), choć należy zaznaczyć, że ostatnie lata są wyjątkowo ciepłe. Mierzone stężenia średnie roczne na przestrzeni ostatnich kilku lat wykazują trend spadkowy (co widoczne jest również w ocenach dla innych zanieczyszczeń, np. pył zawieszony 2,5, pył zawieszony 10), ale osiągnięcie celu, aby na obszarze strefy nie dochodziło do przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu, jest na razie bardzo trudne do realizacji. Jedynie dalsze, systematyczne zmniejszanie emisji powierzchniowej pozwoli osiągnąć zamierzony cel.

W latach 2022-2023 zarejestrowano także przekroczenia poziomów określonych dla celu długoterminowego dotyczącego ozonu (ocena D2). W odniesieniu do celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³. W oparciu o wyniki obiektywnego szacowania, w obu latach wyznaczono na terenie województwa obszary przekroczeń obejmujące praktycznie cały obszar strefy wielkopolskiej, w tym omawiany obszar. Jako przyczynę przekroczeń stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie). Analizy danych pomiarowych stężeń ozonu z wielolecia 2014-2023 nie wykazują istotnych trendów zmian.

Dla pozostałych podlegających ocenie zanieczyszczeń nie odnotowano przekroczeń.

W ostatnich latach w województwie wielkopolskim można zauważyć poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀ czy PM_{2,5}. Wyniki pomiarów ze wszystkich stanowisk wskazują na istotny spadek stężeń średnich rocznych (jedynie w latach 2021–2022 obserwowano wzrost stężeń z uwagi na surowsze zimy).

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Zgodnie

z wynikami, na niemal całym obszarze strefy wielkopolskiej (w tym na obszarze gminy Rychwał) w latach 2022-2023 doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (ocena D2). Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego, obejmując około ponad 95% powierzchni strefy. Wyjątkiem był 2020 rok, w którym obszar przekroczenia objął 72,1% powierzchni. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. ≤6 000 µg/m³h) wydaje

się mało prawdopodobne. Emisja prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NO_x, NMLZO, CO, CH₄) utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie.

W wyniku prowadzonych ocen jakości powietrza w województwie wielkopolskim (także w poprzednich latach) stwierdzono potrzebę realizacji programu ochrony powietrza (POP), który stanowi podstawowy dokument określający politykę poprawy jakości powietrza na obszarze danego województwa. Celem programu ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. 2021 poz. 845).

Na terenie gminy Rychwał obowiązuje aktualnie „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjęty Uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu do poziomów nieprze-kraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji takie jak:

1. ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
2. zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
3. inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
4. kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
5. termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
6. obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
7. edukacja ekologiczna odnosząca się do poprawy jakości powietrza. Akcje edukacyjne promujące wymianę źródeł ciepła, termomodernizację, wspierające zachowania proekologiczne w zakresie ogrzewania indywidualnego i przyzwyczajzeń transportowych,
8. zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina corocznie przedkłada informację Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Wielkopolskiego o zrealizowanych przedsięwzięciach związanych z koniecznością wypełnienia postanowień Programu.

Na terenie województwa wielkopolskiego (w tym na obszarze gminy Rychwał) obowiązuje również tzw. uchwała antysmogowa³, której celem jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, poprzez wymianę przestarzałych instalacji grzewczych. Uchwała obowiązuje od 2017 roku i wprowadza ograniczenia w zakresie stosowania kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Dokument wprowadził zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego mialu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające ich wymagań

³ UCHWAŁA NR XXXIX/941/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

muszą zostać wyłączone z eksploatacji w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych – a więc ich użytkowanie jest aktualnie zakazane,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, mogą być użytkowane dożywotnio.

7.3 POZIOM HAŁASU / STAN TECHNICZNY DRÓG

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym typem hałasu. Na obszarach miejskich jest związany z siecią ulic, zwłaszcza głównych. Poza miastami jest obecny przede wszystkim wzdłuż najważniejszych dróg (w Polsce są to autostrady, drogi ekspresowe, drogi krajowe oraz niektóre wojewódzkie).

Ze względu na przebieg, natężenie ruchu oraz funkcję tranzytową najważniejszymi szlakami komunikacyjnymi na omawianym obszarze są:

- droga krajowa nr 25 (DK25) – droga krajowa w Polsce klasy GP oraz klasy G o łącznej długości 412 km (w granicach gminy – 13,59 km) łącząca Pomorze Środkowe z aglomeracją wrocławską,
- droga wojewódzka nr 443 (DW443) – droga wojewódzka o długości 61 km (w granicach gminy – 9,465 km), łącząca Jarocin z Tuliszkowem.

Przez obszar gminy Rychwał przebiega blisko 14 km odcinek drogi krajowej nr 25 i jak podaje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział w Poznaniu, około 7,4% nawierzchni jest w stanie krytycznym (1 km), a kolejne 63% nawierzchni jest w stanie ostrzegawczym (ok. 8,6 km). Przez omawiany obszar przebiega również odcinek drogi wojewódzkiej nr 443. Droga jest w dobrym stanie technicznym. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Rychwał wraz z określeniem ich stanu technicznego przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Rychwał wraz z określeniem stanu technicznego

L.p.	Nr drogi	Nazwa ulicy	Długość (m)	Stan techniczny
miasto Rychwał				
1.	3249P	Złotkowska	1888	niezadawalający
2.	3320P	Żurawin	1576	niezadawalający
3.	3321P	Konińska	1021	zadawalający
4.	3322P	Grabowska	903	zadawalający
5.	3323P	Sportowa	813	dobry
6.	3324P	Plac Wolności	321	zadawalający
7.	3325P	Sokołów	1587	zadawalający
8.	3326P	Józefów	743	niezadawalający
9.	3327P	Milewo	1884	zadawalający
gmina Rychwał				
1.	2900P	-	6243	dobry

L.p.	Nr drogi	Nazwa ulicy	Długość (m)	Stan techniczny
2.	3240P	-	8908	zadowalający
3.	3241P	-	4667	niezadowalający
4.	3242P	-	1235	niezadowalający
5.	3243P	-	1140	zadowalający
6.	3244P	-	4775	niezadowalający
7.	3248P	-	2258	zadowalający
8.	3249P	-	6549	niezadowalający
9.	3253P	-	974	zły
objaśnienia stanu technicznego:				
	dobry			
	zadowalający			
	niezadowalający			
	zły			

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Koninie

Uzupełnieniem sieci drogowej w postaci drogi krajowej, wojewódzkiej oraz dróg powiatowych jest sieć dróg gminnych. Dróg gminnych jest 114,1 km, z czego w Rychwale 6,5 km. Samorząd lokalny podejmuje liczne inwestycje związane np. z wykonaniem nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych. Zadanie to w najbliższych latach będzie kontynuowane i zostało ujęte w harmonogramie realizacyjnym Programu ochrony środowiska poprzez konkretne zadania inwestycyjne. Systematycznie przeprowadzane inwestycje drogowe (każdego rodzaju dróg) przyczyniają się ograniczenia emisji hałasu.

Na terenie kraju co 5 lat Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR został przeprowadzony w 2020 roku (ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021).

Głównym celem pomiarów jest uzyskanie zasadniczych parametrów i charakterystyk ruchu dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez obszar Polski. Na podstawie wyników GPR dla odcinków dróg o największym natężeniu ruchu (tj. powyżej 3 mln/rok [8 200/dobę]) sporządzane są mapy akustyczne obrazujące m.in. natężenie emisji hałasu do środowiska. Zgodnie z wynikami GPR 2020/2021 przez omawiany obszar przebiega odcinek drogi

o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych:

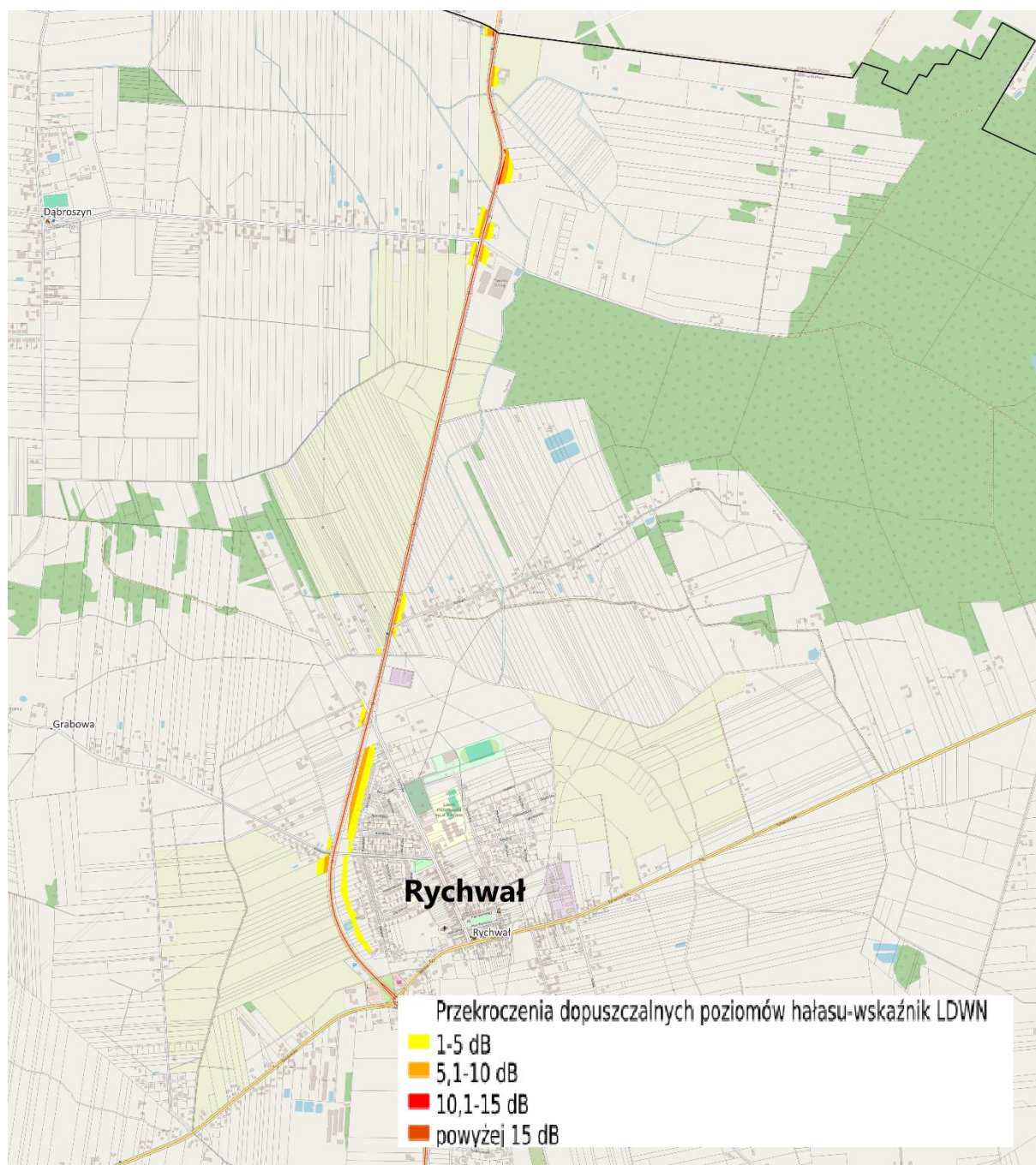
- DK 25 – W. MODŁA /A2/ - RYCHWAŁ /UL. KALISKA (DW443)/ - 3,71 mln pojazdów silnikowych rocznie.

W 2022 roku wykonano „Strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie”. Ze względu na natężenie ruchu pojazdów mapą akustyczną objęto łącznie 912,078 km dróg, tj. zakwalifikowane ze względu na natężenie ruchu pojazdów odcinki dróg nr: A2, S5d, S5e, S5f, S5h, S5k, S5i, S8e, 10, 11, 11e, S11a, S11c, S11d, S11h, 12, 12t, 15, 15a, 24, 25 (przebiega przez obszar gminy), 25e, 32, 36, 36b, 72 i 92, łącznie 136 odcinków. Obszar opracowania obejmował pas terenu o szerokości 2 x 800 m po obu stronach analizowanych odcinków dróg, który znajdował się w granicach 30 powiatów województwa

wielkopolskiego. Zbiorcze dane dotyczące ekspozycji terenu i ludności na hałas powodowany eksploatacją dróg krajowych na terenie Wielkopolski przedstawiono w publikacji GIOŚ „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego

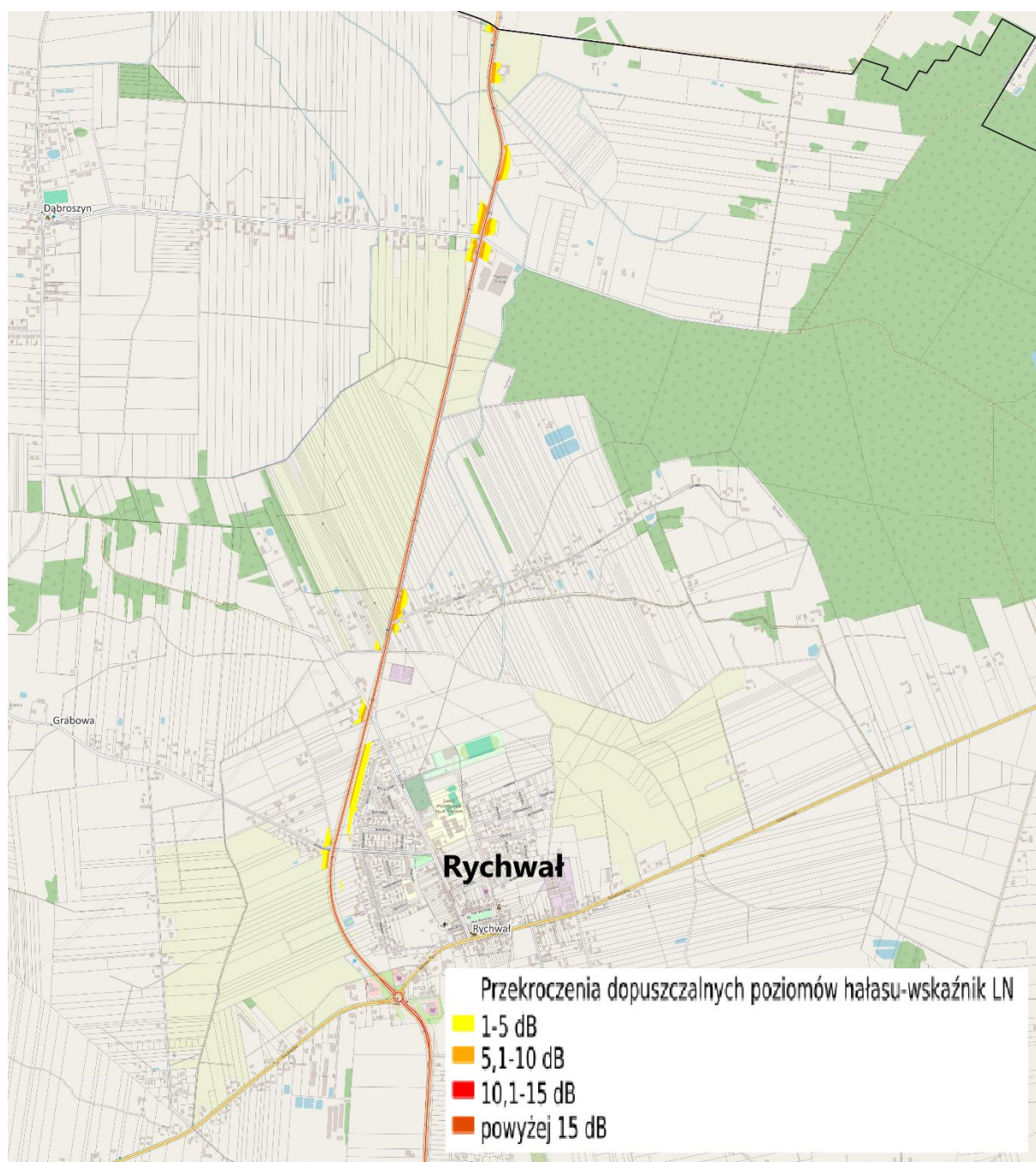
w roku 2022”. Na kolejnych dwóch rysunkach przedstawiono odpowiednio:

- a) Mapę terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_{DWN} zagregowaną do obszaru gminy Rychwał oraz
- b) Mapę terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_N zagregowaną do obszaru gminy Rychwał.

Rysunek 2 Mapa terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_{DWN} zagregowana do obszaru gminy Rychwał

Źródło: Strategiczne mapy hałasu 2022

Rysunek 3 Mapa terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_N zagregowana do obszaru gminy Rychwał

Źródło: Strategiczne mapy hałasu 2022

Hałas drogowy w gminie Rychwał może powodować problem środowiskowy z uwagi na przebiegający tędy ruchliwy odcinek drogi krajowej nr 25. Uchwałą nr IV/92/24 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 15 lipca 2024 r. przyjęto do realizacji Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa wielkopolskiego. Odcinek drogi krajowej nr 25 „W. MODŁA /A2/ - RYCHWAŁ /UL. KALISKA (DW443)” jest objęty opracowaniem. W zakresie działań planowanych do realizacji w ciągu 5 lat od roku uchwalenia POH (Programu ochrony środowiska przed hałasem) i

obejmujących omawiany obszar opracowania wskazano zadanie „Rozbudowa drogi krajowej DK25 na odcinku Ostrów Wielkopolski – Kalisz – Konin”.

Hałas kolejowy to w dużej mierze problem związany z funkcjonowaniem pociągów towarowych i pociągów składających się ze starszych wagonów lub lokomotyw. Ten rodzaj hałasu jest szczególnie dotkliwy w nocy. Nie stanowi on jednak zagrożenia środowiskowego w gminie Rychwał z uwagi, że nie przebiegają tędy linie kolejowe.

Obszar nie znajduje się w zasięgu negatywnego oddziaływania lotnisk.

Hałas przemysłowy jest tworzony przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych i usługowych. Ma charakter lokalny i jego zasięg jest ograniczony do najbliższego otoczenia obiektu. W latach 2022-2023 na terenie gminy Rychwał wg informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadzono ogółem kilka kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska, w tym dwie kontrole dotyczyły emisji hałasu do środowiska. Brak jest jednak szczegółowych danych dotyczących podmiotów niespełniających określonych standardów ochrony środowiska w zakresie hałasu, w przypadku jednej kontroli przeprowadzonej w 2023 roku stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.

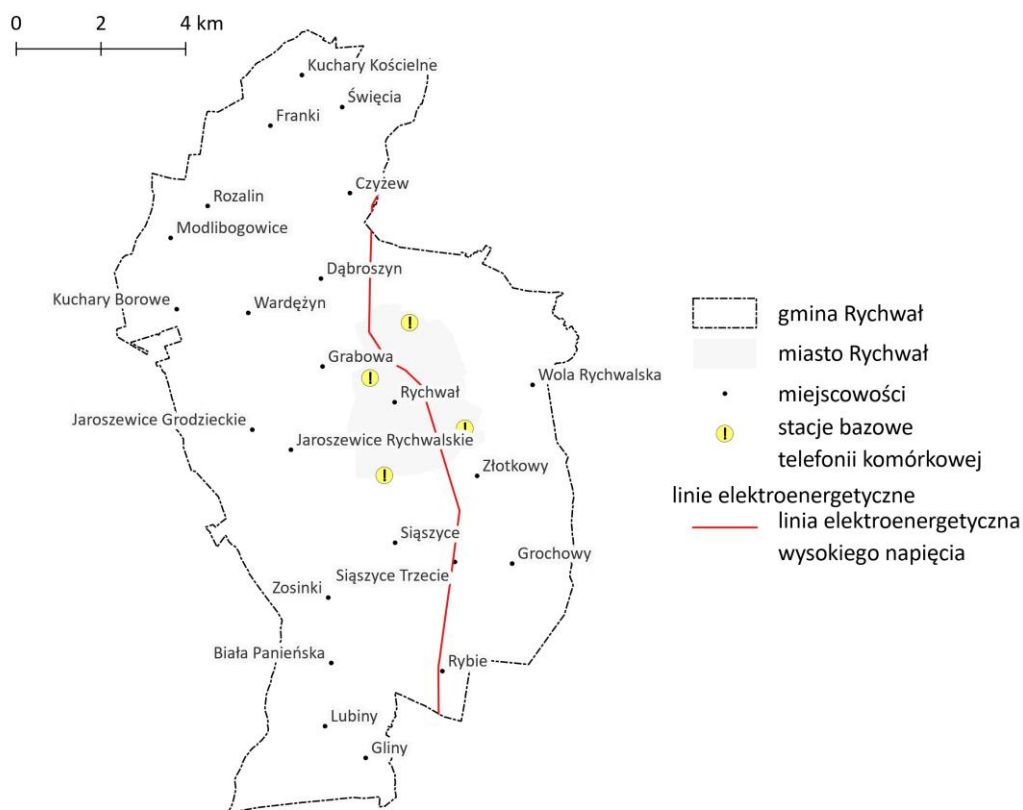
7.4 POZIOM PÓL ELEKTROMAGENTYCZNYCH

Z punktu widzenia natężenia pól elektromagnetycznych największymi źródłami pól elektromagnetycznych na omawianym obszarze są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz linie energetyczne najwyższych napięć.

Na podstawie mapy Polskich Sieci Elektroenergetycznych stwierdza się, że przez omawiany obszar nie przebiegają linie najwyższych napięć. Zestawienie linii elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia na terenie gminy Rychwał obejmuje:

- linie wysokiego napięcia – 12,649 km (tylko linie napowietrzne),
- linie średniego napięcia – 108,91 km linii napowietrznych i 11,484 km linii kablowych,
- linie niskiego napięcia – 164,747 km linii napowietrznych i 53,734 km linii kablowych.

Na omawianym obszarze znajduje się kilka stacji BTS, wszystkie w obrębie gruntów miasta Rychwał (brak nadajników DVB-T), których rozmieszczenie przedstawiono na rysunku 4. Na rysunku przedstawiono również przebieg linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

Rysunek 4 Lokalizacja stacji bazowych łączności bezprzewodowej oraz przebieg linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia

Źródło: opracowanie własne

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Od 2021 roku obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Można zatem zauważyć, że od 2021 r. mamy do czynienia z wzrostem dopuszczalnych wartości poziomów PEM.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WM_E . WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2022 r. w ramach stałej sieci monitoringu. W 2023 roku na terenie gminy nie prowadzono pomiarów.

Tabela 5. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w gminie Rychwał

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
STAŁA SIĘĆ MONITORINGU			
Rychwał, Plac Wolności 16	2022	wartość $W_{ME} < 1$	0,03
objaśnienia:			
	kolor zielony oznacza, że nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu		

Źródło: GIOŚ

Przedstawiony w tabeli 5 wynik oznacza, że w 2022 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Ogólnie pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa wielkopolskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm (również w 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia). Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się także znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

7.5 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego⁴,
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

Stan/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

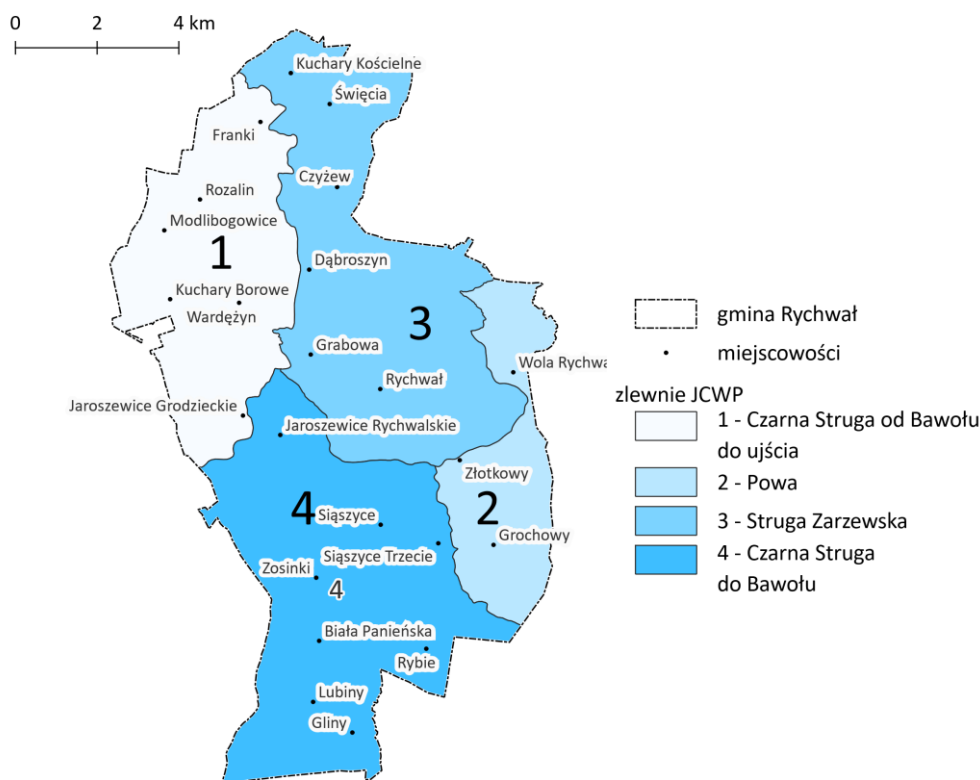
W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny. O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego. Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na

⁴ w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego. Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

Zgodnie z przyjętym podziałem obszar znajduje się na obszarze zlewni czterech jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. JCWP w zasięgu omawianego obszaru to: Powa, Czarna Struga do Bawołu, Czarna Struga od Bawołu do ujścia (tylko zlewnia, sam ciek nie przepływa przez obszar gminy) oraz Struga Zarzewska.

Na obszarze nie ma zlokalizowanych JCWP jeziornych, zbiornikowych, przejściowych i przybrzeżnych. Położenie gminy na tle jednolitych części wód powierzchniowych, które opisano powyżej, zaprezentowano na rysunku 5.

Rysunek 5 Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze gminy Rychwał

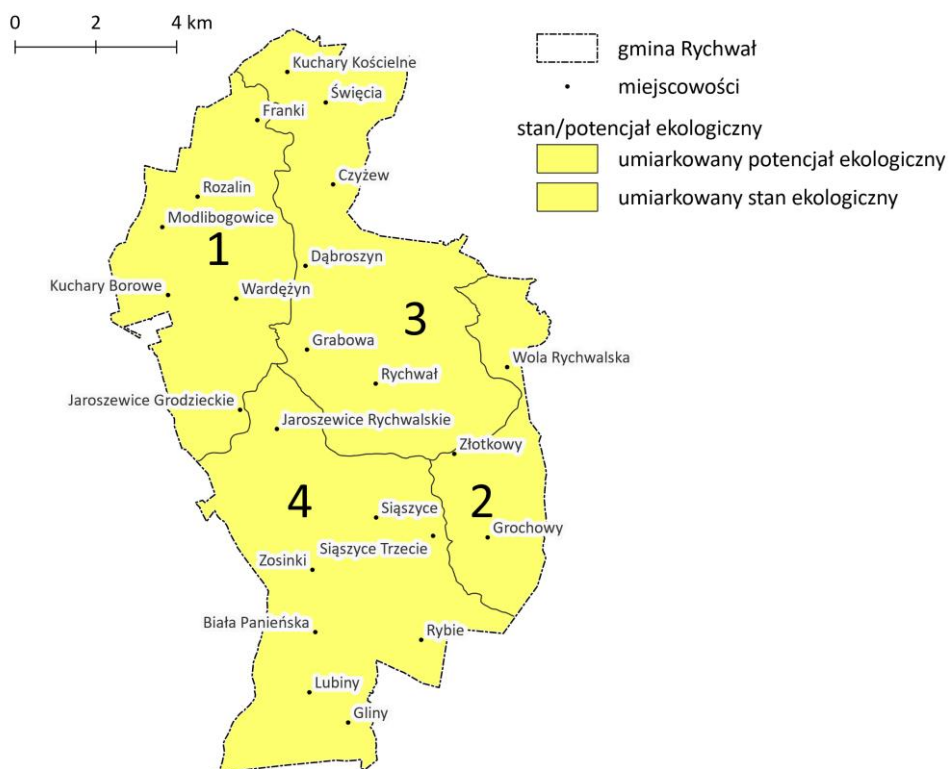
Źródło: opracowanie własne

Oceniając poszczególne JCWP rzeczne położone w granicach gminy Rychwał skorzystano z narzędzia, w którym można przeglądać i pobierać karty charakterystyk powstałe podczas realizacji projektu „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

wraz

z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”⁵. Z racji swojego położenia omawiany obszar objęty jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry⁶). Na kolejnych rysunkach i w tabeli 6 przedstawiono wyniki.

Zgodnie z przytoczonymi w tabeli 6 danymi należy odnotować, że jakość wód powierzchniowych rzecznych na omawianym terenie jest generalnie zła i w ostatnich latach nie uległa znaczącej poprawie. Wszystkie JCWP są także zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej.

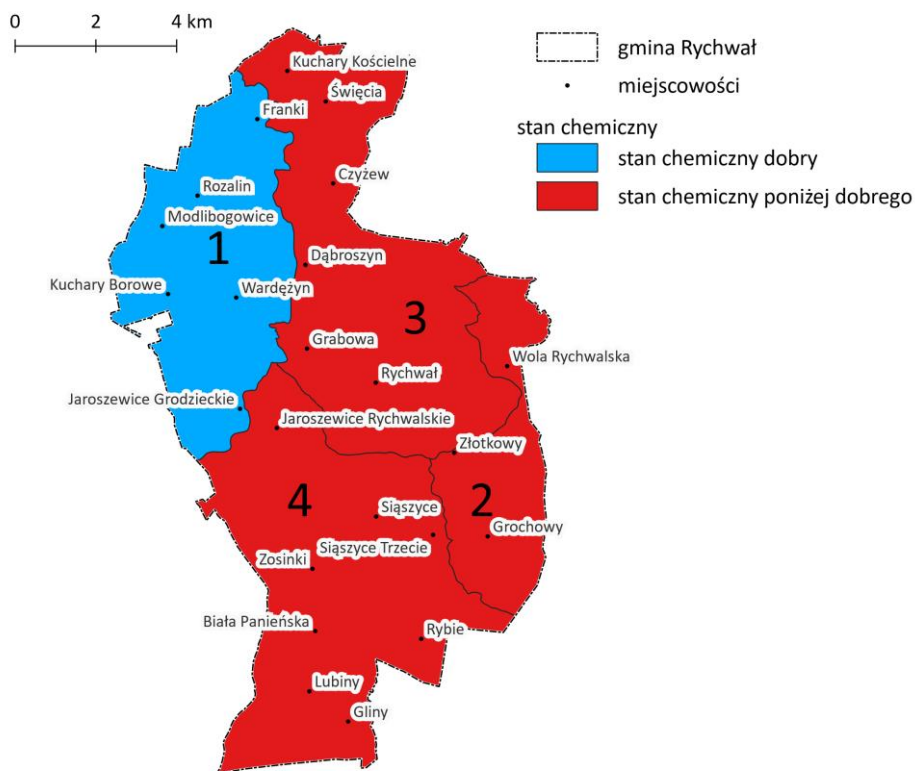

Rysunek 6 Stan/potencjał ekologiczny JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

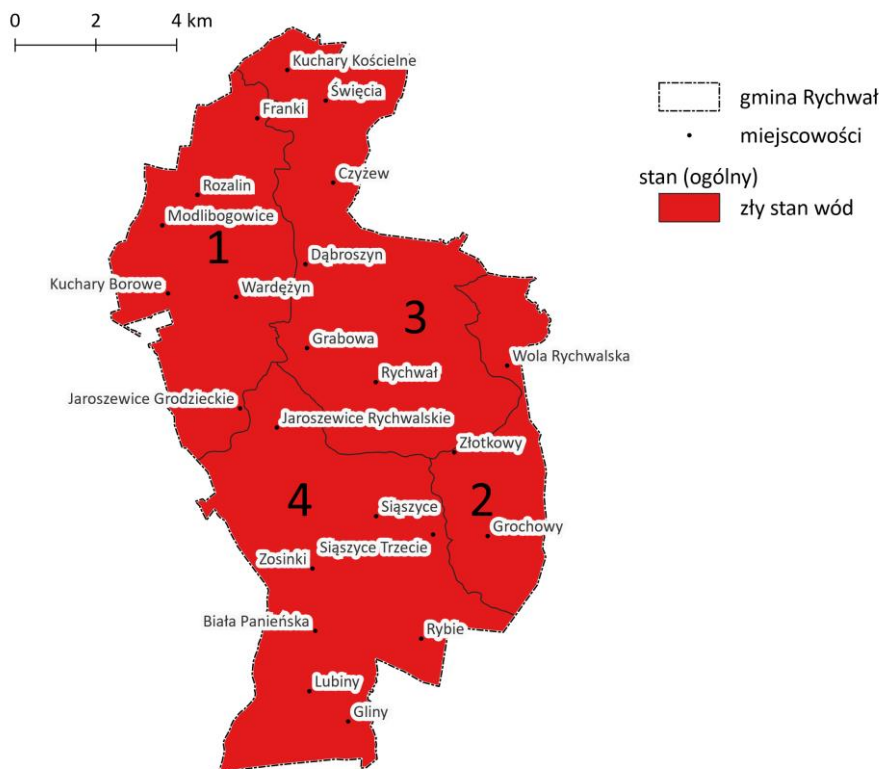
⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

⁶ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU2023000335>

Rysunek 7 Stan chemiczny JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

Rysunek 8 Ocena stanu JCWP

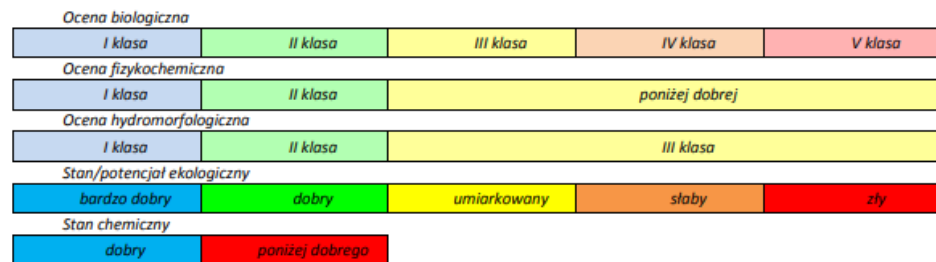
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

Tabela 6. Ocena stanu JCWP z terenu gminy Rychwał na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Numer na rys. 3	Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	
					Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydromorfologicznych	Główne źródło presji chemicznych				
RZECZNE												
1.	Czarna Struga od Bawołu do ujścia	RW600010183569	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zagrożona	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)		prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne		III	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód
2.	Powa	RW6000151835299	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)		prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne	rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	III	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3.	Struga Zarzevska	RW6000151835349	Potok lub struga w dolinie	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz	eutrofizacja (źródło zgodne ze	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki	rozproszone - rozwój obszarów	III	umiarkowany stan	stan chemiczny	zły stan wód

Numer na rys. 3	Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	
					Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydromorfologicznych	Główne źródło presji chemicznych				
			o dużym udziale torfowisk		odpływ miejski (wody opadowe)	źródłem troficznym)	pozostałe, budowle piętrzące - rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne	zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo		ekologiczny	poniżej dobrego	
4.	Czarna Struga do Bawołu	RW6000151835659	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)		prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznanne (substancje zakazane)	III	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Objaśnienia:

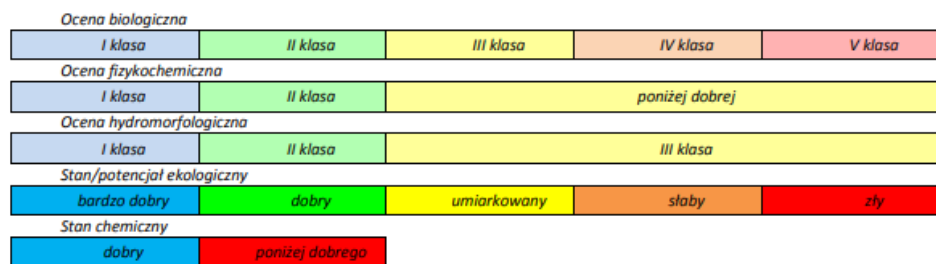
Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Na stronie internetowej GIOŚ dostępne są również dane dotyczące klasyfikacji wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za 2023 rok. Uwzględniając obszar gminy Rychwał dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 7. Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2023 uwzględniająca JCWP w granicach gminy Rychwał

Nazwa jcwp	Klasa elementów biologicznych	Obserwacje hydromorfologiczne	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)
Czarna Struga od Bawołu do ujścia	3	4	>2	
Czarna Struga do Bawołu	3	2	>2	1
Powa	3	4	2	1

Objaśnienia:

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

7.6 JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

JCWPd oznacza określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie danej warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych obszar położony jest w zasięgu JCWPd nr 71. Powierzchnia jednostki to około 1,9 tys. km². Jednostka jest zagrożona ilościowo nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej i jest na bieżąco monitorowana. Głównym zidentyfikowaną presją tej JCWPd jest pobór punktowy z ujęć wód podziemnych.

Zgodnie z „Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu – stan na 2022 rok” JCWPd nr 71 jest w stanie chemicznym dobrym, w stanie ilościowym dobrym oraz stanie ogólnym dobrym. W latach 2022-2023 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

przeprowadzał również monitoring wód podziemnych bezpośrednio na terenie gminy Rychwał. Zdiagnozowano wody złej jakości (tabela 8).

Tabela 8. Monitoring wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w gminie Rychwał

Nr JCWPd	Rok	Miejscowość	Gmina	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Użytkowanie terenu	Końcowa klasa jakości
71	2022	Siąszyce	Rychwał (gm. miejsko-wiejska)	1797	4. Zabudowa wiejska	V
71	2023	Siąszyce	Rychwał (gm. miejsko-wiejska)	1797	4. Zabudowa wiejska	V
objaśnienia:						
I	wody o bardzo dobrej jakości					
II	wody o dobrej jakości					
III	wody o zadowalającej jakości					
IV	wody o niezadowalającej jakości					
V	wody złej jakości					

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

7.7 OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO

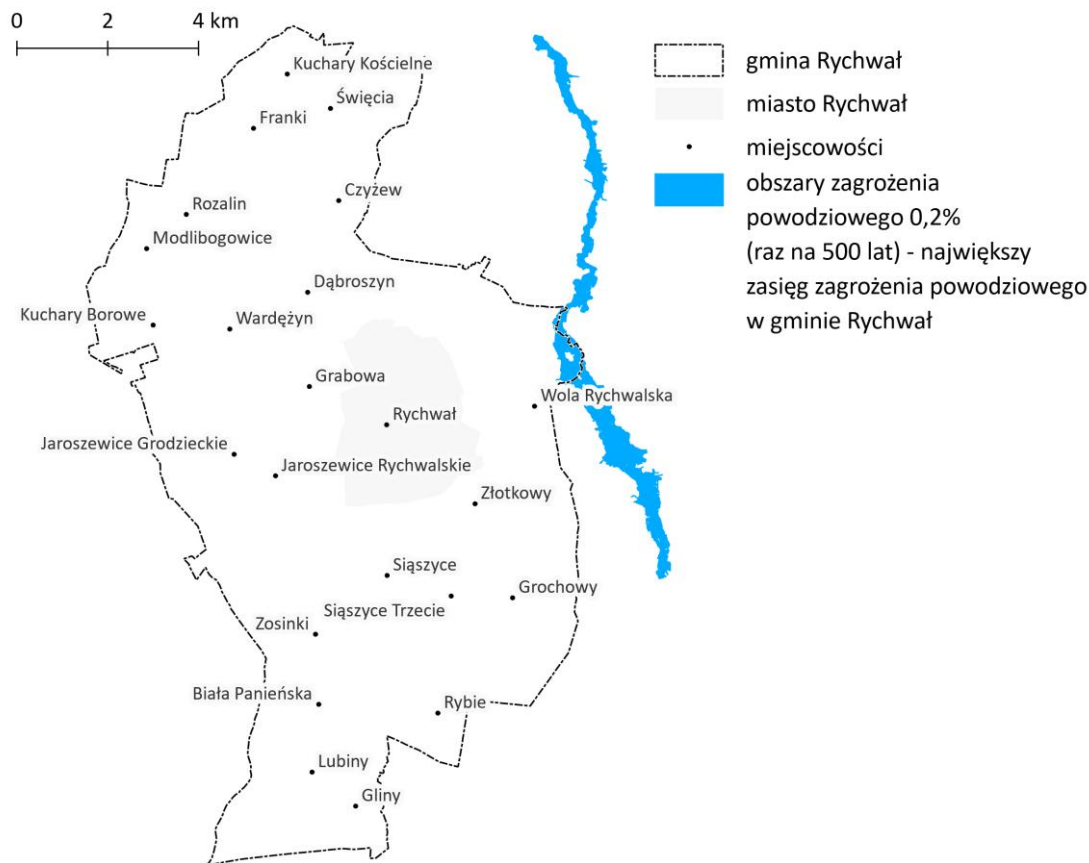
Od dnia 23 marca 2023 r. obowiązuje zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry)⁷. Plan został zaktualizowany po raz pierwszy i zebrano w nim najważniejsze działania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców zagrożonych terenów. Wybór działań oparty jest m.in. na podstawie analizy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>. Na tych mapach każda zainteresowana osoba może sprawdzić, czy i w jakim stopniu zagraża jej powódź.

Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi na omawianym terenie jest niskie i dotyczy przede wszystkim wąskiego pasa wzdłuż Powy – rysunek 9. W obrębie obszaru znajduje się jedno gospodarstwo, które mogłoby ucierpieć wskutek katastrofalnej powodzi.

Na obszarze nie ma wałów przeciwpowodziowych i zbiorników retencyjnych.

Należy również pamiętać, że w kontekście szybko zmieniającego się klimatu narastać będzie natężenie zjawisk ekstremalnych, w tym np. nawalnych, krótkotrwałych opadów skutkujących powodzią błyskawicznymi, a te z kolei mogą stanowić poważne zagrożenie dla wszystkich mieszkańców, głównie na obszarach zurbanizowanych takich jak Rychwał.

⁷ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220002714>

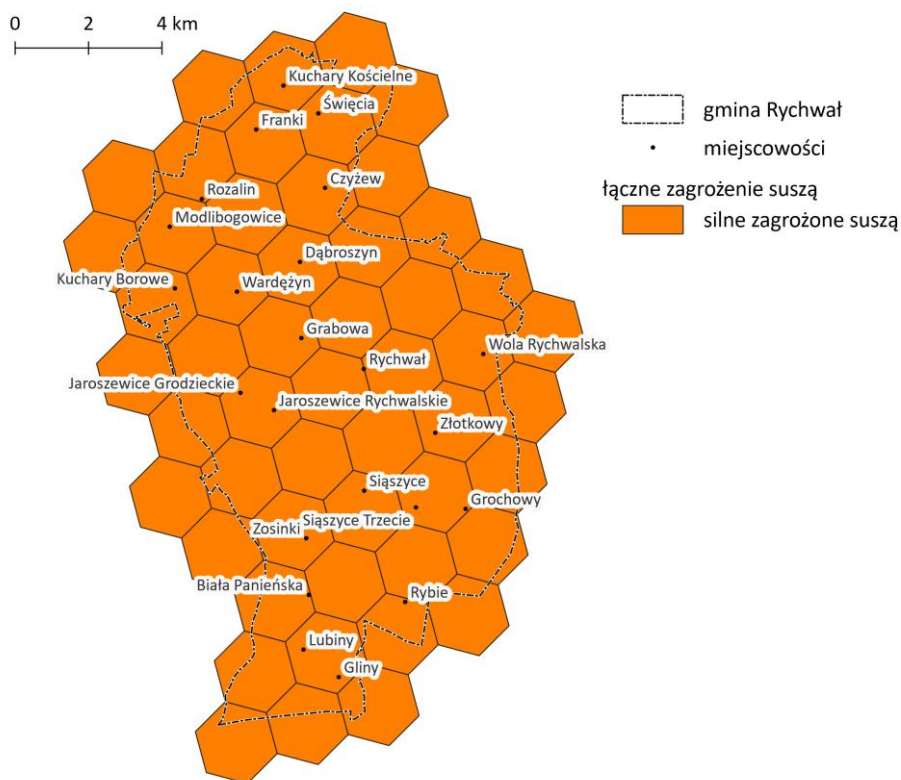

Rysunek 9 Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat)
Źródło: opracowanie własne

7.8 OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ

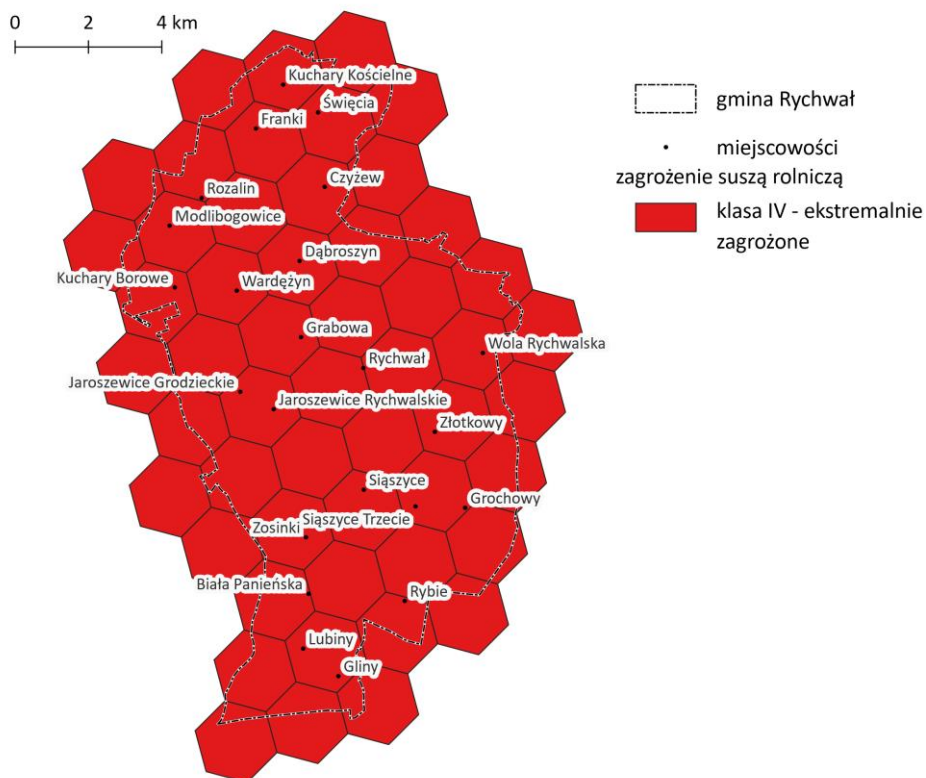
Susza to długotrwały okres bez opadów atmosferycznych lub nieznacznym opadem w stosunku do średnich wieloletnich wartości. Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”⁸ wynikowe (łącznie) zagrożenie suszą na terenie objętym opracowaniem należy określić jako silnie zagrożone – rysunek 10. Na rysunku 11 przedstawiono również zagrożenie suszą rolniczą – cały obszar jest w ekstremalnym stopniu zagrożony suszą rolniczą. Długotrwałe okresy bezdeszczowe występują praktycznie każdego roku, a z uwagi na częściowo rolniczy charakter Gminy stanowi to istotny problem środowiskowy i jednocześnie wyzwanie na kolejne lata. Zagrożenie suszą hydrologiczną jest na umiarkowanym (północna część gminy) i silnym (północna część gminy) poziomie (rysunek 12). Obszar gminy generalnie jest w słabym stopniu zagrożony suszą hydrogeologiczną (rysunek 13).

⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

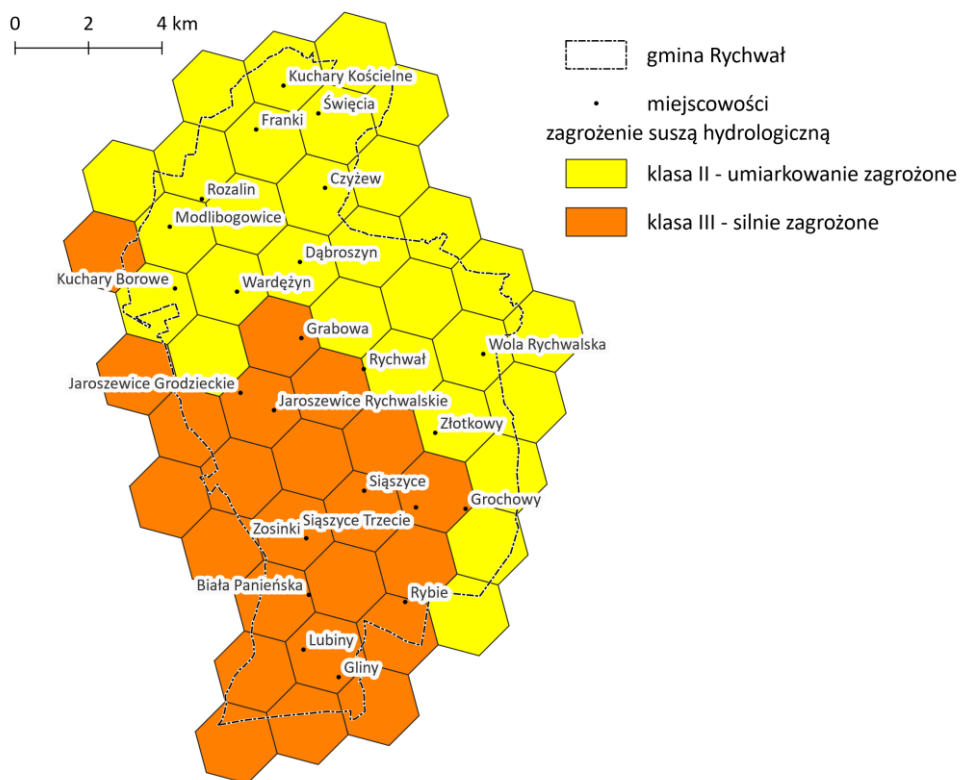
Rysunek 10 Łączne zagrożenie suszą

Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

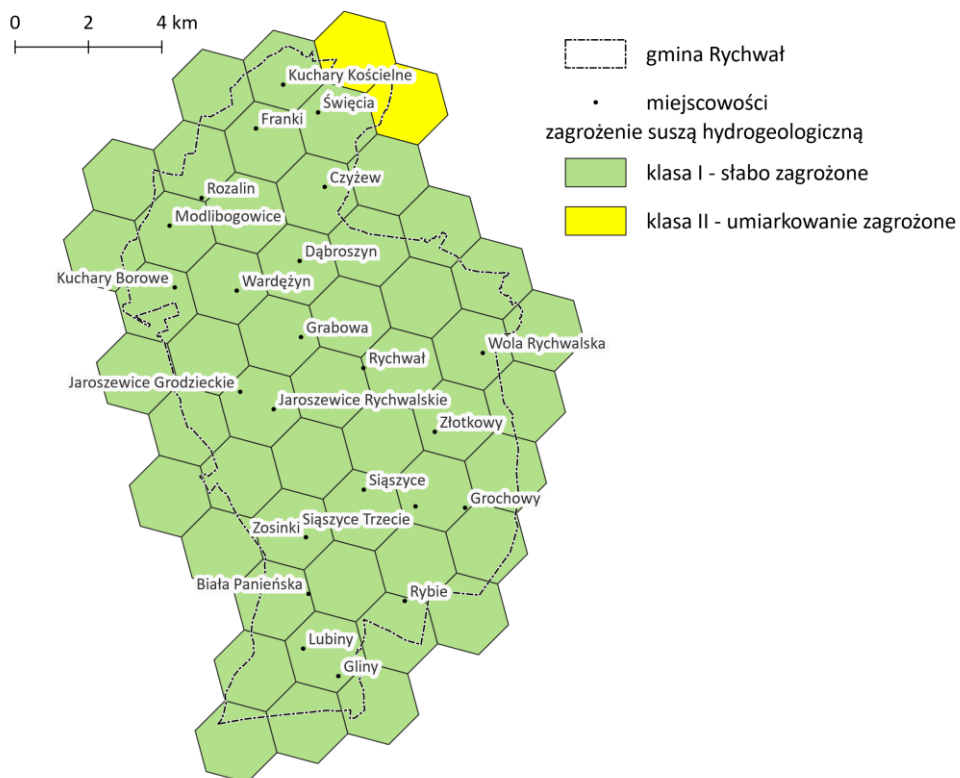

Rysunek 11 Zagrożenie suszą rolniczą

Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

Rysunek 12 Zagrożenie suszą hydrologiczną
 Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

Rysunek 13 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną
 Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

7.9 STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ

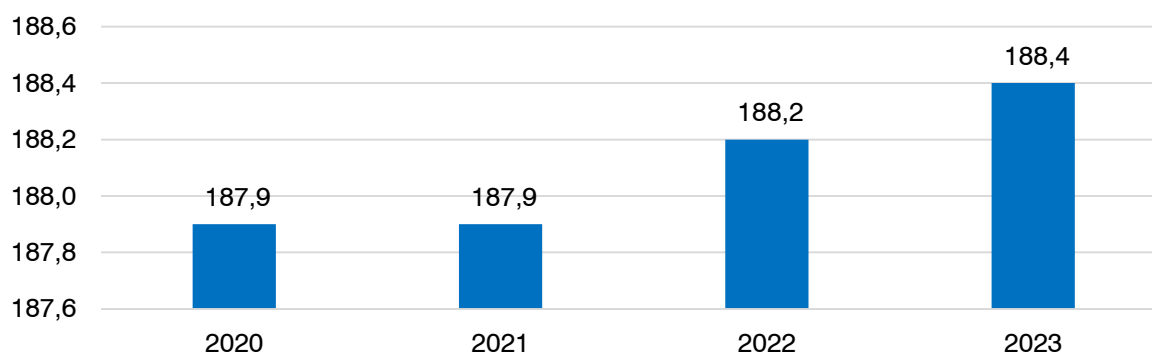
Eksploatatorem sieci wodociągowej na terenie gminy Rychwał jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o. Z sieci wodociągowej korzysta ponad 90% mieszkańców. Woda pozyskiwana jest z 3 ujęć wód podziemnych w Rozalinie, Jaroszewicach Rychwalskich i Rychwale, gdzie również znajdują się stacje uzdatniania wody.

Na terenie gminy nie ma zarejestrowanych indywidualnych ujęć dostarczających wodę w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym.

Ludność gminy Rychwał zaopatrywana jest w wodę przeznaczoną do spożycia z ujęć wód podziemnych na podstawie ważnych pozwoleń wodnoprawnych, dla których ustanowione są strefy ochrony bezpośredniej. Proces uzdatniania wody polega głównie na napowietrzaniu oraz filtracji w filtrach zamkniętych, wypełnionych złożem żwirowym. Dodatkowo woda poddawana jest dezynfekcji w sposób ciągły podchlorynem sodu.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koninie. Mieszkańcy gminy Rychwał zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz wolną od substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu. Woda przeznaczona do spożycia przez konsumentów nie stanowiła ryzyka dla ich zdrowia. Prowadzony nadzór nad obiektami wodnymi wskazuje na konieczność modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Rychwale z uwagi na występujące przekroczenie stężenia manganu w wodzie wychodzącej z SUW. Jego wartość w punktach czerpalnych u odbiorców mieści się w normowanym zakresie i wskazuje, że część procesu utlenienia związków manganu zachodzi w sieci dystrybucyjnej. Brak podejmowanych działań w celu odpowiedniego uzdatnienia wody może wywoływać problemy eksploatacyjne m. in. ryzyko rozwoju bakterii w wytworzonym osadzie, utrudnioną dezynfekcję sieci wodociągowej, problem zrywania osadów bądź rozpuszczania osadów w odpowiednich warunkach i w efekcie skarg konsumentów.

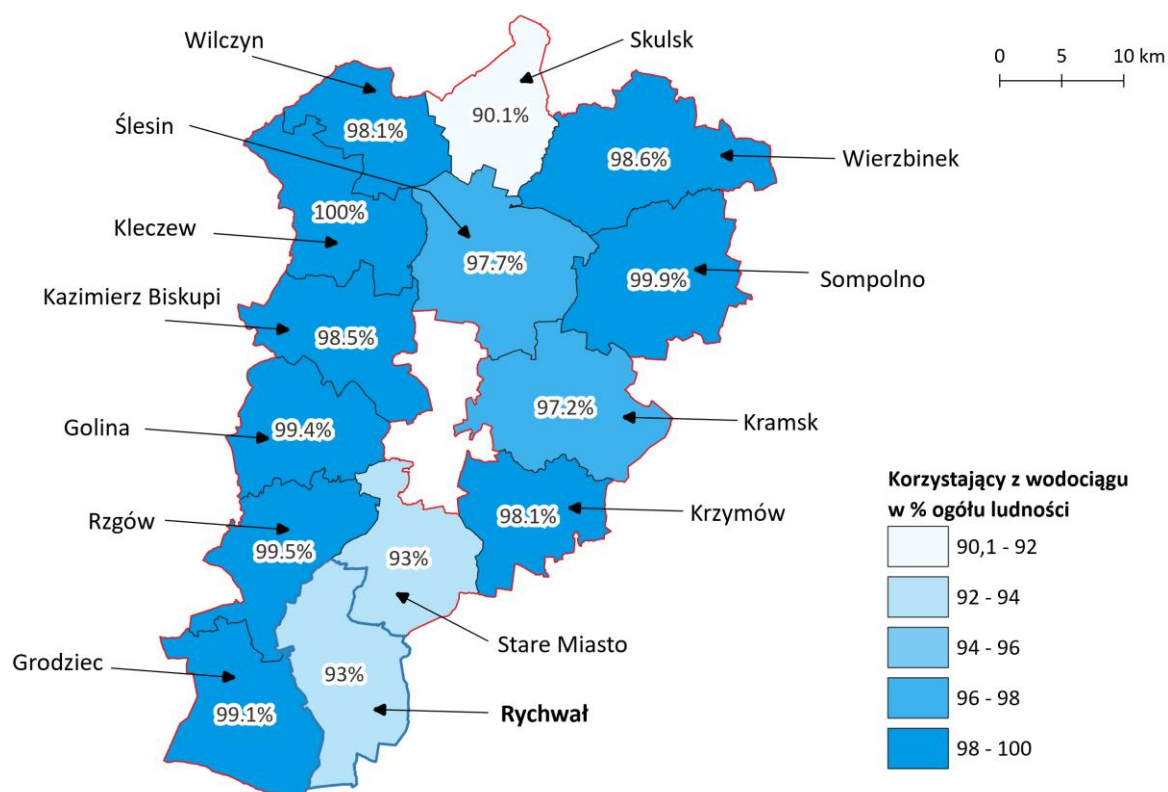
Według stanu na dzień 31.12.2023 r. długość sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) wynosiła 188,4 km, w tym 21,3 km na terenie Rychwału i 167,1 km na obszarze wiejskim. Przyrost długości eksploatowanej sieci w latach 2020-2024 zaprezentowano na wykresie 1.

Wykres 1 Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w latach 2020-2023
 Źródło: GUS

Gmina Rychwał czyni starania, aby na bieżąco zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie dostarczania wody. Rozbudowujące się osiedla lub tereny zabudowy mieszkaniowej na bieżąco są wyposażane w niezbędną infrastrukturę. Potrzebny jest jednak czas i niezbędne zabezpieczenie środków przeznaczonych na ten cel. Dlatego też, że zgodnie z art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz z Regulaminem odpłatnego przejmowania przez gminę Rychwał urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, istnieje możliwość wybudowania wodociągu (i/lub sieci kanalizacyjnej z własnych środków). W takim przypadku, na wniosek zainteresowanych osób, zawierane jest porozumienie, zgodnie z którym gmina zwraca część kosztów poniesionych przez mieszkańców, którzy samodzielnie realizują taką inwestycję.

Porównanie danych GUS przedstawiające udział (%) korzystających z sieci wodociągowej w gminie wg stanu na koniec 2022 roku⁹ w porównaniu do pozostałych gmin powiatu konińskiego zaprezentowano na kolejnym rysunku. Poziom zwodociągowania jest na wysokim poziomie, ale zasadne jest podejmowanie dalszych inwestycji w infrastrukturę wodociągową.

Rysunek 14 Korzystający z sieci wodociągowej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. w gminach powiatu konińskiego – porównanie
 Źródło: opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, eksploatatorem sieci kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na omawianym terenie jest Przedsiębiorstwo

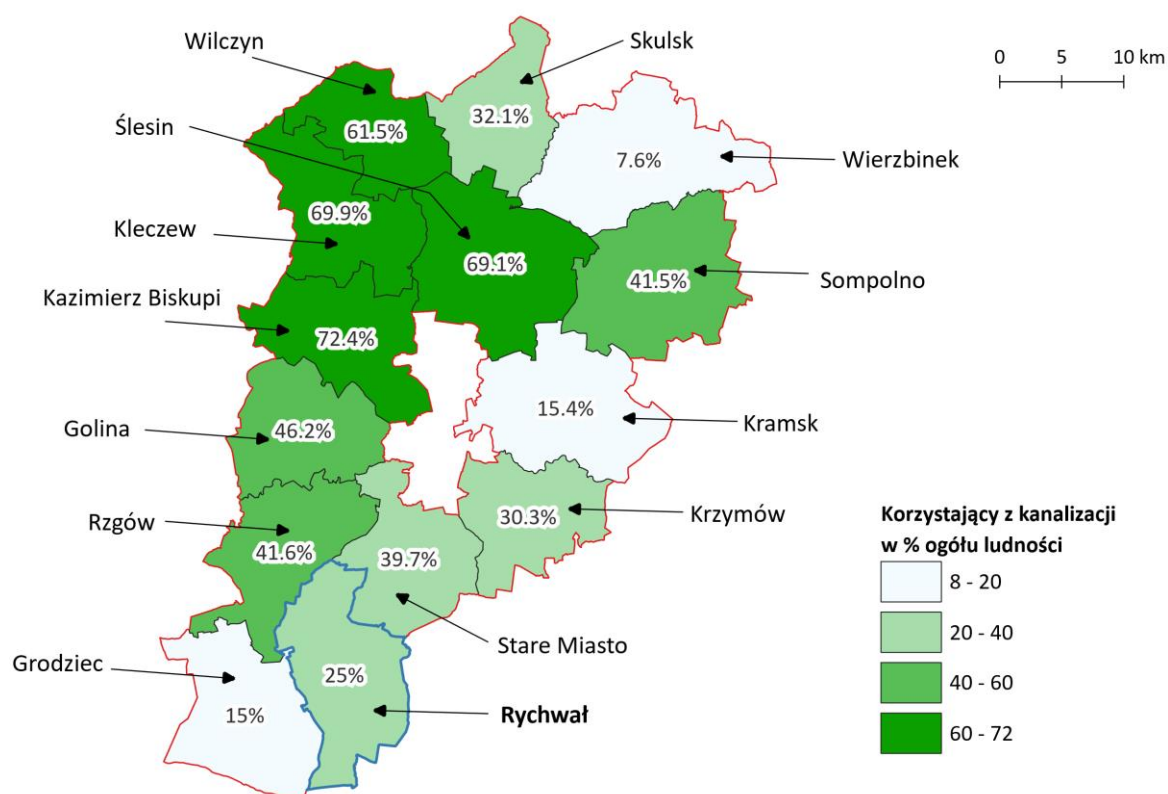
⁹ brak danych GUS za 2023 rok

Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwał Sp. z o.o. Z sieci kanalizacyjnej korzystają wyłącznie mieszkańcy Rychwału. Pozostałe miejscowości nie są skanalizowane.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. długość czynnej sieci kanalizacji na terenie Gminy wynosi 20,1 km. Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, system kanalizacyjny ulega ciąglemu i stopniowemu rozwojowi. Działania koncentrują się modernizacji, przebudowie infrastruktury (sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków) i budowie nowych odcinków sieci. W maju 2023 r. rozpoczęto inwestycję polegającą na budowie, przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków komunalnych w miejscowości Rychwał. Planowany termin zakończenia przedsięwzięcia grudzień 2024 r.

Z kanalizacji korzysta aktualnie około 1/4 mieszkańców gminy. Zestawienie GUS przedstawiające udział (%) korzystających z sieci kanalizacyjnej wg stanu na koniec 2022 roku

10 w gminach powiatu konińskiego zaprezentowano na kolejnym rysunku 15. Poziom skanalizowania na tle pozostałych gmin powiatu konińskiego jest na niskim poziomie: średnia dla powiatu konińskiego to 43,2%, a dla województwa wielkopolskiego – 74,1%.

Rysunek 15 Korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. w gminach powiatu konińskiego – porównanie

Źródło: opracowanie własne

Na omawianym obszarze nie utworzono dotychczas aglomeracji w myśl Art. 86 Ustawy Prawo wodne. Przez aglomerację należy rozumieć teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były

¹⁰ brak danych GUS za 2023 rok

zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Na terenie Rychwała przy ul. Żurawin funkcjonuje oczyszczalnia ścieków typu Lemna, która przyjmuje ścieki od mieszkańców miasta. Jak wspomniano wcześniej, rozpoczęto inwestycję polegającą na budowie, przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków komunalnych w miejscowości Rychwał. Planowany termin zakończenia przedsięwzięcia grudzień 2024 r.

Oczyszczalnia ścieków to obiekt o przepustowości 650 m³/dobę. W 2023 roku na oczyszczalni ścieków w Rychwale oczyszczono ok. 67 tys. m³ ścieków. Wskaźniki redukcji zanieczyszczeń na oczyszczalni ścieków w 2023 roku wskazano w tabeli 9.

Tabela 9. Wskaźniki redukcji zanieczyszczeń na oczyszczalni ścieków w Rychwale

Wskaźnik /jednostka	Ścieki surowe		Ścieki oczyszczone		
	Stężenie	Ładunek [kg/rok]	Stężenie	Ładunek [kg/rok]	Wskaźnik redukcji zanieczyszczeń
BZT ₅ [mgO ₂ /dm ³]	765,0	51 255	10,1	677	99%
ChZTCr [mgO ₂ /dm ³]	1633,6	109 454	64,7	4 335	96%
Zawiesina ogólna [mg/dm ³]	690,0	46 230	18,0	1206	97%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania OS-5 za 2023 rok

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, gmina Rychwał czyni starania, aby na bieżąco zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie odprowadzania ścieków.

Nieruchomości na omawianym terenie w dużej części wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub przydomowe oczyszczalnie. Na terenie funkcjonuje ponad 1,4 tys. zbiorników bezodpływowych i ponad 100 przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku z rozwijającą się siecią kanalizacyjną, należy oczekiwać, że liczba zbiorników bezodpływowych będzie sukcesywnie maleć, co jest sytuacją korzystną z punktu widzenia ochrony środowiska, szczególnie wód.

7.10 ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Obszar gminy Rychwał leży na Równinie Rychwalskiej, stanowiącej część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Przedmiotowy teren charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. Jest to obszar stosunkowo płaski, porozcinany przez nieliczne rzeki. Tworzą go formy glacialne wytworzone podczas zlodowacenia środkowopolskiego, które zostały rozmyte przez wody fluwioglacialne i proglacialne podczas formowania się doliny Prozny. Przeobrażone równiny płaskiej i falistej moreny dennej poprzecinane są dolinami rzecznyymi: Czarnej Strugi, jej dopływu - Strugi Grabienieckiej i Powy.

Kolejnym czynnikiem kształtującym rzeźbę terenu na terenie gminy były holocenijskie procesy eoliczne, powodujące zwydmienie dużych części terenu i utworzenie wydymów wałowych o zróżnicowanej długości, zgrupowanych w południowej części przedmiotowego obszaru. Najwyższy z nich - Zbójna Góra jest jednocześnie najwyższym punktem na terenie gminy (131,6 m n.p.m.). Natomiast najniższym punktem zlokalizowany jest nieco ponad 40 m niżej w korycie Strugi Zarzewskiej, w północnej części gminy. Spadki terenu są niewielkie i najczęściej nie przekraczają 3%, większymi wartościami spadków charakteryzują się jedynie wały wydymowe - maksymalnie do 30%.

Gmina położona jest w zachodniej części synklinorium łódzko-mogileńskiego (niecki łódzkiej). Powierzchnię obszaru pokrywają w całości osady czwartorzędowe. W ich bezpośrednim podłożu zalegają utwory trzeciorzędu zalegające na przekształconych tektonicznie i miejscami zdenudowanych skałach mezozoicznych. Podłoże mezozoiczne tworzą utwory górnej kredy, wykształcone w postaci strefowo uszczelinionych margli, wapieni marglistych i wapieni oraz mułowców. Zalegają one na głębokości poniżej 20-75 m p.p.t. W zachodniej i północnej części gminy występują głównie utwory trzeciorzędowe, charakteryzujące się kilkudziesięciometrową miąższością. Mają one duże znaczenie dla całego regionu. Są to głównie ility, mułki, piaski oraz węgiel brunatny. Na pozostałym obszarze utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na utworach kredowych. Powstały w wyniku akumulacyjnej działalności lodolodów oraz erozyjnej i akumulacyjnej aktywności wód lodowcowych w okresach interglacjałów. W południowej i wschodniej części gminy, osady w postaci lodowcowych glin i piasków gliniastych tworzą niemal ciągłą warstwę o grubości kilkudziesięciu metrów. Gliny zwałowe przykryte są przez piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej. W niektórych miejscach są jednak odsłonięte m.in. w rejonie Kuchar Borowych i Dąbroszyna oraz na wschód od Siąszyc.

Na obszarze nie ma wielu złóż kopalin, ale zajmują znaczny obszar gminy Rychwał. Według danych Państwowego Instytutu Górniczego na omawianym terenie znajdują się dwa udokumentowane złoża węgla brunatnego:

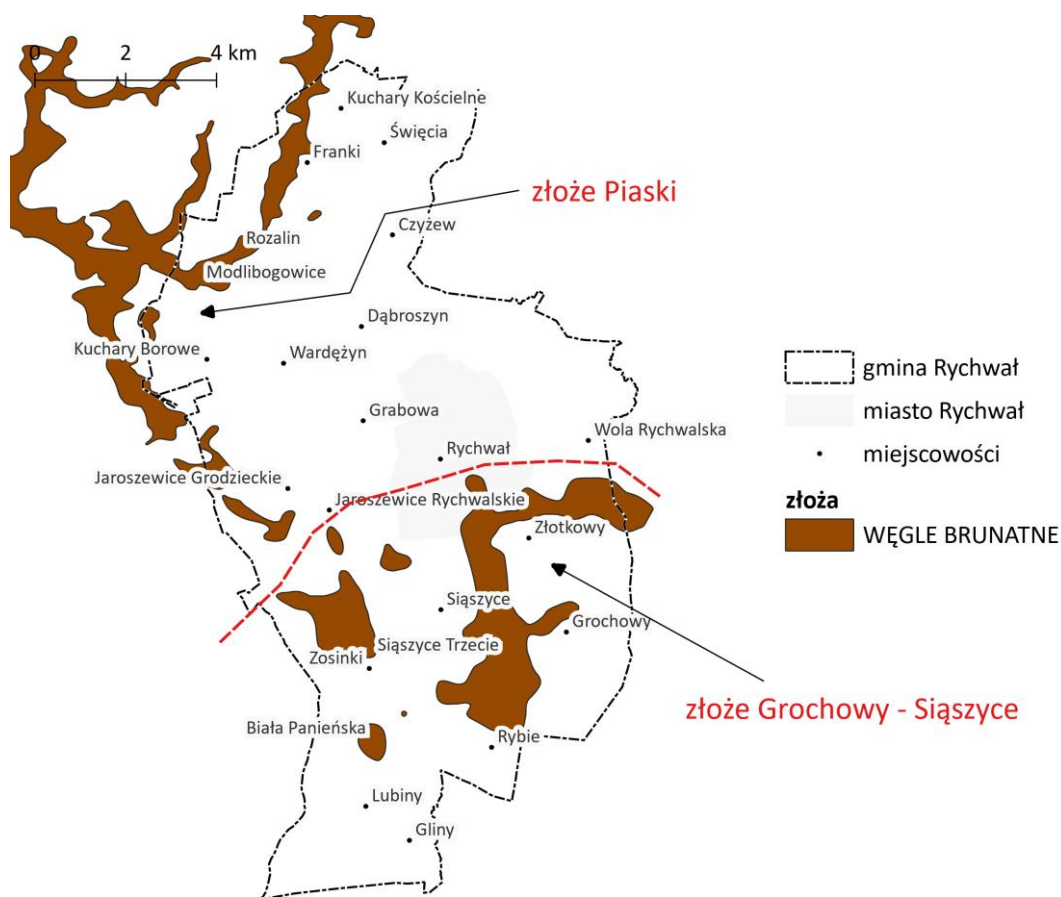
- Grochowy-Siąszyce – w gminie Rychwał położone w granicach obrębów ewidencyjnych Jaroszewice Rychwalskie, Siąszyce, Zosinki, Biała Panieńska, Rybie, Siąszyce Trzecie, Grochowy, Złotkowy, Rychwał oraz Wola Rychwalska,
- Piaski – w granicach gminy Rychwał zlokalizowane jest w granicach obrębów ewidencyjnych Jaroszewice Grodzieckie, Kuchary Borowe, Modlibogowice, Rozalin, Czyżew, Franki oraz Kuchary Kościelne.

Na rysunku 16 przedstawiono lokalizację złóż, natomiast w kolejnej tabeli przedstawiono ich krótką charakterystykę wraz z określeniem wydobycia kopalin w latach 2022-2023. Złoża nie są aktualnie eksploatowane.

Tabela 10. Charakterystyka i eksploatacja złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy Rychwał

L.p.	Nazwa złoża	Kopalina	Zasoby na koniec 2023 roku			Wydobycie		Stan zagospodarowania
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	poza-bilansowe	2022 r.	2023 r.	
1.	Grochowy-Siąszyce	węgiel brunatny	48 208 tys. ton	-	10 473 tys. ton	-	-	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
2.	Piaski	węgiel brunatny	108 414 tys. ton	-	-	-	-	złóże o zasobach rozpoznanych szczegółowo
SUMA			156 622 tys. ton	-	10 473 tys. ton	-	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce 2022-2023

Rysunek 16 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Rychwał
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG

Z uwagi, iż złóża te nie są eksploatowane, na obszarze nie ma wyznaczonych obszarów górniczych, czyli przestrzeni, w granicach których przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania danej kopaliny. Nie ma również terenów górniczych, czyli przestrzeni objętych przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

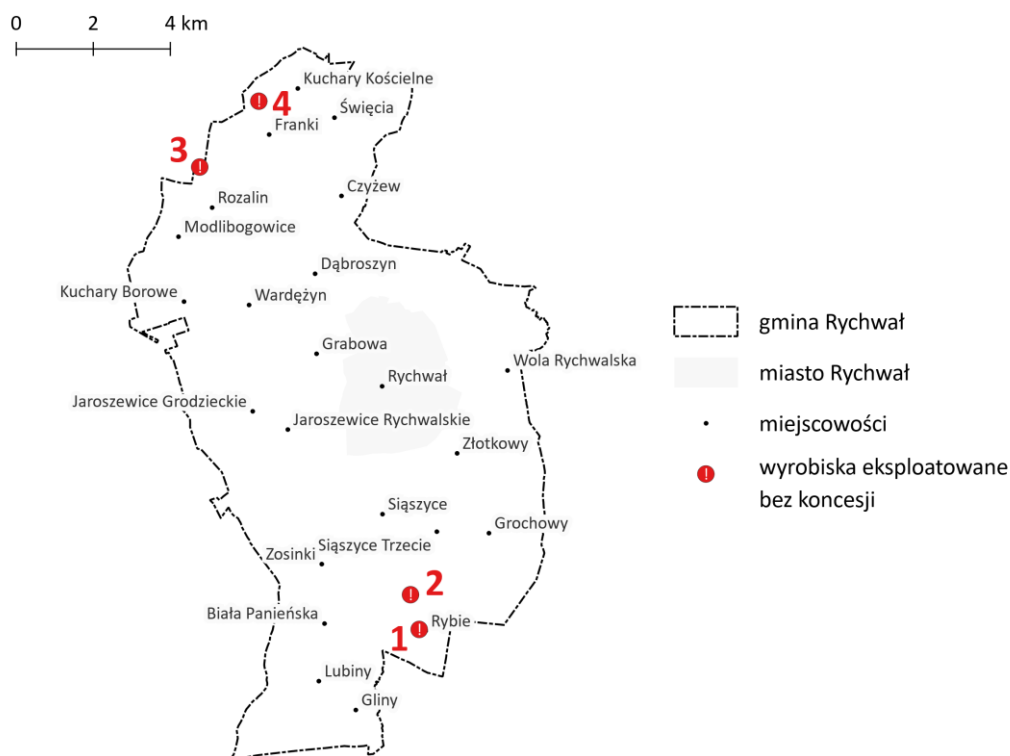
W ramach realizowanego przez PIG-PIB projektu „Mapa Geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000¹¹” wykonana została również inwentaryzacja miejsc nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie Polski. Rejestrowano wyrobiska i kamieniołomy o powierzchni powyżej 1 ara ze śladami świeżej eksploatacji. Wszystkie punkty niekoncesjonowanej eksploatacji zostały zweryfikowane w terenie. W stworzonej bazie znajdują się dane o ponad 3 600 punktach niekoncesjonowanej eksploatacji. Na terenie gminy Rychwał zinwentaryzowano 4 wyrobiska eksploatowane bez koncesji:

1. wyrobisko piasku zlokalizowane na terenie leśnym na obszarze obrębu ewidencyjnego Rybie, w odległości 3 m od skarpy wyrobiska znajduje się słup linii energetycznej, eksploatacja zaniechana (data wizji terenowej: kwiecień 2022 roku),
2. zawodnione wyrobisko wgłębne piasku zlokalizowane na obszarze obrębu ewidencyjnego Rybie, wydobywie spod wody, wzdłuż krawędzi wyrobiska

¹¹ <https://emgsp.pgi.gov.pl/>

składowany jest wydobyty piasek, wyrobisko eksploatowane (data wizji terenowej: kwiecień 2022 roku),

3. wyrobisko piasku zlokalizowane na terenie leśnym na obszarze obrębu ewidencyjnego Rozalin, wyrobisko stanowi zagrożenie dla drzewostanu, eksploatowane (data wizji terenowej: kwiecień 2022 roku),
4. wyrobisko piasku zlokalizowane na obrzeżach lasu na obszarze obrębu ewidencyjnego Franki, eksploatacja zaniechana (data wizji terenowej: kwiecień 2022 roku).

Rysunek 17 Wyrobiska eksploatowane bez koncesji w gminie Rychwał

Źródło: opracowanie własne

7.11 JAKOŚĆ I ZAGROŻENIA GLEB

Na terenie gminy Rychwał dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej i stanowią ok. 69% powierzchni gruntów ornych. Gleby kas I i II nie występują, natomiast udział gleb klasy III w areale gminy stanowią ok. 6%, zaś klasy IV - 25%. Około 91% powierzchni gruntów ornych gminy Rychwał stanowią gleby zaliczone do żytnich kompleksów przydatności rolniczej: żytniego bardzo dobrego (11%), żytniego dobrego (11%), żytniego słabego (40%) oraz żytniego bardzo słabego (29%). Gleby o najwyższej przydatności rolniczej (kompleks pszenno-dobry) stanowią jedynie około 3% ich ogólnej powierzchni. Pozostałą część zajmują gleby należące do kompleksów najslabszych (zbożowo - pastewnego mocnego i zbożowo - pastewnego słabego).

Gleby kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego występują w północnej części gminy, w rejonie Czyżewa oraz w jej południowej części – w rejonie Białej Panieńskiej i Lubin. Gleby tych kompleksów znajdują się także w rejonie miasta Rychwał. We wschodniej części gminy

przeważają gleby kompleksu żytniego słabego, ale w rejonie od Kuchar Kościelnych po Jaroszewice Rychwalskie występują gleby kompleksu żytniego dobrego utworzone z piasków na glinie i żytniego bardzo dobrego utworzone z glin i piasków gliniastych. Gleby hydrogeniczne (czarne ziemie właściwe i zdegradowane oraz gleby murszowo-mineralne) zajmują tereny położone po obu stronach Czarnej Strugi (rejon Zosinek i południowa część Jaroszewic Rychwalskich), Strugi Grabienieckiej (Modlibogowice) i Strugi Zarzewskiej (Wola Rychwałaska, Dąbroszyn, Święcia). W dnach dolin i niektórych zagłębieniach przeważają słabe i średnie użytki zielone, utworzone na chronionych glebach torfowych, mułowo-torfowych i murszowatych, w niewielkim stopniu także na czarnych ziemiach właściwych lub zdegradowanych.

Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Poznaniu prowadzi na omawianym terenie bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. W tabeli 11 dokonano zestawienia wyników badań prowadzonych w latach 2022-2023. Łącznie dokonano analizy 660 próbek. Badania objęły 766,79 ha użytków rolnych.

Ocenić poddane były głównie gleby o bardzo lekkiej i lekkiej kategorii agronomicznej. Gleby takie są w dużym stopniu podatne na suszę. Znajomość kategorii agronomicznej pozwoliła ustalić potrzeby wapnowania oraz ocenić na podstawie liczb granicznych klasę zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebie.

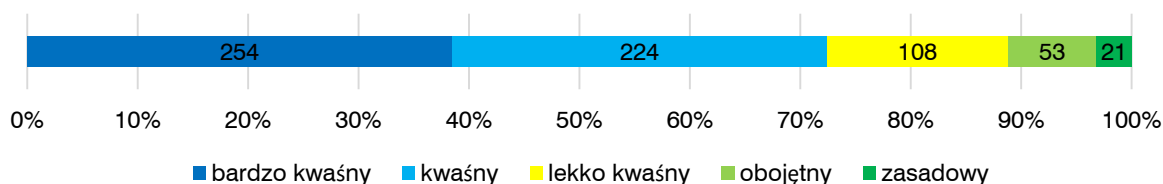
Tabela 11. Zestawienie wyników badań gleb przeprowadzonych w latach 2022-2023

L.p.	Oceniana kategoria	Próbki z lat 2022-2023				
		2022 rok	2023 rok	Suma z lat 2022-2023	Udział w latach 2022-2023	
1.	kategoria agronomiczna gleby	bardzo lekka	101	168	269	40,76%
		lekka	88	191	279	42,27%
		średnia	31	72	103	15,61%
		ciężka	0	0	0	0,00%
		organiczna	6	3	9	1,36%
2.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	108	146	254	38,48%
		kwaśny	57	167	224	33,94%
		lekko kwaśny	42	66	108	16,36%
		obojętny	17	36	53	8,03%
		zasadowy	2	19	21	3,18%
3.	wapnowanie	konieczne	84	132	216	32,73%
		potrzebne	37	98	135	20,45%
		wskazane	33	74	107	16,21%
		ograniczone	30	38	68	10,30%
		zbędne	42	92	134	20,30%
4.	fosfor	bardzo niska	29	66	95	14,73%
		niska	85	138	223	34,57%
		średnia	74	130	204	31,63%
		wysoka	22	37	59	9,15%
		bardzo wysoka	16	48	64	9,92%
5.	potas	bardzo niska	72	135	207	32,09%
		niska	101	182	283	43,88%
		średnia	37	73	110	17,05%

L.p.	Oceniana kategoria		Próbki z lat 2022-2023			
			2022 rok	2023 rok	Suma z lat 2022-2023	Udział w latach 2022-2023
6.	magnez	wysoka	7	17	24	3,72%
		bardzo wysoka	9	12	21	3,26%
		bardzo niska	51	100	151	23,41%
		niska	42	81	123	19,07%
		średnia	72	105	177	27,44%
		wysoka	35	56	91	14,11%
		bardzo wysoka	26	77	103	15,97%

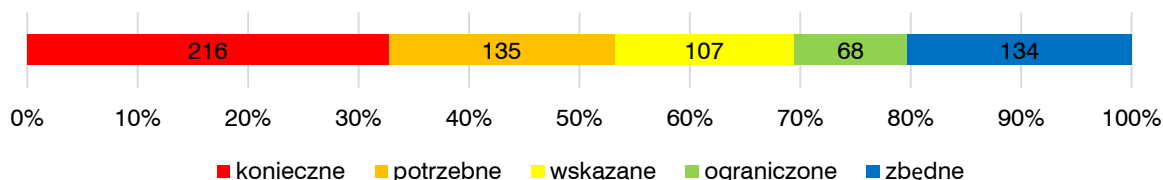
Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu

Wśród badanych próbek dominują gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym – wykres 2. Stanowią one ponad 70% zbadanych próbek.

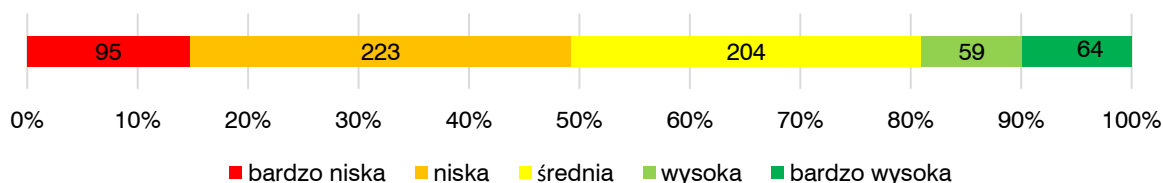
Wykres 2 Odczyn pH zbadanych w latach 2020-2023 gleb
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Poznaniu

Wyniki dotyczące konieczności wapnowania wskazały, że na blisko 70% zbadanych użytków rolnych zabieg ten jest wskazany, potrzebny lub konieczny.

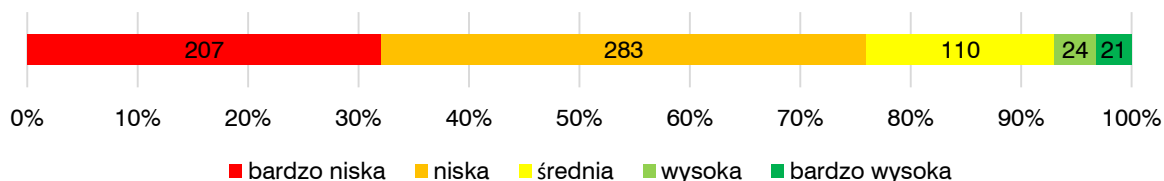
Wykres 3 Wyniki dotyczące potrzeby wapnowania
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Poznaniu

Jeśli chodzi o zasobność w fosfor, to przeważają gleby bardzo nisko, nisko i średnio zasobne w ten makroelement – wykres 4.

Wykres 4 Zasobność badanych gleb w fosfor
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Poznaniu

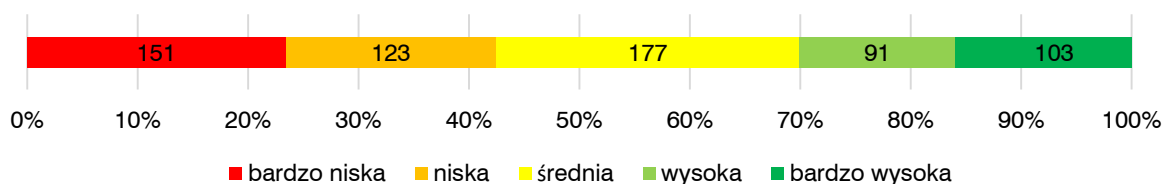
Zasobność gleb w potas również jest na niskim poziomie – wykres 5.

Wykres 5 Zasobność badanych gleb w potas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Poznaniu

Zasobność gleb w magnez charakteryzuje większe zróżnicowanie, niemniej gleby o bardzo niskiej i niskiej zasobności w ten makroelement stanowią ponad 40% zbadanych próbek.

Wykres 6 Zasobność badanych gleb w magnez

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Poznaniu

Podsumowując dane, należy wskazać, że zbadane na terenie gminy Rychwał gleby charakteryzują się umiarkowanymi lub niskimi parametrami. Makro- i mikroelementy mają kluczowy wpływ na prawidłowe funkcjonowanie roślin. Nawet niewielki ich niedobór może prowadzić do różnych zaburzeń w prawidłowym wzroście, rozwoju, kwitnieniu i plonowaniu upraw.

Jednym z możliwych zagrożeń powierzchni ziemi są osuwiska, które należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie Polski. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają bytowi, a nawet życiu mieszkańców. Dla gminy Rychwał zostało wykonane opracowanie pn. „Rejestr terenów, na których wystąpiły ruchy masowe oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi w wybranych gminach na terenie powiatu konińskiego, dla potrzeb wdrożenia programu monitoringu tych terenów” wg stanu na 2019 r. Rejestr jest dostępny na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Koninie w zakładce „środowisko naturalne”. Zgodnie z rejestrem, na obszarze gminy Rychwał nie ma osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi.

Duże zagrożenie dla gleb i wód gruntowych mogą stanowić także mogilniki, które to są rodzajem składowiska dla najbardziej niebezpiecznych substancji. Stanowią one miejsce wyznaczone do stałego przechowywania nierozkładalnych odpadów trujących lub promieniotwórczych, przeterminowanych środków ochrony roślin, środków farmaceutycznych, skażonych opakowań itp., zabezpieczone przed kontaktem zarówno z wodami gruntowymi, jak i atmosferą. Najczęściej mogilniki występują w postaci uszczelnionych betonowych magazynów. Mogilniki wykorzystywane do deponowania przeterminowanych środków

ochrony roślin stanowią zdecydowaną większość tego typu obiektów w Polsce i najczęściej nie były one skonstruowane w sposób uniemożliwiający kontakt chemikaliów ze środowiskiem. Na omawianym obszarze nie ma aktywnych mogilników.

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie figurują nieruchomości położone na terenie gminy Rychwał.

W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku również nie figurują nieruchomości z terenu gminy.

Duży problem środowiskowy mogą stanowić również nielegalne wysypiska śmieci i składowiska odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Ich występowanie wiąże się z ryzykiem skażenia gleby oraz wód gruntowych i powierzchniowych. Dodatkowo, na takie dzikie wysypisko/składowisko odpadów często trafiają odpady niebezpieczne, które stanowią największe zagrożenie dla naturalnego stanu gleby oraz dla ekosystemu wodnego, występującego na obszarze ich składowania lub w ich bliskim sąsiedztwie. W latach nie przeprowadzono inwentaryzacji „dzikich” wysypisk śmieci zlokalizowanych na terenie gminy Rychwał, ponieważ nie występują takie.

7.12 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Z dniem 1 lipca 2013 roku przestał obowiązywać system indywidualnego zawierania umów właściciela nieruchomości z odbiorcą odpadów, w zamian właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Obecnie mieszkańcy gminy Rychwał zobowiązani są do ponoszenia tzw. „opłaty śmieciowej”, natomiast gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy jakość usług.

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gmina prowadzi działania związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy (zawarta jest umowa na ww. usługę z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o.) oraz firma ta prowadzi Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Żurawin w Rychwale.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenie nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane, zaś gmina zapewnia worki do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (na papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale oraz na bioodpady) oraz pojemnik na popiół z palenisk domowych. Dwa razy w roku w ramach systemu odbierane są z nieruchomości odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Aktualnie, w gminie Rychwał obowiązują następujące stawki opłat:

- 21,50 zł za osobę na miesiąc – opłata dla wszystkich mieszkańców wypełniających ustawowy obowiązek segregacji odpadów,
- 43,00 zł za osobę na miesiąc – opłata podwyższona w przypadku niewypełniania ustawowego obowiązku oddawania odpadów w sposób selektywny.

Od 1 września 2020 r. zgodnie z podjętą Uchwałą nr XIX/146/20 z dnia 20 maja 2020 r. przez Radę Miejską w Rychwale zostało ustalone zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 1,00 zł od osoby miesięcznie.

Podejmowane są działania edukacyjno – informacyjne, a także kontrolne, mające na celu zmobilizowanie mieszkańców do lepszej, dokładniejszej segregacji odpadów. Opisano je w rozdziale 6 EDUKACJA EKOLOGICZNA.

Na podstawie sprawozdań złożonych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz innych dostępnych danych stwierdza się, że z terenu gminy Rychwał w latach 2022-2023 r. odebrano następujące ilości odpadów komunalnych – tabela 12. Poniższe zestawienie odpadów stanowią sumy odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy Rychwał.

Tabela 12. Ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy Rychwał w latach 2022-2023

L.p.	Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odpadu	Masa odpadów komunalnych odebranych w 2022 r. [Mg]	Masa odpadów komunalnych odebranych w 2023 r. [Mg]
1.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1302,29	1 288,78
2.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	6,04	5,17
3.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,96	7,21
4.	15 01 07	Opakowania ze szkła	178,26	164,10
5.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	198,74	202,40
6.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	18,73	5,08
7.	20 01 01	Papier i tektura	76,53	-
8.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	52,41	103,152
9.	20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach (popiół)	395,42	473,96
10.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	308,88	274,08
11.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	61,38	80,16
RAZEM			2606,64	2604,092

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rychwał za lata 2022-2023

Odpady przyjęte w PSZOK-u i przekazane do zagospodarowania w latach 2022-2023 zawarto w tabeli 13.

Tabela 13. Odpady przyjęte w PSZOK-u i przekazane do zagospodarowania w latach 2022-2023

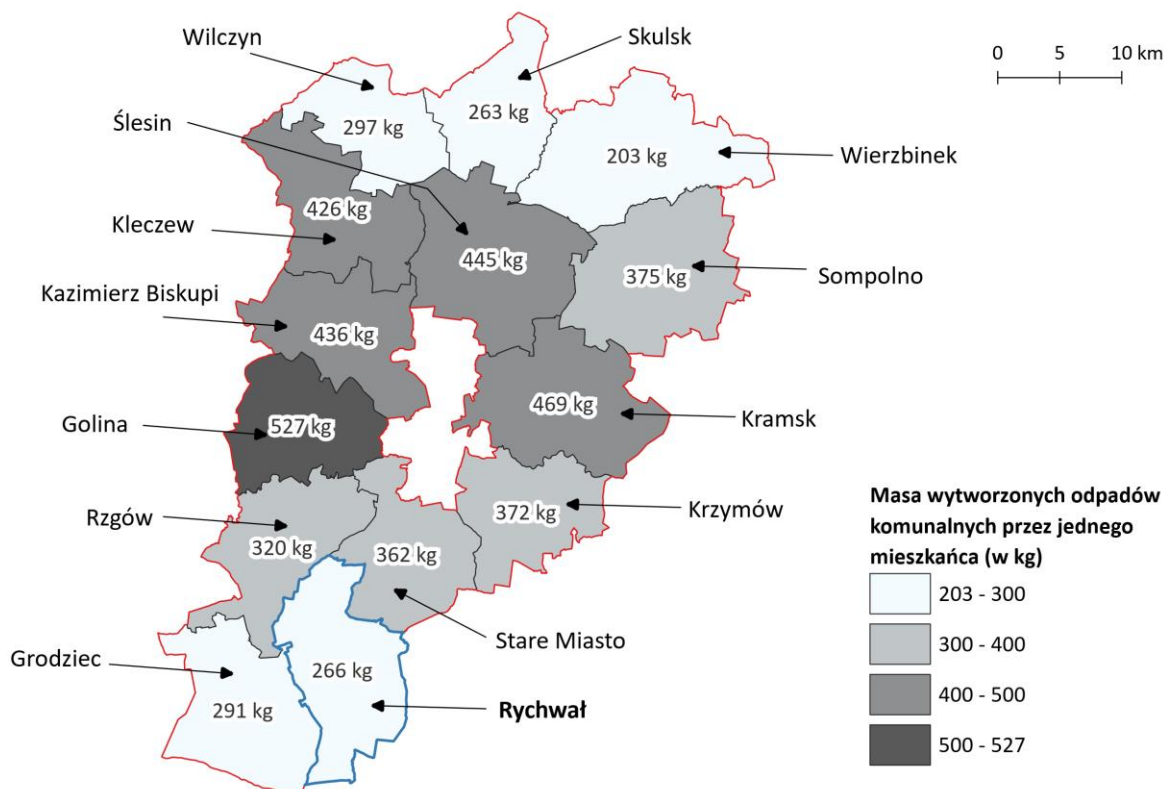
L.p.	Kod odebranych odpadów	Rodzaj odpadu	Masa odpadów komunalnych przyjętych i przekazanych do zagospodarowania w PSZOK-u w 2022 roku [Mg]	Masa odpadów komunalnych przyjętych i przekazanych do zagospodarowania w PSZOK-u w 2023 roku [Mg]
1.	16 01 03	Zużyte opony	10,9	2,38
2.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	22,48	29,86
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	3,34	1,92
4.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,1	-
5.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,52	-
6.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	5,0	-
7.	20 01 01	Papier i tektura	1,2	-
RAZEM			50,54	34,16

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rychwał za lata 2022-2023

Od wejścia w życie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, Gmina Rychwał systematycznie prowadzi kampanię informacyjną m.in. poprzez zamieszczanie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) prowadzonym przez Urząd Miasta i Gminy w Rychwale. Systemowi gospodarowania odpadami komunalnymi poświęcono całą zakładkę na BIP. Mieszkańcy są na bieżąco informowani o aktualnych harmonogramach wywozu odpadów, terminach wpłaty opłaty oraz podstawie prawnej i zasadach funkcjonowania systemu. W biuletynie zamieszczony jest również aktualny regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rychwał oraz publikowane są coroczne analizy systemu gospodarowania odpadami.

Wydatki poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami w 2022 roku wyniosły łącznie 1,663 mln zł. W 2023 roku było to odpowiednio 1,683 mln zł.

Średnio każdy mieszkaniec gminy wytwarza około 266 kg odpadów komunalnych – dane GUS za 2023 rok. Jest to wartość wyraźnie niższa od średniej dla województwa wielkopolskiego (390 kg) i powiatu konińskiego (382 kg). Porównanie z pozostałymi gminami powiatu przedstawiono na rys. 16.

Rysunek 18 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg)
 Źródło: opracowanie własne, dane GUS

W ostatnich kilku latach na terenie gminy nie realizowano dużych zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami. Działania koncentrują się wciąż na uświadamianiu mieszkańców

możliwości ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych a także konieczności segregowania odpadów celem osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, m.in. w celu ustalenia osiągniętych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

4 września 2021 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia

3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia

i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów

komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2022-2023 w zawarto w tabeli 14.

Tabela 14. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2022-2026

Rok	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	25	35	45	55	56
poziom osiągnięty przez gminę Rychwał	43,71%	31,47%			
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty				
	poziom nie został osiągnięty				

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rychwał za lata 2022-2023

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Wymagane prawem poziomy obowiązywać będą od 2025 roku.

Tabela 15. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy składowania odpadów komunalnych

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom składowania odpadów komunalnych	nie obowiązuje	nie obowiązuje	nie obowiązuje	30%	30%
poziom osiągnięty przez gminę Rychwał	14,98%	17,96%			
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty, ale jeszcze nie obowiązuje wymagany poziom (od 2025 roku)				

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rychwał za lata 2022-2023

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” wymusza jego obliczenie. Dla obszaru objętego opracowaniem poziom ten w latach 2022-2023 wyniósł 0,00%, czyli w został osiągnięty – tabela 16.

Tabela 16. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	do 16 lipca 2020 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	35,0%				
poziom osiągnięty przez gminę Rychwał		0,00%	0,00%		
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty, od 17 lipca 2020 r., Minister właściwy do spraw klimatu nie określił, w drodze rozporządzenia poziomów, których nie należy przekroczyć w kolejnych latach				

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rychwał za lata 2022-2023

Przedstawione w tabelach dane pokazują, że dotrzymanie rosnących z roku na rok poziomów recyklingu stanowi gminy Rychwał duży problem. W 2023 roku nie osiągnięto wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej. Dużym problemem są również rosnące koszty w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

7.13 WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest¹², w 1998 roku w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W dniu 14 lipca 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę pn. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”, a następnie dnia 15 marca 2010 r. przyjęto uchwałę nr 39/2010 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Tak długi okres obowiązywania programu został przyjęty ze względu na trwałość płyt azbestowo – cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie oraz ich znaczne rozproszenie na terenie kraju. Dodatkowo czas ten wydłuża konieczność ponoszenia przez właścicieli nieruchomości, urządzeń oraz instalacji wysokich kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, a także nieuniknionych kosztów związanych z zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, które zastąpią usunięte wyroby.

Gmina Rychwał posiada „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rychwał na lata 2013 – 2032” przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Rychwale nr XLIX/366/14

z 29.05.2014 r. W zakresie finansowania usuwania azbestu z terenu gminy Rychwał mieszkańcy korzystają z Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu konińskiego. Gmina Rychwał nie posiada własnych środków budżetu na wspieranie mieszkańców w tym zakresie.

¹² tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 1680 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001680>)

O możliwości korzystania ze środków powiatu mieszkańcy informowani są w zwyczajowy sposób (kurenda, informacja na stronie Urzędu czy poprzez Biuro Obsługi Interesanta).

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii Baza Azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl). Zgodnie z nią (dostęp na VII 2024 r.) na omawianym terenie zinwentaryzowano około 7,134 tys. ton wyrobów zawierających azbest – głównie pod postacią falistych płyt azbestowo-cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe). Ilość wyrobów azbestowych dotychczas usuniętych i unieszkodliwionych wynosi około 1,184 tys. ton, a ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia to wciąż 5,95 tys. ton (ok. 83% ogółu zinwentaryzowanych wyrobów).

Wyroby zawierające azbest są sukcesywnie usuwane z terenu gminy Rychwał przy wsparciu środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W 2022 roku usunięto z terenu gminy 142,99 Mg wyrobów azbestowych, natomiast w 2023 roku – 111,25 Mg¹³. Działania związane z utylizacją wyrobów azbestowych powinny być w najbliższych latach kontynuowane.

7.14 SKŁADOWISKA ODPADÓW

Na terenie gminy Rychwał zlokalizowane jest, aktualnie już zrehabilitowane, składowisko odpadów. Składowisko odpadów w Woli Rychwalskiej zostało zrehabilitowane 14.10.2013 r. Zadanie zrealizowano w ramach projektu pn. „Uporządkowanie Gospodarki odpadami na terenie subregionu konińskiego” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). Koszty poniesione przez gminę wynosiły 205 958,85 zł, co stanowiło 50,21% kosztu rekultywacji składowiska.

Rekultywację przeprowadzono w dwóch etapach:

- rekultywacja techniczna, która obejmowała ukształtowanie bryły składowiska w odpowiedni sposób, nadanie bezpiecznego nachylenia skarpom, aby zapewnić swobodny spływ powierzchniowy wodom opadowym i roztopowym. Następnie ułożono warstwy rekultywacyjne w następującej kolejności: warstwa wyrównawcza, warstwa odgazowująca (drenażowa), warstwa uszczelniająca oraz warstwa organiczna. Na składowisku zrealizowano pasywne odgazowanie, polegające na budowie 4 studzienek odgazowujących celem odprowadzenia gromadzącego się wewnątrz składowiska biogazu,
- rekultywacja biologiczna – polegająca na odtworzeniu i ukształtowaniu nowych biologicznych wartości użytkowych gleby oraz zabezpieczeniu stateczności zboczy składowiska poprzez zabudowę biologiczną, a także ochronę przeciwoerozyjną wierzchołki i zboczy składowiska. Obecnie składowisko obsiane jest trawą oraz posadzono wokół składowiska pas drzew i krzewów. Zamknięte i zrehabilitowane musi mieć prowadzony zgodnie z wymaganiami prawa monitoring poeksploatacyjny, który ma na celu sygnalizowanie rozprzestrzeniania się ewentualnych odcieków

¹³ pismo od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 17 maja 2024 r. (znak: DOA.0133.76.2024.KPIO)

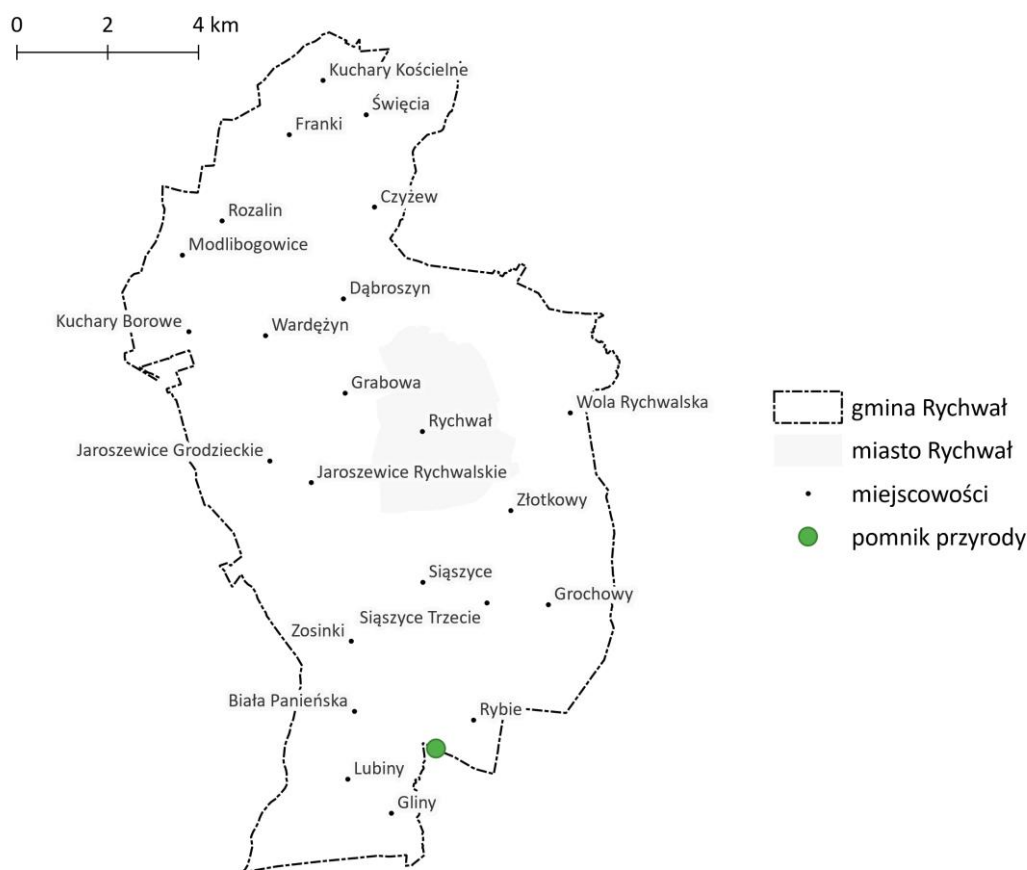
i zanieczyszczeń w warstwach wodonośnych. Dla celów obserwacyjnych wykonano sieć piezometrów.

Aktualnie, prowadzony jest monitoring składowiska 2 razy w ciągu każdego roku.

7.15 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach.

W granicach omawianego obszaru znajduje się wyłącznie jeden pomnik przyrody: drzewo gatunku Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) – *Pinus sylvestris*. Drzewo rośnie na działce ewidencyjnej nr 50, obręb Rybie, tuż przy granicy z gminą Mycielin. Nadzór nad drzewem sprawuje osoba prywatna. Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Wojewody Poznańskiego Nr RLSop-4101/778/67. Lokalizację pomnika przyrody wskazano na rysunku 19.

Rysunek 19 Lokalizacja pomnika przyrody zlokalizowanego w gminie Rychwał
Źródło: opracowanie własne

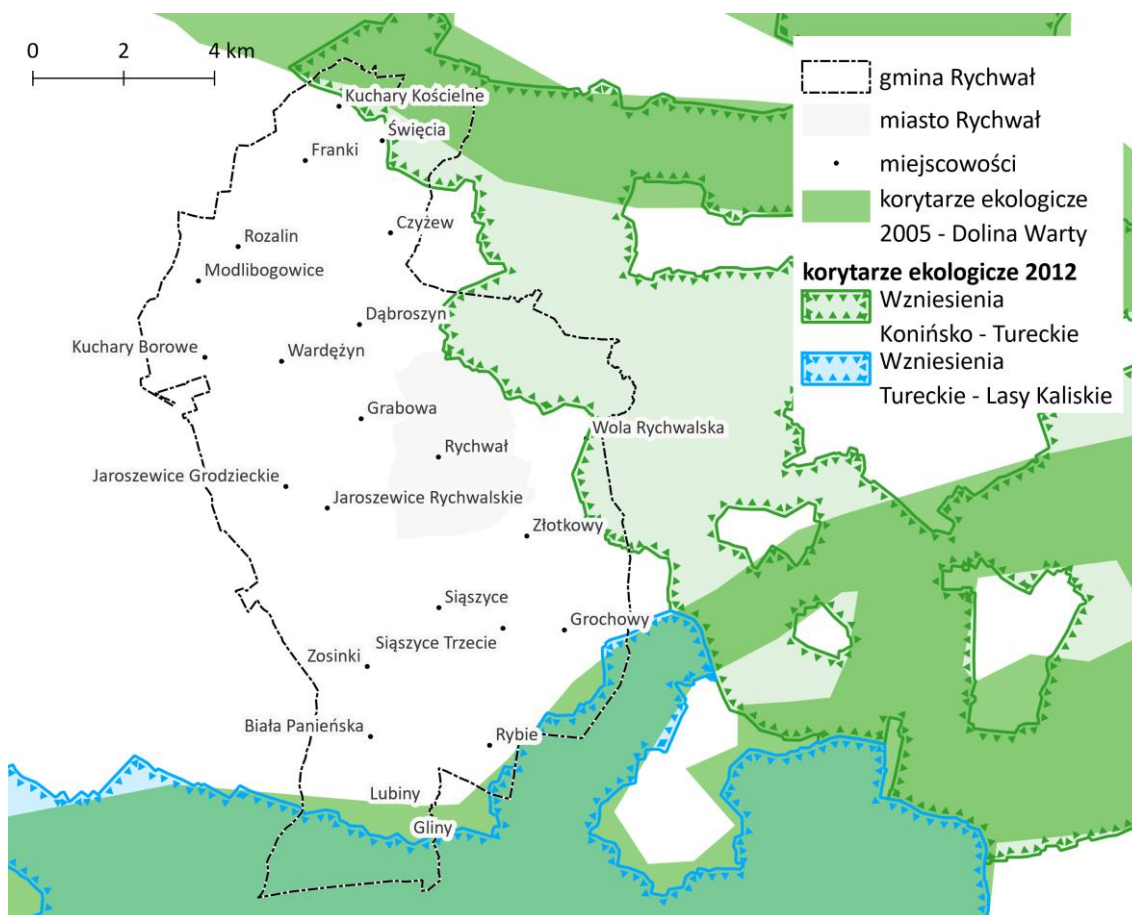
7.16 KORYTARZE EKOLOGICZNE

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Według I etapu opracowania przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce przez obszar gminy Rychwał przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Warty”. Według II etapu opracowania południowa część gminy jest w zasięgu korytarza „Wzniesienia Tureckie – Lasy Kaliskie”, a wschodnia i północna część gminy znajduje się w granicach korytarza „Wzniesienia Konińsko-Tureckie”. Przebieg korytarzy wskazano na rysunku 20.

Rysunek 20 Korytarze ekologiczne w gminie Rychwał
Źródło: opracowanie własne

7.17 TERENY ZIELENI I ZADRZEWIENIA

Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 21 Ustawy o ochronie przyrody tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Natomiast zadrzewienia to pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy o lasach lub plantacją, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu. Zadrzewienia stanowią ostoję różnorodności biologicznej, są schronieniem dla licznych gatunków ptaków, nietoperzy i owadów, zarówno w krajobrazie półnaturalnym, jak i antropogenicznym. Przyczyniają się do poprawy warunków życia ludzi, ponieważ kształtują warunki wodne i mikroklimatyczne, istotnie wpływają na poprawę stanu środowiska oraz podnoszą walory estetyczne otoczenia.

Tereny zieleni miejskiej zajmują powierzchnię 3,53 ha, w tym:

- park miejski – 1,01 ha,
- skwery – 1,24 ha,
- trawniki – 1,88 ha.

W wykazie zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (księga A) wg stanu na 31 marca 2024 roku znajdują się m.in.:

- zespół dworski w Dąbroszynie wraz z parkiem z I poł. XIX w.,
- układ urbanistyczny Rychwała z ogrodem.

Sprawy dotyczące terenów zieleni i zadrzewień, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 12 ustawy o samorządzie gminnym należą do zadań własnych gminy. Obowiązki organów administracji samorządowej w zakresie zieleni gminnej i drzew uregulowane zostały w rozdziale 4 Ustawy o ochronie przyrody, pod nazwą „Ochrona terenów zieleni i zadrzewień”.

Utrzymaniem i obsługą zieleni zajmuje się Referat Gospodarki znajdujący się w strukturze Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale. Prace związane z utrzymaniem terenów zieleni miejskiej wykonywane są poprzez:

- koszenie trawy,
- utrzymanie klombów i rabat,
- dokonywanie nasadzeń kwiatów w donicach,
- dokonywanie nasadzeń kwiatów i krzewów na klombach,
- pielęgnację krzewów na klombach i pielęgnację żywopłotów,
- utrzymanie ławek i koszy parkowych w estetycznym wyglądzie.

Drzewostan w Parku Miejskim wymaga podjęcia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych.

Co do zasady, usunięcie drzew lub krzewów z nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (art. 83a ust. 1 w związku z art. 83 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody) na wniosek posiadacza nieruchomości, na której rosną drzewa. Gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków, zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków. W przypadku, gdy drzewa rosną na nieruchomościach należących do gminy zezwolenie takie wydaje starosta (art. 90 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody), a gdy na nieruchomości będącej własnością miasta na prawach powiatu zezwolenie takie wydaje marszałek województwa (art. 90 ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody).

7.18 GOSPODARKA LEŚNA

Północna część gminy Rychwał administracyjnie przynależy do nadleśnictwa Konin, a pozostała część jest administrowana przez nadleśnictwo Grodziec – rysunek 21. Powierzchnia administrowanych przez nadleśnictwo Konin lasów w granicach administracyjnych gminy Rychwał wg stanu na koniec 2022 roku wynosiła 37,11 ha, natomiast wg stanu na koniec 2023 roku wynosiła 42,52 ha. W przypadku lasów administrowanych przez nadleśnictwo Grodziec wartości te przedstawiają się następująco:

- wg stanu na koniec 2022 roku – 1054,01 ha,
- wg stanu na koniec 2023 roku – 1054,01 ha (bez zmian).

Wyraźnie dominującym gatunkiem w lasach jest sosna, która stanowi ok. 95% drzewostanów leśnych. Z uwagi na ich dominujący skład, drzewostany gminy Rychwał narażone są defoliacje spowodowaną nadmiernym pojawianiem się szkodników pierwotnych tego gatunku (np. borecznik sosnowy). W związku z pogarszającymi się stosunkami wodnymi, drzewostany narażone są również narażone na opanowanie przez półpasożyta jakim jest jemiola pospolita. Długotrwała susza sprzyja rozprzestrzenianiu się tego gatunku na drzewostanach sosnowych, powodując stopniowe osłabienie drzew a w konsekwencji ich

zamieranie. Zakłócone stosunki wodne są również powodem ogólnego osłabiania drzewostanów powodując rozprzestrzenianie się szkodników wtórnych drzew.

W celu wzmocnienia odporności drzewostanów nadleśnictwa realizują przebudowę monokultur sosnowych.

Obszary cenne przyrodniczo na terenie gminy to śródleśne bagna, oczka wodne, naturalne

i półnaturalne łąki, torfowiska, wrzosowiska, wydmy, starorzecza, fragmenty marginalnych siedlisk leśnych oraz fragmenty dobrze wykształconych siedlisk leśnych z bogatą florą i fauną. Stanowią one

w większości pozostałości po naturalnych ekosystemach, które są szczególnie cenne dla silnie przekształconego środowiska. Często są także miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych

i rzadkich.

Na terenie nadleśnictwa Grodziec, w którego zasięgu jest położony niemal cały obszar gminy

i miasta Rychwał stwierdzono obecność gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i częściową. Są to m.in.:

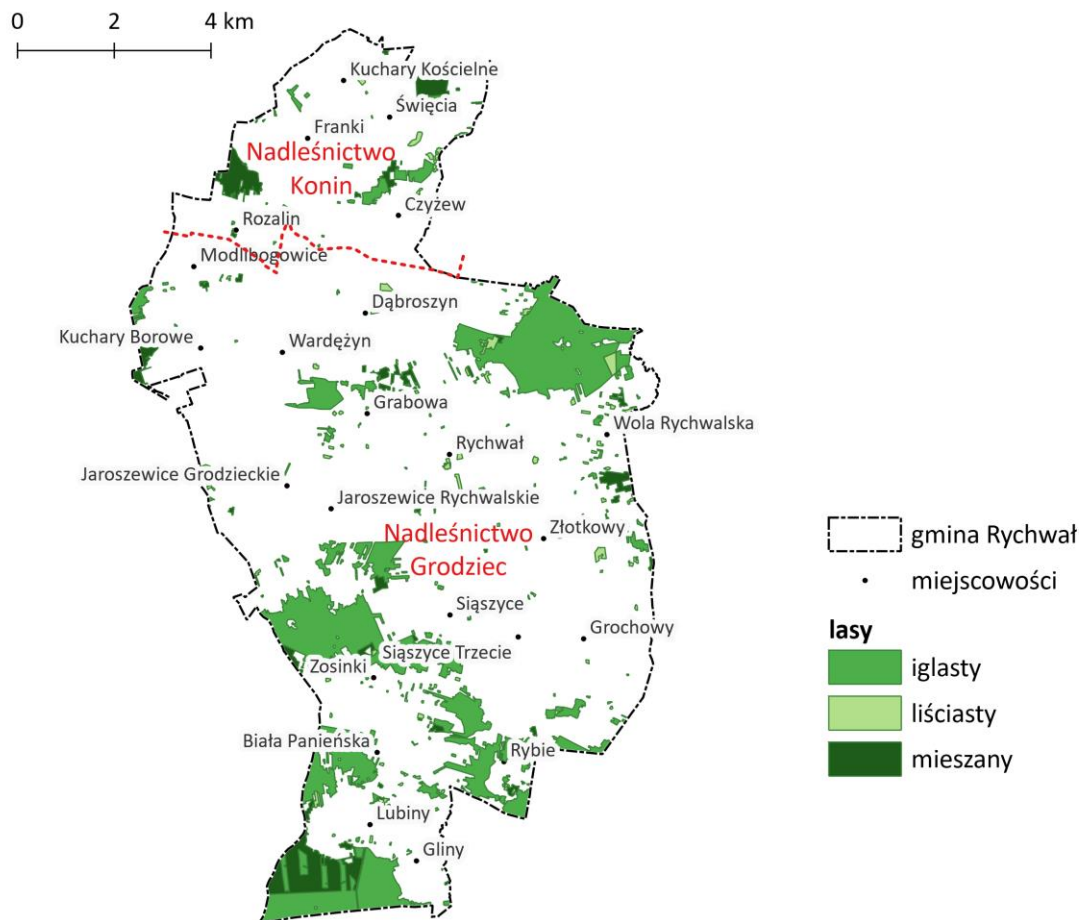
- Bagno zwyczajne (*Ledum palustre*),
- Kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*),
- Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*),
- Jarząb brekinia (*Sorbus torminalis*),
- Grzybienie białe (*Nymphaea alba*),
- Goździk piaskowy (*Dianthus arenarius*),
- Kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*),
- Podkolan biały (*Platanthera bifolia*).

Ponadto na terenie obrębu Zosinki stwierdzono obecność płucnicy islandzkiej (*Cetraria islandica*), natomiast na obszarze obrębów Dąbroszyn i Wola Rychwalska – widłaka goździstego (*Lycopodium clavatum*).

W granicach administracyjnych Nadleśnictwa Grodziec można wyróżnić także zwierzęta objęte ochroną gatunkową. W wyniku badań zinwentaryzowano występowanie: 26 gatunków

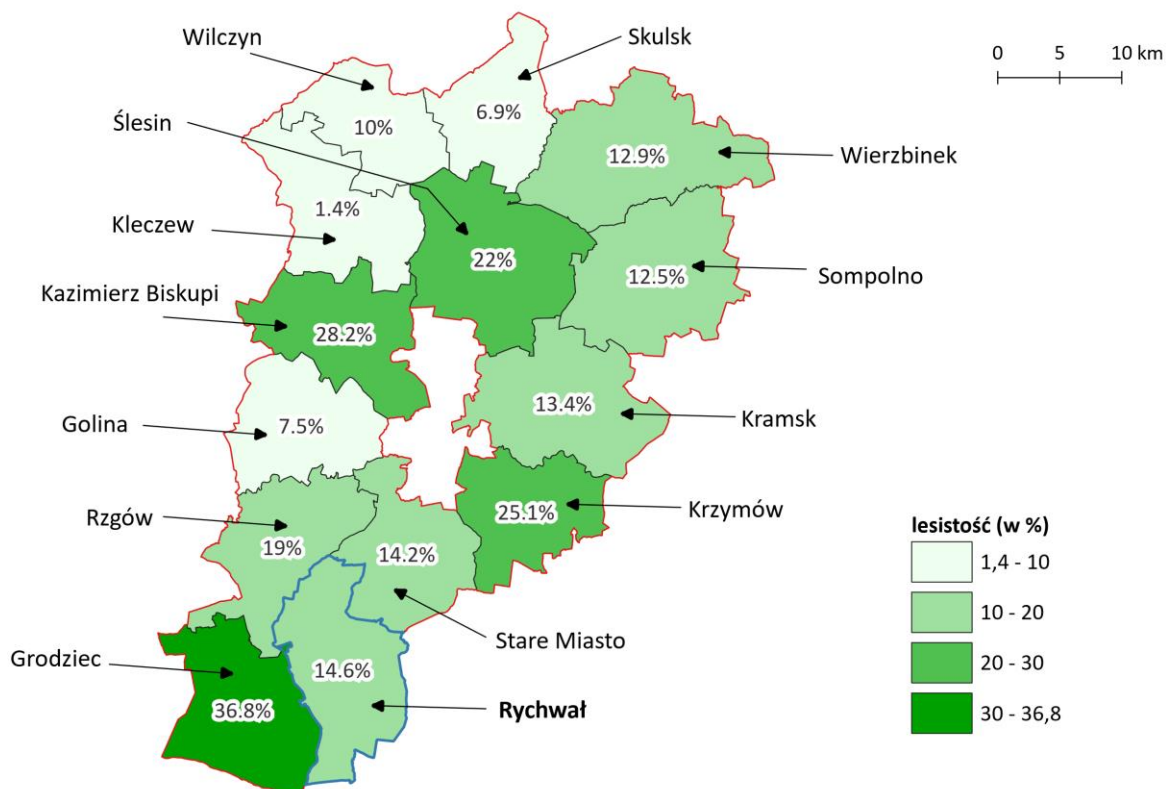
ptaków, 10 gatunków ssaków, 13 gatunków płazów i gadów oraz 7 gatunków owadów chronionych i rzadkich. Ptaki to m.in: dzięcioły, żuraw, myszołów zwyczajny, kania ruda, podgorzałka i pustułka. Wśród ssaków są to: nietoperze (gacek brunatny, gacek szary, nocek duży, borowiaczek, mopek), jeż europejski, wiewiórka, kret, oraz bóbr europejski. Płazy objęte ochroną gatunkową to m.in: traszka zwyczajna, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, żaba trawna oraz kumak nizinny

Tereny leśne zaprezentowano na rysunku 21.

Rysunek 21 Lasy w gminie Rychwał z przebiegiem poszczególnych nadleśnictw
Źródło: opracowanie własne, Bank Danych o Lasach

Lesistość gminy Rychwał, czyli stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni gminy, wg stanu na koniec 2023 roku wynosił 14,6% i był wyraźnie niższy od średniej dla województwa wielkopolskiego (25,8%). Porównanie z pozostałymi gminami powiatu konińskiego zaprezentowano na kolejnym rysunku.

Rysunek 22 Lesistość w gminach powiatu konińskiego (w%)

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Gospodarka leśna lasów administrowanych przez nadleśnictwa prowadzona jest w ramach bieżącej działalności gospodarczej oraz w ramach prac z zakresu ochrony przyrody i ochrony dziedzictwa narodowego.

7.19 OCENA RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- Zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- Zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Na terenie gminy Rychwał nie ma zakładów przemysłowych zakwalifikowanych do obu tych grup. Pewne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii stanowią: stacja paliw (w Rychwale przy ulicy Grodzieckiej) jak również ruchliwe drogi. W razie poważnego wypadku może bowiem dojść do wycieku niebezpiecznych substancji i w konsekwencji do skażenia środowiska, ale zgodnie z informacjami przekazanymi od Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Koninie w latach 2020-2023 nie odnotowano takich zdarzeń¹⁴. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Koninie nie posiada odrębnych procedur z gminą Rychwał w zakresie sytuacji kryzysowych. Wszystkie procedury w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej znajdują się w Planie Ratowniczym miasta Konina

¹⁴ pismo z dnia 8 maja 2024 r. (znak: MZ.077.37.2024)

i powiatu konińskiego. Zgodnie z prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska rejestrem zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii w latach 2022-2023 nie odnotowano zdarzeń kwalifikujących się do powyższego.

7.20 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W skład zasobu Narodowego Instytutu Dziedzictwa wchodzi dokumentacja związana z prawną ochroną zabytków, czyli decyzjami administracyjnymi o wpisie do rejestru zabytków, wydawanymi przez wojewódzkich konserwatorów. Na dokumentację rejestrową składają się decyzje o wpisie do rejestru, decyzje zmieniające treść wcześniejszych decyzji, sprostowania decyzji, zawiadomienia o zmianach numerów rejestru, decyzje wydane przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu skreślające zabytek z rejestru oraz odmawiające skreślenia.

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księga A) według stanu na 30 czerwca 2024 roku zagregowany do obszaru gminy Rychwał obejmuje następujące obiekty:

1. Dąbroszyn:
 - zespół dworski, nr rej.: 241/Wlkp/A z 12.09.1969 i z 1.08.2005:
 - dwór, pocz. XIX,
 - oficyna, 1 poł. XIX,
 - park, 1 poł. XIX,
 - brama wjazdowa, 1 poł. XIX.
2. Grochowy:
 - kościół par. pw. św. Doroty, 1908-12, nr rej.: 347/Wlkp/A z 19.06.2006,
 - cmentarz kościelny, jw.,
 - ogrodzenie z bramą, jw.,
 - cmentarz rzym.-kat., 1 poł. XIX, nr rej.: 515/256 z 13.06.1995.
3. Kuchary Kościelne:
 - kościół par. pw. Wszystkich Świętych, drewn., 1795, nr rej.: 733 z 12.09.1969,
 - cmentarz rzym.-kat., 1 poł. XIX, nr rej.: 514/255 z 13.06.1995
4. Rychwał:
 - układ urbanistyczny, nr rej.: 466/207 z 31.12.1991,
 - kościół par. pw. Świętej Trójcy, 1476, 1574, 1790, 1800, 1874, nr rej.: 734 z 12.09.1969,
 - cmentarz rzym.-kat., 1 poł. XIX, nr rej.: 513/254 z 13.06.1995,
 - ruiny dworu, XVII, nr rej.: 1699 z 4.04.1975 (*nie istnieją*),
 - ogród, nr rej.: jw.

W rejestrze zabytków archeologicznych (księga C) nie ma obiektów z obszaru gminy Rychwał.

7.21 POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Rychwał. W odniesieniu do założonych celów można więc wymienić następujące zmiany będące wynikiem braku realizacji programu:

- pogorszenie jakości powietrza i jakości życia mieszkańców,
- wzrost poziomu hałasu,
- narażenie mieszkańców na ponadnormatywny poziom pól elektromagnetycznych,
- pogorszenie jakości wód,
- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych,
- pogorszenie stanu infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej,
- zwiększenie presji związanej z wydobyciem kopalin,
- degradacja gleb i powierzchni ziemi,
- nieefektywne gospodarowanie odpadami i wzrost ich ilości będące wynikiem braku zapewnienia właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów (w tym wyrobów azbestowych),
- pogorszenie stanu cennych przyrodniczo obszarów,
- zwiększenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii na terenie gminy Rychwał,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat jakości środowiska gminy Rychwał.

8 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie często przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. W tabeli 17 zawarto matrycę wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska uwzględniając możliwość objęcia wybranych obszarów przewidywanymi znaczącymi oddziaływaniami. W tym kontekście rozważono następujące inwestycje:

1. Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych,
2. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniach na DK25 w miejscowości Rychwał,
3. Rozbudowa DK Konin – Kokanin,
4. Przebudowa dróg gminnych, w tym wykonanie nawierzchni asfaltowej,
5. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 443 na odcinku od granicy gmin Gizalki/Grodziec do drogi krajowej nr 25 w m. Rychwał,
6. Modernizacja, przebudowa i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą rowerową (w tym: przebudowa drogi powiatowej nr 3249P w m. Siąszyce,

budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy drodze powiatowej nr 3249P na odcinku Rychwał – Grochowy),

7. Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych,
8. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał,
9. Utrzymanie pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych,
10. Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej,
11. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Grabowa,
12. Przebudowa sieci wodociągowej w Rychwale na odcinku SUW Rychwał - ul. Złotkowska,
13. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Rychwale: ul. Milewo, ul. Józefów, ul. Sokołów, ul. Złotkowska, osiedle przy ul. Polnej, osiedle przy ul. Sportowej,
14. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Złotkowy,
15. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jaroszewice Rychwalskie,
16. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grabowa,
17. Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
18. Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest,
19. Zalesianie nowych terenów.

Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy zawarte są w ROZDZIALE 11.

9 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia

realizacji projektowanego dokumentu,
w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawalne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [benzo(a)piren oraz ozon],
- dominacja indywidualnych systemów grzewczych,
- zły stan techniczny niektórych odcinków dróg,
- przebieg odcinka drogi (DK nr 25) o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), którego eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- obecność nadajników telefonii komórkowej oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia wytwarzających pola elektromagnetyczne,
- zły stan wód powierzchniowych,
- silne zagrożenie suszą (w tym ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą),
- dla wszystkich JCWP i JCWPd ryzyko niespełnienia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry,
- niski stopień skanalizowania,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- obecność wyrobisk piasków eksploatowanych bez koncesji,
- niska jakość gleb,
- utrzymująca się nadal wysoka ilość wyrobów zawierających azbest kwalifikujących się do usunięcia,
- nieosiąganie wszystkich poziomów recyklingu i ograniczania ilości odpadów komunalnych,
- mała lesistość,
- monokultura sosnowa,
- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja ww. problemów środowiskowych lub neutralizacja zagrożenia poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym.

10 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych

W niniejszej części dokumentu dokonano analizy zgodności celów projektu Programu z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym. Porównanie to pełni rolę oceny spójności celów projektowanego dokumentu z celami innych dokumentów strategicznych. Dokumenty międzynarodowe to przede wszystkim:

- Zrównoważona Europa 2030 - Polityka, strategia i przepisy UE dotyczące celów środowiskowych oraz celów w dziedzinie energii i klimatu do 2030 roku,
- Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ),
- Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS),
- 8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030 (8. EAP).

Ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030 w ramach „Zrównoważonej Europy 2030” obejmują cele unijne i cele polityczne na okres od 2021 do 2030 r. Kluczowy cel na 2030 r. to co najmniej 55% redukcji emisji gazów cieplarnianych (od poziomów z 1990 r.). W tym kontekście należy przedstawić, iż jednym z głównych celów opracowania „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” jest OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW poprzez takie zadania jak:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale),
- Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"),
- Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej,
- Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych,
- Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów,
- Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving).

Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21 to jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna.

„Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” odnosi się do niektórych wymienionych założeń i celów wprost poprzez realizację kierunków interwencji takich jak:

- OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH ORAZ ROZWÓJ ZASOBÓW WODNYCH,
- ZAPOBIEGANIE DEGRADACJI GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI,
- ELIMINACJA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

i w tym sensie należy uznać, że jest z nimi spójny.

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska

i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030 (8. EAP) został przyjęty Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. Dokument wszedł w życie dnia 2 maja 2022 r. Wniosek wspiera cele Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie środowiska i klimatu. Jest okazją do ponownego wyrażenia zaangażowania UE w realizację wizji na rok 2050 zawartej w poprzednim programie, tj. 7. EAP, tj. zapewnienia wszystkim dobrostanu przy jednoczesnym poszanowaniu granic możliwości planety. We wniosku dotyczącym 8. EAP wezwano do aktywnego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, aby zapewnić skuteczne wdrażanie unijnych przepisów dotyczących klimatu i środowiska. Stanowi on podstawę UE do realizacji agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju.

Opierając się o założenia Europejskiego Zielonego Ładu w 8. EAP przedstawiono sześć priorytetów, którymi są:

1. osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
2. wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu,
3. dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
4. osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
5. ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
6. redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Wszystkie cele określone w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” są spójne z Ósmym Programem działań UE

w dziedzinie ochrony środowiska (8 EAP):

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,

- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska gminy Rychwał, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został również z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego zawarte są w ROZDZIALE 4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI – w tabeli 1.

Oznacza to, że wyznaczone w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” cele są z nimi komplementarne, czyli wzajemnie się uzupełniają i nie są ze sobą sprzeczne. Projekt Programu uwzględnia również zapisy dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska, ponieważ ważnym aspektem prowadzenia polityki ochrony środowiska jest ciągłość podejmowanych działań.

11 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM I NA TE ELEMENTY

„Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” wyznacza 10 celów ekologicznych, a w ramach nich kilkadziesiąt zadań/przedsięwzięć, które mają zadanie służyć osiągnięciu tych celów. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie realizacyjnym POŚ. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli 16 uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000 – **we wszystkich przypadkach brak oddziaływań negatywnych z uwagi na brak obszarów Natura 2000 na terenie gminy Rychwał.**
2. Pomniki przyrody,
3. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
4. Ludzie,
5. Woda,
6. Powietrze i klimat,
7. Powierzchnia ziemi,
8. Krajobraz,
9. Zasoby naturalne,
10. Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w tabeli 16 należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny.

W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Jak wspomniano wcześniej, określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych

w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Oddziaływania pozytywne oznaczono kolorem **zielonym**, możliwe negatywne – kolorem **żółtym**, negatywne znaczące – **czerwonym**.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska. Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć **jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ** na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania (oznaczone bez koloru). W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Oddziaływania bezpośrednie oznaczono literą „B”, pośrednie literą „P”, wtórne – „W”, skumulowane – „SKUM”.

W zależności od czasu trwania oddziaływań zastosowano symbolikę:

- oddziaływanie krótkoterminowe – „→”,
- oddziaływanie średnioterminowe – „⇒”,
- oddziaływania długoterminowe – „⇨”.

Przy określeniu częstotliwości oddziaływania podział przedstawia się następująco:

- stałe – symbol „∞”,
- chwilowe – symbol „●”.

Oddziaływania bezpośrednie to oddziaływania będące bezpośrednim skutkiem działania, które zachodzi w środowisku w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo – skutkowym. Oddziaływania pośrednie to te będące skutkiem niewyrażającym się w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo – skutkowym, które jest skutkiem oddziaływań bezpośrednich. Oddziaływania wtórne ujawniają się w dłuższej perspektywie czasu będące efektem oddziaływań bezpośrednich i pośrednich. Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami.

W zależności od czasu trwania oddziaływań wyróżnić należy:

- oddziaływania krótkoterminowe – przejściowe, najczęściej o odwracalnych skutkach, zazwyczaj ograniczone do etapu realizacji działań/przedsięwzięć,
- oddziaływania średnioterminowe – przejściowe, ustępujące w ciągu kilkunastu miesięcy od daty zaistnienia oddziaływania.,
- oddziaływania długoterminowe – wieloletnie, które ustąpią w ciągu kilku lat.

Oddziaływania stałe oznaczają, że są rozłożone w czasie i realizowane w sposób ciągły, natomiast oddziaływania chwilowe dotyczą przedsięwzięć jednostkowych, pojedynczych, których realizacja będzie mieć określony w czasie termin (np. rok, kilka miesięcy).

W niniejszej analizie uwzględniono również te zadania, dla których nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko i w takich przypadkach opisano na czym dane zadanie polega i jakie korzyści środowisku przynosi. Co do zasady nie wartościowano ich natężenia, a wskazywano pozytywne aspekty i ewentualne z punktu widzenia ochrony środowiska konieczne do zastosowania działania zapobiegawcze (jeśli to konieczne).

Tabela 17. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale)	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. Potencjalne negatywne, chwilowe i pośrednie oddziaływanie to oddziaływanie na klimat akustyczny, na etapie robót budowlanych. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.									
	Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. Potencjalne negatywne, chwilowe i pośrednie oddziaływanie to oddziaływanie na klimat akustyczny, na etapie robót budowlanych. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.									
	Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. Potencjalne negatywne, chwilowe i pośrednie oddziaływanie to oddziaływanie na klimat akustyczny, na etapie robót budowlanych. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.									

¹⁵ brak oddziaływania negatywnego we wszystkich przypadkach

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne długoterminowe, stałe oddziaływanie tego projektu to pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku konieczności użytkowania określonych źródeł ciepła, zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych			B, ☹, ∞	B, ☹, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞	W, ☹, ∞
OPIS NA NASTĘPNEJ STRONIE											

<p>OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA</p>		<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none">1. różnorodność biologiczna: rekonstrukcja, budowa i eksploatacja dróg, ścieżek rowerowych powoduje liczne utrudnienia dla funkcjonowania ekosystemów, co związane jest m. in. z powstawaniem barier komunikacyjnych oraz ingerencją w stosunki wodne i może skutkować utratą bioróżnorodności, fragmentacja obszarów przyrodniczych prowadzi także do obniżenia ich odporności na negatywne oddziaływania zewnętrzne i narażenie na immisję zanieczyszczeń transportowych,2. na etapie realizacji robót budowlanych prawdopodobne negatywne oddziaływanie na wody (wynikające z możliwości zanieczyszczenia oraz zmian stosunków wodnych). Na etapie eksploatacji negatywne oddziaływania bezpośrednie (zrzut wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych nawierzchni) i pośrednich, wynikających z emisji NO_x i SO_x, które wraz z opadami dostają się do wód, powodując ich zanieczyszczenie. Duże obszary nawierzchni szczelnych przyczyniają się poza tym do zwiększenia ryzyka powodziowego z powodu przyspieszenia spływu powierzchniowego,3. powietrze i klimat: bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne – zmniejszenie ilości pyłu wprowadzanego do powietrza w przypadku modernizacji dróg (poprawa stanu nawierzchni, utwardzenie podłoża, rozwój alternatywnych środków transportu),4. ludzie: bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej ludzi wskutek poprawy jakości powietrza atmosferycznego na terenach gęsto zabudowanych; podwyższenie komfortu jazdy; umożliwia rozwój turystyki, prowadzi do pobudzenia aktywności gospodarczej miejscowości usytuowanych wzdłuż drogi. Negatywne krótkoterminowe, chwilowe: emisja hałasu i spalin podczas wykonywania prac; zmiany w organizacji ruchu drogowego związane z realizacją inwestycji; emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza w trakcie eksploatacji. Negatywne oddziaływanie z jednej strony mają charakter krótkoterminowy i związane jest z realizacją inwestycji, czyli prowadzeniem prac budowlanych. Z drugiej strony negatywne oddziaływania niesie faza eksploatacji dróg, gdyż poruszające się po drogach pojazdy odpowiedzialne są za emisję hałasu oraz powodują powstawanie zanieczyszczeń, które są szczególnie uciążliwe dla mieszkańców blisko położonych budynków (nie dotyczy ścieżek rowerowych). Należy zadbać więc o takie elementy jak choćby nawierzchnie drogowe redukujące hałas (tzw. ciche nawierzchnie) czy środki organizacji i zarządzania ruchem (np. ograniczanie prędkości w terenie zabudowanym),5. powierzchnia ziemi: negatywne: zmiana ukształtowania terenu na etapie realizacji inwestycji, czasowe wykopy, przemieszczanie gruntów i gleby, mogą się pojawić trwałe nasypy i przekopy, pozytywne w przypadku modernizacji dróg, ścieżek wynikające z uporządkowania terenu,6. krajobraz: możliwe długoterminowe, stałe, pozytywne: tworzy nową strukturę krajobrazu; wywiera wpływ na zagospodarowanie obszaru, przez tworzenie sieci połączeń sprzyjających rozwojowi i przestrzennemu rozmieszczeniu różnych funkcji na danym obszarze. Negatywne: zaburzenie krajobrazu. Budowa dróg przyczynia się do trwałego przekształcenia krajobrazu np. poprzez zmianę form ukształtowania terenu, niezbędną wycinkę drzew. Obiekty liniowe, jakimi są drogi, nasypy i inne obiekty inżynierskie trwale zmieniają krajobraz przyczyniając się do jego fragmentacji. Jednak ocena tych przekształceń nie jest prosta i jednoznaczna, gdyż powstanie drogi prowadzi do zmian w zagospodarowaniu terenów przylegających, stwarza również szansę dobrego eksponowania walorów zabytkowych lub przyrodniczych obszaru, budowa i modernizacja dróg, ścieżek rowerowych wpłynie na zwiększenie atrakcyjności transportu drogowego, a z drugiej strony zwiększenie ich przepustowości. Będzie to miało zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na zmiany klimatu w skali lokalnej,
--	--	--

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
				7. zasoby naturalne: negatywne: wykorzystanie surowców skalnych na etapie budowy, prowadzi do zmniejszenia zasobów naturalnych w dłuższym terminie, 8. zabytki: wtórne, długoterminowe, stałe pozytywne: zmniejszenie ryzyka uszkodzeń obiektów zabytkowych na skutek zmniejszenia poziomu wibracji po modernizacji dróg, 9. dobra materialne: wtórne, długoterminowe, stałe pozytywne: zmniejszenie ryzyka uszkodzenia obiektów budowlanych na skutek zmniejszenia poziomu wibracji po modernizacji dróg oraz wzrost wartości nieruchomości (budynków i gruntów), wzrost wartości na skutek poprawienia dojazdu do niektórych firm. negatywne: spadek przychodów firm zlokalizowanych przy ruchliwych drogach, w miastach na skutek skierowania ruchu na obwodnice, 10. zwierzęta: bezpośrednie, długotrwałe, stałe negatywne: natężenie ruchu samochodowego, hałas oraz nocne oświetlenie (jeśli występuje) powoduje lęk u dzikich zwierząt, co wywołuje niechęć do przekraczania dróg i izolację osobników, populacji. W zależności od natężenia ruchu zmienia się śmiertelność zwierząt, które giną pod kołami pojazdów. Pozostałe zwierzęta są płoszone. Ponadto zwierzęta narażone są na negatywny wpływ zanieczyszczeń emitowanych przez samochody, 11. rośliny: bezpośrednie, długotrwałe, stałe negatywne: ingerencja w stosunki wodne wpływa bezpośrednio na siedliska; następuje bezpośrednie niszczenie siedlisk i ich fragmentacja poprzez usuwanie drzew i krzewów, synantropizacja i rozprzestrzenianie się obcych gatunków wzdłuż drogi, 12. wpływ na integralność obszarów chronionych: negatywne: budowa dróg może powodować znaczące negatywne oddziaływania polegające na niszczeniu siedlisk i ich fragmentacji, co wpływa na przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt; rozbudowa sieci dróg prowadzi także do większej dostępności terenów przyrodniczych oraz zwiększania antropopresji.							
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Wymiana opraw oświetleniowych poprawi nie tylko jakość oświetlenia i bezpieczeństwo oraz komfort życia mieszkańców, ale także zredukuje zużycie energii elektrycznej, a tym samym zmniejszy emisję dwutlenku węgla do atmosfery, a więc najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
	Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Pośrednio i stale będzie wpływać pozytywnie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zwiększenie poziomu kontroli emisji gazów i pyłów do atmosfery.									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving)	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-edukacyjny. Pośrednio i stale będzie wpływać pozytywnie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zwiększenie świadomości społecznej na temat konieczności wdrażania rozwiązań OZE.</p>									
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Tworzenie pasów zieleni oraz sadzenie drzew wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Zadanie wpłynie pozytywnie na powietrze i klimat. Roślinność, szczególnie drzewa, działa jak naturalny filtr, absorbując dwutlenek węgla (CO₂) i inne zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy. Sadzenie drzew i tworzenie pasów zieleni wzdłuż ruchliwych dróg pomaga zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza. Zielone pasy, w zależności od zastosowanej roślinności, mogą stać się schronieniem i miejscem żerowania dla różnych gatunków zwierząt, zwiększając bioróżnorodność w obszarach miejskich lub podmiejskich. Drzewa i krzewy mogą działać jako naturalne bariery dźwiękochłonne, zmniejszając poziom hałasu pochodzącego od ruchu drogowego, co wpływa korzystnie zarówno na środowisko, jak i zdrowie ludzi. Należy jednak pamiętać, że skuteczność w zakresie ochrony przed hałasem jest ograniczona i zależy od szerokości pasa zieleni, jej wysokości, gęstości i doboru gatunków. Istotne jest, aby dobierać gatunki drzew i roślin odpornych na miejskie warunki oraz zanieczyszczenia. Należy unikać gatunków inwazyjnych, które mogłyby zakłócić lokalny ekosystem. Drzewa mają zdolność do sekwestracji węgla, co pomaga w walce ze zmianami klimatycznymi.</p>									
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniach na DK25 w miejscowości Rychwał			B, ∩, ∞	B, ∩, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ∩, ∞	B, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞	W, ∩, ∞
	Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływać jak zadanie pn. „Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych”. Opis oddziaływać w tym zadaniu.										
	Rozbudowa DK Konin – Kokanin			B, ∩, ∞	B, ∩, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ∩, ∞	B, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞	W, ∩, ∞
	Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływać jak zadanie pn. „Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych”. Opis oddziaływać w tym zadaniu.										
	Przebudowa dróg gminnych,			B, ∩, ∞	B, ∩, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ∩, ∞	B, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞	W, ∩, ∞

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	w tym wykonanie nawierzchni asfaltowej	Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak zadanie pn. „Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.									
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 443 na odcinku od granicy gmin Gizałki/Grodziec do drogi krajowej nr 25 w m. Rychwał			B, ☹, ∞	B, ☹, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞	W, ☹, ∞
		Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak zadanie pn. „Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.									
	Modernizacja, przebudowa i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą rowerową (w tym: przebudowa drogi powiatowej nr 3249P w m. Siąszyce, budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy drodze powiatowej nr 3249P na odcinku Rychwał – Grochowy)			B, ☹, ∞	B, ☹, ∞ B→, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞	W, ☹, ∞
		Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak zadanie pn. „Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.									
	Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Pozwala oszacować natężenie ruchu pojazdów na drogach krajowych i wojewódzkich, co w konsekwencji może prowadzić do objęcia ich programem ochrony przed hałasem, co z punktu widzenia ochrony środowiska jest pozytywne, gdyż umożliwia podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu akustycznego.									
Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Pośrednio i stale będzie wpływać na klimat akustyczny i ludzi poprzez zwiększenie poziomu kontroli emisji hałasu do środowiska.										

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Uwzględnienie w MPZP przepisów dotyczących utrzymania standardów akustycznych dla poszczególnych terenów z uwzględnieniem ich funkcji	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to pośrednie pozytywne długoterminowe stałe oddziaływanie na klimat akustyczny i ludzi poprzez zmniejszenie emisji hałasu do środowiska poprzez np. odpowiednie strefowanie terenów o różnych funkcjach (mieszkaniowych, przemysłowych itp.). Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Kontrola instalacji emitujących PEM	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Kontrole sprawdzają przede wszystkim, czy dotrzymane są dopuszczalne wielkości emisji w otoczeniu instalacji, czy badania i pomiary zostały wykonane w miejscu i zakresie określonym w przepisach prawa, czy wyniki nie nasuwają zastrzeżeń oraz czy pomiary zostały wykonane przez akredytowane laboratorium zgodnie z metodyką referencyjną. W przypadku stwierdzenia naruszeń i podjęciu decyzji o przeprowadzeniu kontroli w terenie wynik analizy dokumentacji traktowany jest jako przygotowanie do kontroli.</p>									
	Monitoring poziomów PEM w środowisku	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Zadaniem monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności celem ich ochrony.</p>									
	Uwzględnienie zagadnienia ochrony przed polami elektromagnetycznymi w planowaniu przestrzennym	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to pośrednie długoterminowe stałe pozytywne oddziaływanie na ludzi poprzez prewencyjną ochronę przed szkodliwym wpływem pól elektromagnetycznych np. odpowiednie strefowanie terenów o różnych funkcjach (mieszkaniowych, przemysłowych itp.). Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
GOSPODAROWANIE WODAMI	Monitoring jakości wód ujmowanych na cele komunalne	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Kontrole sprawdzają przede wszystkim czy wody ujmowane na cele komunalne spełniają wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a więc w bezpośredni, stały i długoterminowy pozytywny sposób wpływają na ludzi.</p>									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Celem wykonywania badań wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie wód, koniecznej do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem, a więc w pośredni, stały i długoterminowy pozytywny sposób wpływają na wody i w konsekwencji na ludzi.									
GOSPODAROWANIE WODAMI	Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych			B, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞					
	Oddziaływania: <ol style="list-style-type: none"> Nie przewiduje się występowania negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny czy obszary prawnie chronione. Prawidłowe utrzymanie urządzeń wodnych jest procesem utrzymania urządzeń wodnych we właściwym stanie, a w pewnych przypadkach przywróceniem naturalnych stosunków wodnych, które wcześniej zostały zaburzone. Spowolnienie obiegu wody w dobie zmian klimatycznych służy nie tylko zwiększeniu różnorodności biologicznej, tworzeniu nowych stanowisk dla roślin i zwierząt, ale również stanowi element przeciwdziałania gwałtownym zjawiskom pogodowym, Program zakłada prawidłowe utrzymanie właściwym stanie technicznym istniejącej infrastruktury gospodarki wodnej co sprzyja ochronie mieszkańców przez zagrożeniami typu: powódź i susza. Przeciwdziała również zabudowaniu terenów zarażonych na zalanie. Stanowi więc istotny czynnik dla zwiększenia bezpieczeństwa ludzi (oddziaływania wtórne długoterminowe stałe), Prawidłowe utrzymanie urządzeń wodnych powinno spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru (oddziaływania wtórne długoterminowe stałe), Pozostałe komponenty – oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. 										
	Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach			B, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞		W, ☹, ∞	W, ☹, ∞		

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał	<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nie przewiduje się występowania negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny czy obszary prawnie chronione. Tworzenie stawów, mokradeł i zadrzewień sprzyja rozwojowi bioróżnorodności, wspierając różnorodne gatunki flory i fauny. Zwiększa się liczba siedlisk dla zwierząt, a także roślin, co wpływa na wzrost ekologicznej różnorodności regionu. Poprawa warunków dla życia organizmów wodnych, np. ryb, owadów wodnych, a także ptaków związanych z ekosystemami mokradłowymi, przyczynia się do stabilizacji lokalnych populacji Wody – Budowa błękitno-zielonej infrastruktury przyczynia się do zwiększenia zdolności terenu do zatrzymywania wody, co jest szczególnie istotne w okresach suszy. Naturalne magazynowanie wody poprawia bilans wodny regionu. Ochrona przed powodzią – zmniejszenie ryzyka podtopień dzięki spowolnieniu odpływu wód opadowych oraz ich lepszemu wchłanianiu przez gleby, co redukuje zagrożenie powodziowe, Powierzchnia ziemi i krajobraz – zwiększona ilość roślinności i retencja wody ograniczają procesy erozji gleby, co stabilizuje podłoże i chroni lokalne grunty przed degradacją. Naturalne zbiorniki wodne, tereny zielone i strefy rekreacyjne zwiększają atrakcyjność krajobrazu, co ma pozytywny wpływ na komfort życia mieszkańców oraz turystów, Ludzie – Budowa tej infrastruktury poprawia możliwości rekreacji na świeżym powietrzu, zwiększa świadomość ekologiczną lokalnej społeczności oraz wpływa korzystnie na zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców, Pozostałe komponenty – oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. 									
GOSPODAROWANIE WODAMI	Utrzymanie pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych	P, ∩, ∞		B, ∩, ∞	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞		W, ∩, ∞			
		<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Naprawa i konserwacja systemu melioracyjnego oraz udrażnianie rowów melioracyjnych przynoszą wiele pozytywnych efektów, zarówno dla środowiska, jak i dla rolnictwa oraz lokalnych społeczności (ochrona przed powodzią i podtopieniami, poprawa jakości gleb, oszczędność wody czy ochrona środowiska naturalnego). nie przewiduje się występowania negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny czy obszary prawnie chronione (udrażnianie rowów melioracyjnych i właściwa konserwacja systemów pozwala na utrzymanie stabilnych warunków wodnych, co sprzyja życiu różnorodnych gatunków roślin i zwierząt, zwłaszcza na terenach podmokłych stanowi czynnik dla zwiększenia bezpieczeństwa ludzi (oddziaływania wtórne długoterminowe stałe), Prawidłowe utrzymanie urządzeń wodnych powinno spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru (oddziaływania wtórne długoterminowe stałe), Pozostałe komponenty – oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne. 									
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa sieci wodociągowej			P, ∩, ∞	P, ∩, ∞	P, ∩, ∞	B, →, ●	B, →, ●	B, ∩, ∞		B, ∩, ∞

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej			B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●					
OPIS NA NASTĘPNEJ STRONIE											

GOSPODARKA WODNO- ŚCIEKOWA		<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none">1. różnorodność biologiczna: pośrednie długoterminowe, stałe pozytywne: wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb, poprawa warunków bytowania zwierząt, rozwoju roślin, negatywne bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe: płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji, usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji,2. obszary Natura 2000 – nie przewiduje się budowy sieci kanalizacji czy wodociągów, oczyszczalni ścieków na obszarach Natura 2000, brak oddziaływania,3. woda: na etapie realizacji inwestycji możliwe negatywne chwilowe bezpośrednie w związku z ryzykiem zanieczyszczenia wód powierzchniowych (woda z odwadniania wykopów, wycieki z maszyn) i podziemnych (migracje zanieczyszczeń z powierzchni ziemi - wycieki z maszyn). W przypadku sieci kanalizacyjnych możliwe negatywne oddziaływanie na koryta cieków w przypadku ich przekraczania. Na etapie eksploatacji zdecydowane pozytywne (wody podziemne, powierzchniowe) z uwagi na zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska. Możliwe znacząco negatywne w przypadku awarii (awaryjne zrzuty nieoczyszczonych lub częściowo oczyszczonych ścieków, zanieczyszczenia wód gruntowych poprzez zanieczyszczenie powierzchni ziemi, bardzo poważne konsekwencje może mieć awaria eksploatowanego kolektora - zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych),4. powietrze: negatywne chwilowe bezpośrednie: emisja spalin i pyłu podczas wykonywania prac budowlanych; w trakcie eksploatacji - emisja zanieczyszczeń do powietrza (np. metanu z oczyszczalni ścieków), ewentualne uwalnianie odorów. Negatywne oddziaływanie ma charakter krótkoterminowy i związane jest z realizacją inwestycji, czyli prowadzeniem prac budowlanych,5. ludzie: pośrednie długoterminowe, stałe pozytywne: poprawa kondycji zdrowotnej ludzi wskutek uregulowania gospodarki ściekami możliwe negatywne: niedogodności wynikające z ewentualnej uciążliwości odorowej w przypadku budowy oczyszczalni ścieków w pobliżu terenów zamieszkałych. Uciążliwości odorowe mogą być zminimalizowane poprzez hermetyzację urządzeń i uwzględnianie wentylacji przestrzeni pomiędzy lustrem ścieków a przykryciem,6. powierzchnia ziemi: negatywne: zmiana ukształtowania terenu na etapie realizacji inwestycji, czasowe wykopy, przemieszczanie gruntów i gleby (chwilowe, bezpośrednie),7. krajobraz: poprawa lub pogorszenie walorów krajobrazowych w związku z realizacją inwestycji. Stopień przekształcenia krajobrazu zależy od wielkości inwestycji oraz jej lokalizacji. Na terenach silnie przekształconych antropogenicznie zaburzenie krajobrazu będzie słabo odczuwalne. Natomiast w przypadku lokalizacji na terenach mało przekształconych lub w pobliżu miejsc pełniących funkcje rekreacyjne inwestycja może powodować dysonans krajobrazowy. Wprowadzenie zieleni w obrębie oczyszczalni mogłoby zniwelować te odczucia,8. klimat: możliwy nieznaczny wpływ na redukcję emisji gazów cieplarnianych w zależności od rodzaju inwestycji, możliwość ograniczenia emisji poprzez uszczelnienie instalacji (pomijalne),9. zabytki dobra materialne: pozytywne: wzrost wartości nieruchomości objętych zbiorczymi systemami odbioru ścieków komunalnych i zaopatrzenia w wodę,10. klimat akustyczny: negatywny jedynie na etapie realizacji inwestycji
-------------------------------	--	--

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Grabowa			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞					
				B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞
	Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.										
	Przebudowa sieci wodociągowej w Rychwale na odcinku SUW Rychwał - ul. Złotkowska			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞					
				B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞
	Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.										
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Rychwale: ul. Milewo, ul. Józefów, ul. Sokołów, ul. Złotkowska, osiedle przy ul. Polnej, osiedle przy ul. Sportowej			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞					
				B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞
Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.											
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Złotkowy			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞						
			B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞	
Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.											
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jaroszewice Rychwalskie			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞						
			B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞	
Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.											
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grabowa			P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞						
			B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞	

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		Zadanie o podobnym o podobnej skali oddziaływań jak „Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej”. Opis oddziaływań w tym zadaniu.									
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej nie jest ekonomicznie uzasadniona	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przy prawidłowej realizacji i eksploatacji.</u> Oczyszczalnie tego typu mogą nawet przyczyniać się do poprawy warunków środowiskowych w porównaniu z tradycyjnymi rozwiązaniami kanalizacyjnymi, szczególnie na terenach o niskiej gęstości zaludnienia. Przydomowe oczyszczalnie działają na miejscu, co eliminuje potrzebę przesyłania ścieków na duże odległości. Brak rozległej sieci kanalizacyjnej zmniejsza ryzyko wycieków, awarii i niekontrolowanego zanieczyszczenia wód gruntowych. Nowoczesne technologie przydomowych oczyszczalni są w stanie skutecznie usuwać zanieczyszczenia biologiczne i chemiczne ze ścieków.</p> <p>W wyniku procesów biologicznych (np. beztlenowych i tlenowych) oraz filtracji, oczyszczona woda spełnia normy środowiskowe, co minimalizuje jej wpływ na lokalny ekosystem. W przeciwieństwie do budowy rozległych sieci kanalizacyjnych, które wymagają wykopów na dużą skalę, przydomowe oczyszczalnie ograniczają zakres prac ziemnych do małych obszarów. Zmniejsza to wpływ na glebę, roślinność oraz ekosystemy zamieszkujące dany teren. Przydomowe oczyszczalnie ścieków zazwyczaj zużywają znacznie mniej energii w porównaniu z dużymi oczyszczalniami ścieków, ponieważ procesy oczyszczania są zlokalizowane bliżej źródła ścieków. To ogranicza emisje z transportu ścieków oraz zużycie energii na pompowanie. Dla mieszkańców obszarów, gdzie nie ma możliwości budowy sieci kanalizacyjnej, przydomowe oczyszczalnie są rozwiązaniem przyjaznym dla środowiska i wygodnym. Eliminują one potrzebę wywozu nieczystości z szamb, co zmniejsza koszty eksploatacyjne i obciążenie środowiska.</p>									
ZASOBY GEOLOGICZNE	Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin po szczegółowym rozpoznaniu	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Działanie ma charakter administracyjno-kontrolny. Pośrednio i stale będzie wpływać pozytywnie na wielkość zasobów naturalnych i odpowiednie ich gospodarowanie.									
	Ujęcie złóż węgla brunatnego w MPZP	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjny i wynika z przepisów prawa (m.in. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Złóża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin. Ochrona złóż kopalin przejawiać się powinna w dwóch aspektach, tj. w racjonalnym gospodarowaniu zasobami złóż (czyli zarządzaniu zasobem z poziomu regulatora publicznego) oraz w zapewnieniu kompleksowego wykorzystania kopalin, w tym kopalin towarzyszących (czyli stwarzaniu warunków dla kompleksowego wykorzystania zasobów w gospodarce kraju).									
GLEBY	Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Najważniejsze pozytywne oddziaływanie tego projektu to pośrednie długoterminowe stałe pozytywne oddziaływanie na ochronę powierzchni ziemi (gruntów rolnych, lasów) przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym i w tym kontekście należy uznać to zadanie, że w wpływa sposób bezpośredni, długoterminowy i pozytywny na powierzchnię ziemi. Przyczynia się również do poprawy warunków bytowania roślin i zwierząt. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Identyfikacja osuwisk oraz prowadzenie takiego rejestru	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjno-kontrolny. Ma funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi, krajobraz oraz powierzchnię ziemi w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
GLEBY	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie takiego wykazu	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania wynika z przepisów prawa (Prawo ochrony środowiska). Ma funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi, krajobraz oraz powierzchnię ziemi w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
	Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w Woli Rychwalskiej	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjno-kontrolny mający na celu zabezpieczenie nieczynnego już składowiska odpadów w Woli Rychwalskiej. Ma funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi, wody powierzchniowe i podziemne w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
	Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjno-kontrolny mający na celu zabezpieczenie nieczynnego już składowiska odpadów w miejscowości Bardo. Ma funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi, wody powierzchniowe i podziemne w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
	Identyfikacja i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjno-kontrolny mający na celu zidentyfikowanie a następnie neutralizację nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów. Ma funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi, wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnię ziemi, krajobrazu prewencyjnie w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAOPBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta i gminy Rychwał	<u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjny. Z dniem 1 lipca 2013 roku przestał obowiązywać system indywidualnego zawierania umów właściciela nieruchomości z odbiorcą odpadów, w zamian właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Obecnie mieszkańcy Miasta i Gminy zobowiązani są do ponoszenia tzw. „opłaty śmieciowej”, natomiast Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy jakość usług. Realizacja zadania ma długoterminowy, stały bezpośredni wpływ przede wszystkim na ludzi. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Promowanie budowy przydomowych kompostowników	<p>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Realizacja zadania ma charakter edukacyjny uświadamiający mieszkańcom, że każdy ma wpływ na środowisko np. poprzez ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów poprzez ich kompostowanie. Mieszkańcy, którzy kompostują bioodpady są zachęceni do tego działania poprzez zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie 1,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca. Realizacja zadania ma długoterminowy, stały bezpośredni wpływ przede wszystkim na ludzi. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
GOSPODARKA ODPADAMI	Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego			B, →, •	P, ∞, ∞	B, →, •	B, →, • W, ∞, ∞	B, →, • W, ∞, ∞	B, ∞, ∞		

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zbierania Odpadów Komunalnych	<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none"> powietrze i klimat: może prowadzić do krótkotrwałego zwiększenia liczby pojazdów dostarczających odpady oraz odbierających segregowane frakcje. Większy ruch samochodów dostawczych i śmieciarek generuje dodatkowe emisje spalin, takie jak tlenki azotu (NOx), pyły zawieszone (PM10, PM2.5), tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO₂), z kolei zaś efektywniejsze zarządzanie odpadami i zwiększenie poziomu recyklingu przyczyniają się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, takich jak CO₂, poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na surowce pierwotne i energię potrzebną do ich wydobycia i przetwarzania, wody i powierzchnia ziemi: wiąże się z koniecznością przetwarzania i czasowego magazynowania różnorodnych odpadów. Nieprawidłowe składowanie lub wycieki mogą prowadzić do przenikania zanieczyszczeń do wód gruntowych, powodując ich degradację, powierzchnia ziemi: w wyniku niewłaściwego magazynowania odpadów, szczególnie niebezpiecznych, może dojść do przenikania substancji chemicznych do gleby, mogą powodować trwałe zanieczyszczenie gleby, co wymaga stosowania odpowiednich zabezpieczeń i systemów monitoringu, prace budowlane i związane z nimi przemieszczanie ciężkiego sprzętu mogą powodować chwilowe zagęszczenie gleby, co prowadzi do pogorszenia jej struktury oraz utrudnia infiltrację wody, zwiększając ryzyko erozji i spływów powierzchniowych, z drugiej strony zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku surowców zmniejsza potrzebę rozbudowy składowisk odpadów, co przyczynia się do ochrony gruntów i zapobiega ich degradacji przez odpady, lepsza dostępność do GPSZOK i jego rozbudowana oferta odbioru odpadów może zmniejszyć problem nielegalnych, dzikich wysypisk, które często prowadzą do zanieczyszczenia środowiska i mogą być źródłem szkodliwych substancji, bioróżnorodność: rozbudowa obiektu może wymagać wycinki drzew, krzewów lub usunięcia naturalnej roślinności, co skutkuje utratą siedlisk dla dzikich zwierząt. W szczególności może to dotyczyć małych ssaków, ptaków, owadów oraz innych organizmów, krajobraz: może zmieniać trwałe charakter krajobrazu, zwłaszcza jeśli obiekt jest zlokalizowany w pobliżu terenów zamieszkałych lub rekreacyjnych. Nowe budynki, place składowania odpadów oraz infrastruktura mogą wpłynąć negatywnie na estetykę otoczenia, co może budzić sprzeciw lokalnych społeczności, ale mogą również ją polepszyć – wszystko zależy od rodzaju prowadzonej inwestycji, obszary Natura 2000 i pomniki przyrody – nie przewiduje się realizacji tego zadania na takich obszarach, ludzie: rozbudowany i nowoczesnie wyposażony GPSZOK może długoterminowo pełnić funkcję edukacyjną, zwiększając świadomość ekologiczną mieszkańców. 									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAOPIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter edukacyjny uświadamiający mieszkańcom, że każdy ma wpływ na środowisko np. poprzez ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów. Realizacja zadania ma długoterminowy, stały bezpośredni wpływ przede wszystkim na ludzi. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
	Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest			P, 3, ∞	B, 3, ∞			B, 3, ∞	B, 3, ∞		B, 3, ∞
		<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przede wszystkim bezpośrednio długoterminowe i stałe pozytywne oddziaływanie dotyczy wpływu na ludzi i dobra materialne wokół nich, a także wpływ na stan powierzchni ziemi i krajobrazu, 2. pośredni pozytywny wpływ zauważa się również w zakresie wpływu na warunki życia roślin, zwierząt, 3. na pozostałe komponenty brak wpływu lub wpływ niewielki. <p>Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.</p>									
ZASOBY PRZYRODNICZE	Inwentaryzacja przyrodnicza gminy	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter organizacyjno-administracyjny. Zadanie ma kluczowe znaczenie dla ochrony i zrównoważonego zarządzania lokalnym środowiskiem. Pozwala na dokładne rozpoznanie zasobów naturalnych, takich jak flora, fauna oraz obszary cenne przyrodniczo. Dzięki temu gmina zyskuje wiedzę niezbędną do planowania działań ochronnych, rozwoju przestrzennego oraz inwestycji zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Inwentaryzacja wspiera ochronę bioróżnorodności oraz pomaga podejmować decyzje, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko i wspierają jego długoterminową trwałość.</p>									
	Ustanawianie nowych form ochrony przyrody	B, 3, ∞	B, 3, ∞	P, 3, ∞							
		<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> W tym przypadku można mówić wyłącznie o bezpośrednim długoterminowym pozytywnym wpływie na cenne przyrodniczo obszary w gminie Rychwał.</p>									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
ZASOBY PRZYRODNICZE	Ochrona zadrzewień śródpolnych	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Zadanie wpłynie pozytywnie na powietrze i klimat. Roślinność, szczególnie drzewa, działa jak naturalny filtr, absorbując dwutlenek węgla (CO₂) i inne zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy. □ Zadrzewienia śródpolne stanowią siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym ptaków, owadów i małych ssaków. Chroniąc je, wspiera się lokalną bioróżnorodność i tworzy korytarze ekologiczne. Zadrzewienia przeciwdziałają erozji gleby, stabilizując jej strukturę i chroniąc przed wypłukiwaniem składników odżywczych przez wodę i wiatr. To ma pozytywny wpływ na jakość gleb i rolnictwo. Drzewa i krzewy w zadrzewieniach śródpolnych zwiększają zdolność terenu do zatrzymywania wody, co pomaga w walce z suszą oraz zmniejsza ryzyko lokalnych powodzi. Zadrzewienia pomagają w regulacji lokalnych warunków klimatycznych, zapewniając cień, obniżając temperaturę oraz zwiększając wilgotność powietrza, co wpływa korzystnie na roślinność i uprawy. Drzewa działają jako bariery przeciwwietrzne, chroniąc uprawy przed uszkodzeniami oraz zmniejszając parowanie wody z gleby, co jest szczególnie ważne w okresach suszy. Zadrzewienia mogą sprzyjać zapyłaniu upraw, tworząc dogodne warunki dla owadów zapyłających, a także wspierać ochronę naturalną przed szkodnikami poprzez obecność drapieżników naturalnych</p>									
	Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter organizacyjno-administracyjny. Głównym celem Programu jest opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałanie bezdomności zwierząt na obszarze Gminy. Program jest wyrazem wypełnienia obowiązku prawnego nałożonego na gminy. W tym przypadku oddziaływania na omawiane komponenty jest minimalny (brak oddziaływania). Można go jedynie rozważać w kontekście stałego bezpieczeństwa mieszkańców.</p>									
	Zalesianie nowych terenów			P, ㄩ, ∞		P, ㄩ, ∞	P, ㄩ, ∞	P, ㄩ, ∞	SKUM, ㄩ, ∞		

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
ZASOBY PRZYRODNICZE		<p>Oddziaływania:</p> <ol style="list-style-type: none"> powietrze i klimat: drzewa i lasy absorbują CO₂ z atmosfery, co przyczynia się długoterminowo i pośrednio do łagodzenia zmian klimatycznych poprzez redukcję efektu cieplarnianego, powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe: korzenie drzew pomagają stabilizować glebę, co zapobiega erozji i spływowi powierzchniowemu, a także poprawia strukturę gleby i jej zdolność do retencji wody, obszary zalesione mogą też zwiększyć pobór wody przez rośliny, co w regionach o ograniczonych zasobach wodnych może prowadzić do problemów z dostępnością wody dla innych zastosowań, takich jak rolnictwo, bioróżnorodność: nowe lasy tworzą siedliska dla różnych gatunków roślin i zwierząt, co sprzyja ochronie bioróżnorodności i przyczynia się do ochrony zagrożonych gatunków, wprowadzenie nowych drzew może też zmienić istniejące siedliska i wpływać na lokalne gatunki roślin i zwierząt, które mogą nie być przystosowane do nowego środowiska krajobraz: zalesianie nowych terenów może prowadzić w konsekwencji do konfliktów z innymi formami użytkowania terenu, takimi jak rolnictwo, budownictwo czy infrastruktura, co może wywołać kontrowersje w lokalnych społecznościach, z drugiej strony lasy tworzą nowy krajobraz pożądany z punktu widzenia ochrony środowiska, walki ze zmianami klimatu, rekreacji itp. 									
	Rozwój oferty edukacyjnej i turystycznej	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter edukacyjny popularyzujący idee konieczności ochrony zasobów przyrodniczych obszaru, świadomego korzystania z ich zasobów. Zadanie ma więc długoterminowy pośredni stały i pozytywny wpływ na bioróżnorodność obszaru, a także zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne.</p>									
	Szczegółowe prowadzenie postępowań w sprawie wycinki drzew i krzewów	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter organizacyjno-administracyjny.</p> <p>Co do zasady, usunięcie drzew lub krzewów z nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu odpowiedniego zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (art. 83a ust. 1 w związku z art. 83 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody) na wniosek posiadacza nieruchomości,</p> <p>na której rosną drzewa. Gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków, zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków. W przypadku, gdy drzewa rosną na nieruchomościach należących do gminy zezwolenie takie wydaje starosta (art. 90 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody), a gdy na nieruchomości będącej własnością miasta na prawach powiatu zezwolenie takie wydaje marszałek województwa (art. 90 ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody).</p> <p>Zamiar usunięcia drzew w przypadku osób fizycznych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą należy natomiast do obowiązku właściciela nieruchomości, co reguluje Art. 83f ust. 4-8 Ustawy o ochronie przyrody. Zadanie pozwala w sposób długoterminowy stały chronić drzewa i krzewy przed nielegalną wycinką.</p>									

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000 ¹⁵	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
ZASOBY PRZYRODNICZE	Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter organizacyjno-administracyjny. Głównym celem jest prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, które są pod administracją Starostwa Powiatowego w Koninie, co prowadzi do długoterminowej, stałej ochrony zasobów przyrodniczych.</p>									
POWAŻNE AWARIE	Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Realizacja zadania ma charakter administracyjno-kontrolny mający na celu prewencyjną kontrolę zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska (tak naprawdę wszystkie komponenty środowiska w sposób trwały, długoterminowy, pozytywny). Ma też funkcję kontrolną zabezpieczającą ludzi prewencyjnie w sposób perspektywiczny, długoterminowy i stały.</p>									
	Minimalizacja zagrożeń poprzez poprawne planowanie przestrzenne	<p><u>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Zadanie ma charakter administracyjny i polega na strategicznym zarządzaniu rozwojem gminy, aby zmniejszyć ryzyko występowania różnorodnych zagrożeń dla środowiska, zdrowia ludzi oraz infrastruktury (weryfikacja zagrożeń, strefy ryzyka). Poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne można np. lokalizować infrastrukturę w sposób minimalizujący jej wpływ na środowisko i redukujący ryzyko zniszczeń, np. budowanie dróg i sieci energetycznych z dala od terenów podatnych na klęski żywiołowe.</p>									
	Dofinansowanie działających na terenie gminy Straży Pożarnych				P, 3, ∞						P, 3, ∞
<p>Jest to zadanie o charakterze inwestycyjnym, ale <u>nie przewiduje się negatywnego potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko.</u> Można w tym przypadku rozpatrywać pośredni, stały długoterminowy pozytywny wpływ realizacji zadania na utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska, mieszkańców i mienia ze strony poważnych awarii.</p>											

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując informacje zawarte w tabeli 17, działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to przede wszystkim oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne, a jeśli ingerują w sposób długoterminowy, to rozdział 12 zawiera informacje na temat rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Odnosząc się również do negatywnych oddziaływań środowiskowych występujących na etapie realizacji przedsięwzięć w kontekście zmian w krajobrazie należy również wskazać, że zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego” przyjętym Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego na terenie gminy Rychwał nie ma zlokalizowanych krajobrazów priorytetowych, czyli krajobrazów szczególnie cennych dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, i jako takich, wymagających zachowania lub określenia zasad i warunków jego kształtowania (art. 2 pkt. 16 f Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

11.1 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach omawianego obszaru znajduje się wyłącznie jeden pomnik przyrody: drzewo gatunku Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) – *Pinus sylvestris*. Drzewo rośnie na działce ewidencyjnej nr 50, obręb Rybie, tuż przy granicy z gminą Mycielin. Nadzór nad drzewem sprawuje osoba prywatna. Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Wojewody Poznańskiego Nr RLSop-4101/778/67. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 ze zm.) w stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- umieszczania tablic reklamowych.

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę

korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Według I etapu opracowania przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce przez obszar gminy Rychwał przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Warty”. Według II etapu opracowania południowa część gminy jest w zasięgu korytarza „Wzniesienia Tureckie – Lasy Kaliskie”, a wschodnia i północna część gminy znajduje się w granicach korytarza „Wzniesienia Konińsko-Tureckie”.

Wyraźnie dominującym gatunkiem w lasach jest sosna, która stanowi ok. 95% drzewostanów leśnych. Z uwagi na ich dominujący skład, drzewostany gminy Rychwał narażone są defoliacje spowodowaną nadmiernym pojawianiem się szkodników pierwotnych tego gatunku (np. borecznik sosnowy). W związku z pogarszającymi się stosunkami wodnymi, drzewostany narażone są również narażone na opanowanie przez półpaszyta jakim jest jemiola pospolita. Długotrwała susza sprzyja rozprzestrzenianiu się tego gatunku na drzewostanach sosnowych, powodując stopniowe osłabienie drzew a w konsekwencji ich zamieranie. Zakłócone stosunki wodne są również powodem ogólnego osłabiania drzewostanów powodując rozprzestrzenianie się szkodników wtórnych drzew.

W celu wzmocnienia odporności drzewostanów nadleśnictwa realizują przebudowę monokultur sosnowych.

Obszary cenne przyrodniczo na terenie gminy to śródleśne bagna, oczka wodne, naturalne i półnaturalne łąki, torfowiska, wrzosowiska, wydmy, starorzecza, fragmenty marginalnych siedlisk leśnych oraz fragmenty dobrze wykształconych siedlisk leśnych z bogatą florą i fauną. Stanowią one w większości pozostałości po naturalnych ekosystemach, które są szczególnie cenne dla silnie przekształconego środowiska. Często są także miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych i rzadkich.

Na terenie nadleśnictwa Grodziec, w którego zasięgu jest położony niemal cały obszar gminy i miasta Rychwał stwierdzono obecność gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i częściową. Są to m.in.:

- Bagno zwyczajne (*Ledum palustre*),
- Kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*),
- Rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*),
- Jarząb brekinia (*Sorbus torminalis*),
- Grzybień biały (*Nymphaea alba*),
- Goździk piaskowy (*Dianthus arenarius*),
- Kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*),
- Podkolan biały (*Platanthera bifolia*).

Ponadto na terenie obrębu Zosinki stwierdzono obecność płucnicy islandzkiej (*Cetraria islandica*), natomiast na obszarze obrębów Dąbroszyn i Wola Rychwalska – widłaka goździstego (*Lycopodium clavatum*).

W granicach administracyjnych Nadleśnictwa Grodziec można wyróżnić także zwierzęta objęte ochroną gatunkową. W wyniku badań zinwentaryzowano występowanie: 26

gatunków ptaków, 10 gatunków ssaków, 13 gatunków płazów i gadów oraz 7 gatunków owadów chronionych i rzadkich. Ptaki to m.in: dzięcioły, żuraw, myszołów zwyczajny, kania ruda, podgorzałka i pustułka. Wśród ssaków są to: nietoperze (gacek brunatny, gacek szary, nocek duży, borowiaczek, mopek), jeż europejski, wiewiórka, kret, oraz bóbr europejski. Płazy objęte ochroną gatunkową to m.in: traszka zwyczajna, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, żaba trawna oraz kumak nizinny

Jednym z głównych celów „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” jest rozwój zasobów przyrodniczych poprzez realizację zwiększenie bioróżnorodności obszaru, a katalog przewidzianych do realizacji zadań obejmuje m.in.:

- Inwentaryzację przyrodniczą gminy,
- Ochronę zadrzewień śródpolnych,
- Zalesianie nowych terenów,
- Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Obszar gminy Rychwał nie jest położony w zasięgu europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 i nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmiot ochrony, integralność obszarów i spójność tych obszarów. Nie przewiduje się:

- pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 lub
- negatywnego wpływu na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000, lub
- pogorszenia integralności obszarów Natura 2000 lub ich powiązań z innymi obszarami.

Zadania inwestycyjne planowane w ramach POŚ realizowane będą głównie na obszarach zurbanizowanych lub w obrębie samych obiektów budowlanych (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy Rychwał). Z uwagi na ogólny sposób formułowania w projekcie Programu ustaleń dotyczących planowanych kierunków działań, bez wskazania ich zakresu i szczegółowej lokalizacji, w tym położenia względem cennych obiektów przyrodniczych, należy stwierdzić, iż w analizowanym dokumencie brak jest danych, które wskazywałyby, że realizacja jego ustaleń spowoduje znaczące oddziaływanie na obiekty chronione. Należy mieć także na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu, a także fakt, iż jak już wcześniej wspomniano działania inwestycyjne, stanowiące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, będą musiały przechodzić odrębne postępowania dotyczące oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie gminy Rychwał form ochrony przyrody.

W ostateczności w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie inwestycji w sposób minimalizujących negatywne oddziaływania na gatunki chronione, konieczne jest uzyskanie i przestrzeganie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną.

W fazie realizacji planowanych zadań wyznaczonych w projekcie możliwa jest także wycinka drzew i krzewów. Wymagają one szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesów inwestycyjnych, w związku z czym na etapie realizacji inwestycji nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowanymi przedsięwzięciami doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczania gleby. Należy zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby:

- zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD),
- zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu,
- zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew).

W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich.

Inwestor zobowiązany jest także do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2024 poz. 54 ze zm.):

- w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych,
- przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji,
- jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą,
- właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3,
- wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W przypadku planowanych prac prowadzonych w pobliżu drzew i krzewów, a także prac związanych z wycinką zadrzewień należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej,

z uwagi, iż stanowić mogą potencjalne siedlisko chronionych gatunków. Na etapie realizacji ustaleń projektu Programu należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej roślin i określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.

11.2 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD

Jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych gminy Rychwał przedstawiono w rozdziałach 7.5 i 7.6. Zgodnie z przytoczonymi w tych rozdziałach danymi należy odnotować, że jakość wód powierzchniowych rzecznych na omawianym terenie jest generalnie zła i w ostatnich latach nie uległa znaczącej poprawie. Wszystkie JCWP są także zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych obszar położony jest w zasięgu JCWPd nr 71. Jednostka jest zagrożona ilościowo nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej i jest na bieżąco monitorowana. Głównym zidentyfikowaną presją tej JCWPd jest pobór punktowy z ujęć wód podziemnych. Zgodnie z „Raportem o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na 2022 rok” JCWPd nr 71 jest w stanie chemicznym dobrym, w stanie ilościowym dobrym oraz stanie ogólnym dobrym. W latach 2022-2023 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzał monitoring wód podziemnych bezpośrednio na terenie gminy Rychwał. Zdiagnozowano wody złej jakości.

Przyczyny słabej jakości wód są ogólnokrajowe i są to przede wszystkim:

- brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków na wskazanym terenie,
- całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie w budynkach mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne, w miejscowościach posiadających sieć wodociągową,
- przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki,

- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy, odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych i infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych (doły chłonne lub odprowadzanie powierzchniowe),
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nieurządzonych „dzikie wysypiska” (infiltracja odcieków),
- przymywanie obornika lub kiszzonek bezpośrednio na powierzchni ziemi,
- spływ ścieków nieoczyszczonych zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej przez zarządy dróg do zwalczania zimowej śliskości jezdni.

Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Rychwał zawarta jest w tabeli 18, która potwierdza przytoczone dane – wszystkie JCWP są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych zaplanowanych w ramach II aktualizacji PGW.

Nadrzędnym celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

Zapisy Programu dotyczące ochrony zasobów wodnych w efekcie długofalowym nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na środowisko, a także są zgodne z wymogami określonymi w ustawie Prawo wodne. Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w programie nie spowodują znaczącego oddziaływania na jednolite części wód. Wręcz przeciwnie, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (aktualnie jest to Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry). Jest to druga aktualizacja Planów gospodarowania wodami (IIaPGW).

Jak napisano wcześniej, na etapie realizacji inwestycji może teoretycznie nastąpić do negatywnych zmian. W następstwie prac budowlanych nastąpić może ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe.

Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno-gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

W odniesieniu do zadań związanych z gospodarką wodami proponuje się następujące działania minimalizujące negatywne oddziaływania w zakresie występowania siedlisk chronionych:

- należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwywania oraz przypadkowego płoszenia i niepokojenia określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody,
- przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków,
- w razie stwierdzenia ich występowania termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

Realizacja działań określonych w harmonogramie POŚ nie wpłynie na pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nie pogorszy poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu.

Tabela 18. Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Rychwał

Nazwa JCWP /JCWPd	Kod JCWP/JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		Cel środowiskowy JCWP na lata 2022–2027	
		ocena ryzyka ZAGROŻONA/NIEZAGROŻONA	rodzaj presji	cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	cel środowiskowy stan chemiczny
Czarna Struga od Bawołu do ujścia	RW600010183569	zagrożona	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) prostowanie koryta - rzeki główne, budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Powa	RW60001518352999	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
Struga Zarzevska	RW6000151835349	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym) prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51 tj. benzo(a)piren(w), nikiel(w) - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Nazwa JCWP /JCWPd	Kod JCWP/JCWP d	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		Cel środowiskowy JCWP na lata 2022–2027	
		ocena ryzyka ZAGROŻONA/NIEZAGROŻONA	rodzaj presji	cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	cel środowiskowy stan chemiczny
Czarna Struga do Bawołu	RW6000151835659	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; nieznanne (substancje zakazane)	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 49-50, tj. ND, MMI, EFI+PL/ IBI_PL, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51, tj. benzo(a)piren(w) - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
JCWPd nr 71	PLGW60007 1	zagrożona ilościowo	pobór punktowy z ujęć wód podziemnych	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

11.3 ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary

wrażliwe

i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi

i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” realizowane będą różne zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powódzie, podtopienia oraz susze. Do zadań takich zaliczają się m.in.:

1. Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych,
2. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"),
3. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii oraz zachowań energooszczędnych w transporcie (ecodriving),
4. Tworzenie pasów zieleni oraz sadzenie drzew wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu,
5. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury w ramach małej retencji wodnej na terenie gminy Rychwał,
6. Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym,
7. Ochrona zadrzewień śródpolnych,
8. Zalesianie nowych terenów.

Pozostałe zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu nie będą wywierać znaczącego oddziaływania na klimat (w tym na warunki termiczne, anemometryczne i wilgotnościowe).

11.4 IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA

Na terenie gminy Rychwał zlokalizowane jest, aktualnie już zrehabilitowane, składowisko odpadów. Składowisko odpadów w Woli Rychwalskiej zostało zrehabilitowane 14.10.2013 r. Zadanie zrealizowano w ramach projektu pn. „Uporządkowanie Gospodarki odpadami na terenie subregionu konińskiego” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). Koszty poniesione przez gminę wynosiły 205 958,85 zł, co stanowiło 50,21% kosztu rekultywacji składowiska.

Rekultywację przeprowadzono w dwóch etapach:

- rekultywacja techniczna, która obejmowała ukształtowanie bryły składowiska w odpowiedni sposób, nadanie bezpiecznego nachylenia skarpom, aby zapewnić swobodny spływ powierzchniowy wodom opadowym i roztopowym. Następnie ułożono warstwy rekultywacyjne w następującej kolejności: warstwa wyrównawcza, warstwa odgazowująca (drenażowa), warstwa uszczelniająca oraz warstwa organiczna. Na składowisku zrealizowano pasywne odgazowanie, polegające na budowie 4 studzienek odgazowujących celem odprowadzenia gromadzącego się wewnątrz składowiska biogazu,
- rekultywacja biologiczna – polegająca na odtworzeniu i ukształtowaniu nowych biologicznych wartości użytkowych gleby oraz zabezpieczeniu stateczności zboczy składowiska poprzez zabudowę biologiczną, a także ochronę przeciwozyjną wierzchołki i zboczy składowiska. Obecnie składowisko obsiane jest trawą oraz posadzono wokół składowiska pas drzew i krzewów. Zamknięte i zrehabilitowane musi mieć prowadzony zgodnie z wymaganiami prawa monitoring eksploatacyjny, który ma na celu sygnalizowanie rozprzestrzeniania się ewentualnych odcieków i zanieczyszczeń w warstwach wodonośnych. Dla celów obserwacyjnych wykonano sieć piezometrów.

Aktualnie, prowadzony jest monitoring składowiska 2 razy w ciągu każdego roku.

Harmonogram realizacyjny Programu ochrony środowiska zakłada realizację w kolejnych latach zadania pn. „Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w Woli Rychwalskiej”.

W odniesieniu do ograniczenia możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów ramach celu środowiskowego „ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI” dla obszaru gminy Rychwał zaproponowano kierunek interwencji polegający na zapewnieniu właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów poprzez:

1. Zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników do selektywnej zbiórki na terenie miasta i gminy Rychwał,
2. Promowanie budowy przydomowych kompostowników,
3. Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
4. Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami
5. Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest.

11.5 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie figurują nieruchomości położone na terenie gminy Rychwał.

W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku również nie figurują nieruchomości z terenu gminy.

Należy jednak wskazać, że zgodnie z obowiązującym prawem, władający powierzchnią ziemi (tj. właściciel nieruchomości lub podmiot ujawniony jako władający w ewidencji gruntów i budynków), w przypadku stwierdzenia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na swoim terenie, na podstawie art. 101e, ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, zobowiązany jest do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, a następnie na podstawie art. 101h, ust. 1 ustawy poś do przeprowadzenia na ww. terenie remediacji – usunięcia lub zmniejszenia ilości substancji stwarzających ryzyko, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Projekt planu remediacji władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca uzgadnia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

12 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W poprzednim rozdziałach zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu, podczas realizacji których mogą pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim: termomodernizacje budynków, inwestycje w zakresie infrastruktury (drogi, wodociągi, kanalizacja) jak również działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie wykonawczym, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te w zdecydowanej większości, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczości poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,

- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiający przedostawania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie planowanej inwestycji,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,

- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 19. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
<p>Prace w obrębie budynków [Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym m. in. siedziby Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o., Szkoły Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Rychwale), Montaż instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej, Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")]</p>	<p>Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania, niemniej jednak przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczynić się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apiis apus</i>, pustułka <i>Falco tinnunculus</i>, mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>, wróbel <i>Passer domesticus</i> czy nietoperze. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p>
<p>Utrzymanie pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych</p>	<p>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, ale rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków roślin. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębieniem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji.</p>
<p>Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych</p>	<p>Nie odnotowano znaczących negatywnych oddziaływań, niemniej jednak prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.</p>

Inwestycja		Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
INWESTYCJE LINIOWE	Budowa dróg dla rowerów i infrastruktury towarzyszącej oraz ciągów pieszo-rowerowych	<p>W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk). W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zdarzeń i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, – fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygradzenie terenu ich występowania, – przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, – mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu,, – zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, – mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. <p>W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrony gleb, <ul style="list-style-type: none"> • oszczędnie gospodarować terenem, • ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, • zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, • sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, • w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, • należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję,
	INWESTYCJE LINIOWE – CIĄG DALSZY	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniach na DK25 w miejscowości Rychwał
Rozbudowa DK Konin – Kokanin		
Przebudowa dróg gminnych, w tym wykonanie nawierzchni asfaltowej		
Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 443 na odcinku od granicy gmin Gizałki/Grodziec do drogi krajowej nr 25 w m. Rychwał		
Modernizacja, przebudowa i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą rowerową (w tym: przebudowa drogi powiatowej nr 3249P w m. Siąszyce, budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy drodze powiatowej nr 3249P na odcinku Rychwał – Grochowy)		

Inwestycja		Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	Budowa sieci wodociągowej w Rychwale: przy ul. Polnej, przy ul. Sportowej	<ul style="list-style-type: none"> • po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. – Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, <ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, • zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), • powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. – Ochrony powietrza atmosferycznego: <ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, • w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, • materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opończe ograniczające pylenie, • wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. – Ochrony klimatu akustycznego: <ul style="list-style-type: none"> • wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, • stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska, • w razie konieczności w przypadku rozbudowy drogi stosowanie nawierzchni dróg o zredukowanej hałaśliwości, • stała kontrola stanu nawierzchni dróg
	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Grabowa	
INWESTYCJE LINIOWE – CIĄG DALSZY	Przebudowa sieci wodociągowej w Rychwale na odcinku SUW Rychwał - ul. Złotkowska	
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Rychwale: ul. Milewo, ul. Józefów, ul. Sokołów, ul. Złotkowska, osiedle przy ul. Polnej, osiedle przy ul. Sportowej	
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Złotkowy	
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jaroszewice Rychwalskie	
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grabowa	

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Zalesianie nowych terenów	<ul style="list-style-type: none">– Każde zalesienie terenu porolnego otwartego wymaga przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania przyrodniczego, to znaczy wykonania inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej tego terenu i jego bezpośredniego otoczenia.– Zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Powinno się w tym procesie starać o pozostawienie oczek wodnych i bagienek oraz wykorzystywać wszelkie różnicowania mikrosiedliskowe w celu urozmaicenia składu gatunkowego zakładanych upraw leśnych.– Należy tworzyć wzdłuż granic: pole uprawne – las lub łąka – las ekotony, charakteryzujące się swoistym składem gatunkowym roślin, złożonym głównie z drzew sadzonych w rozluźnionej więźbie (odległości) oraz krzewów. W wyniku czego przejście między różnymi ekosystemami odbywać się będzie w sposób płynny.– Od rozpoznania siedliskowego, od planu zalesień i inwencji gospodarza zależy, czy zalesienia będą elementem stabilizującym krajobraz, chroniącym glebę i inne zasoby ochrony przyrody, czy staną się głównym instrumentem ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej,– Planowana roślinność powinna uwzględniać gatunki rodzimej flory (np. dąb, buk, brzoza, czeremcha, jabłoń, jarząb, jesion, olsza, głóg, grab, topola, klon, lipa, wierzba, wiąz, wiśnia, sosna, świerk, jodła, modrzew, cis). Wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie gatunków obcych, co do zasady jest zakazane, gdyż mogą zagrażać rodzimej bioróżnorodności. W odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
<p>Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych</p>	<p>Aby zapobiec i ograniczyć te negatywne skutki, można wdrożyć szereg rozwiązań technicznych i organizacyjnych. Oto przykładowe środki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizacja i planowanie przestrzenne: <ul style="list-style-type: none"> – Punkt/stacja przeładunkowa powinna znajdować się w bezpiecznej odległości od terenów zamieszkałych, zbiorników wodnych i obszarów chronionych, – Odpowiednie zabezpieczenie terenu, np. przez zainstalowanie systemów odwodnienia oraz utwardzenie nawierzchni, aby zapobiec przedostawaniu się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych 2. Zarządzanie odpadami: <ul style="list-style-type: none"> – Umożliwienie właściwej segregacji i bezpiecznego składowania różnego rodzaju odpadów, szczególnie niebezpiecznych (np. baterie, chemikalia) w wydzielonych strefach, – w przypadku PSZOK regularne odbieranie odpadów do dalszej utylizacji lub recyklingu, aby zapobiec ich nadmiernemu gromadzeniu na miejscu 3. Zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami: <ul style="list-style-type: none"> – Instalacja systemów odprowadzania i oczyszczania wody deszczowej, aby zapobiec przedostawaniu się potencjalnych zanieczyszczeń do wód gruntowych, – Podłoże powinno być wykonane z materiałów szczelnych, takich jak asfalt lub beton, aby zminimalizować ryzyko przenikania substancji niebezpiecznych do gleby 4. Ochrona powietrza: <ul style="list-style-type: none"> – Stosowanie zamkniętych pojemników na odpady oraz regularne czyszczenie obiektów, – Otoczenie punktu zielenią może pomóc w naturalnym filtrowaniu powietrza oraz tworzeniu bariery dla hałasu 5. Edukacja i świadomość społeczna: <ul style="list-style-type: none"> – Informowanie mieszkańców o zasadach prawidłowego gospodarowania odpadami, co zmniejszy ryzyko nieodpowiedniego postępowania z odpadami, – Regularne szkolenia dla personelu dotyczące zarządzania odpadami i reagowania na ewentualne awarie 6. Zrównoważona infrastruktura: <ul style="list-style-type: none"> – Instalacja paneli fotowoltaicznych, co może zmniejszyć zużycie energii pochodzącej z konwencjonalnych źródeł, – Zastosowanie energooszczędnych technologii, takich jak LED w celu ograniczenia zużycia energii, 7. Monitoring i kontrola: <ul style="list-style-type: none"> – Regularne kontrolowanie jakości wód gruntowych, gleby oraz powietrza w okolicach punktu/stacji, aby w porę wykrywać potencjalne zagrożenia, – Okresowe przeglądy infrastruktury, w tym systemów zabezpieczeń, aby zapobiec awariom

Źródło: opracowanie własne

13 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

„Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie gminy, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi

i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważyć: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w Programie to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter ogólny i opierają się

w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji, jednostki samorządowe, każdorazowo i indywidualnie powinny dopasowywać system możliwości finansowania, do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

14 SPIS TABEL

Tabela 1. Analiza zgodności celów „Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” z dokumentami nadrzędnymi	14
Tabela 2. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ	33
Tabela 3. Wskaźniki realizacji „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032”	36
Tabela 4. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Rychwał wraz z określeniem stanu technicznego	44
Tabela 5. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w gminie Rychwał	50
Tabela 6. Ocena stanu JCWP z terenu gminy Rychwał na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	55
Tabela 7. Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2023 uwzględniająca JCWP w granicach gminy Rychwał	57
Tabela 8. Monitoring wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w gminie Rychwał	58
Tabela 9. Wskaźniki redukcji zanieczyszczeń na oczyszczalni ścieków w Rychwale	65
Tabela 10. Charakterystyka i eksploatacja złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy Rychwał	66
Tabela 11. Zestawienie wyników badań gleb przeprowadzonych w latach 2022-2023	69
Tabela 12. Ilość odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy Rychwał w latach 2022-2023	73
Tabela 13. Odpady przyjęte w PSZOK-u i przekazane do zagospodarowania w latach 2022-2023	73
Tabela 14. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2022-2026	76
Tabela 15. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy składowania odpadów komunalnych	76
Tabela 16. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	77
Tabela 17. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska	97
Tabela 18. Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu gminy Rychwał	124
Tabela 19. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych	133

15 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie administracyjne gminy Rychwał	40
Rysunek 2 Mapa terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_{DWN} zagregowana do obszaru gminy Rychwał	46
Rysunek 3 Mapa terenów zagrożonych hałasem – wskaźnik L_N zagregowana do obszaru gminy Rychwał	47

Rysunek 4 Lokalizacja stacji bazowych łączności bezprzewodowej oraz przebieg linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia	49	
Rysunek 5 Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze gminy Rychwał	51	
Rysunek 6 Stan/potencjał ekologiczny JCWP	52	
Rysunek 7 Stan chemiczny JCWP	53	
Rysunek 8 Ocena stanu JCWP	53	
Rysunek 9 Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat)	59	
Rysunek 10	Łączne zagrożenie suszą	60
Rysunek 11	Zagrożenie suszą rolniczą	60
Rysunek 12	Zagrożenie suszą hydrologiczną	61
Rysunek 13	Zagrożenie suszą hydrogeologiczną	61
Rysunek 14 . Korzystający z sieci wodociągowej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. w gminach powiatu konińskiego – porównanie	63	
Rysunek 15 . Korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. w gminach powiatu konińskiego – porównanie	64	
Rysunek 16	Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Rychwał	67
Rysunek 17	Wyrobiska eksploatowane bez koncesji w gminie Rychwał	68
Rysunek 18 ..	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg)	75
Rysunek 19	Lokalizacja pomnika przyrody zlokalizowanego w gminie Rychwał	79
Rysunek 20	Korytarze ekologiczne w gminie Rychwał	81
Rysunek 21	Lasy w gminie Rychwał z przebiegiem poszczególnych nadleśnictw	84
Rysunek 22	Lesistość w gminach powiatu konińskiego (w%)	85

16 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w latach 2020-2023	63
Wykres 2 Odczyn pH zbadanych w latach 2020-2023 gleb	70
Wykres 3 Wyniki dotyczące potrzeby wapnowania	70
Wykres 4 Zasobność badanych gleb w fosfor	70
Wykres 5 Zasobność badanych gleb w potas	71
Wykres 6 Zasobność badanych gleb w magnez	71

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

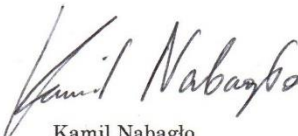
Poznań, dnia 22.08.2024 r.

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112) oświadczam, że będąc autorem Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu „Programu ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2024-2028 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032” spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1112).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 **KAMIL NABAGŁO
O ŚRODOWISKU**
ul. Wierzbicice 37a/6, 61-558 Poznań
tel. 690-275-253
e-mail: kamilnabaglo@osrodowisku.com
strona internetowa: www.osrodowisku.com
NIP: 5571640474
REGON: 521700671

Kamil Nabagło
Kamil Nabagło o środowisku

 KAMIL NABAGŁO O ŚRODOWISKU